

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ – Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ**

Ευγενία Τσάση

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Αιγάλεω, 2021

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
Π.Μ.Σ. «Δημόσια Οικονομική & Πολιτική»

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ – Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ**

Ευγενία Τσάση- Α.Μ.:10319

Επιβλέπων: Νικόλαος Στρόμπλος,
Διδάσκων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
/Διευθυντής ΕΛΣΤΑΤ

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής
του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος
Ειδίκευσης στη Δημόσια Οικονομική και Πολιτική.

Ατγάλεω, 2021

University of West Attica
School of Administration, Economic, and Social Sciences
Department of Accounting & Finance
M.Sc. in Public Economics and Policy

**THE EUROPEAN UNION'S PUBLIC PROCUREMENT
STRATEGY-THE IMPLEMENTATION OF THE LAW ON PUBLIC
PROCUREMENT TO LOCAL AUTHORIZATION
ORGANIZATIONS**

Evgenia Tsasi, R.N.:10319

Supervisor: Stroblos Nikolaos,
Instructor, University of West Attica, Department of Accounting & Finance / Manager
in Greek Statistical Office

Master Thesis submitted to the Dept. of Accounting & Finance of the University of West Attica
in partial fulfilment of the requirements for the degree of M.Sc. in Public Economics and Policy

Aigaleo, Greece, 2021

Τίτλος εργασίας

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ – Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ**

Εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή την 27/05/2021

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής

A/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Νικόλαος Στρόμπλος	Διδάσκων Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής/ Διευθυντής ΕΛΣΤΑΤ	
2	Θεόδωρος Παπαλίας	Καθηγητής Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	
3	Αλίνα Χυζ	Καθηγήτρια Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Τσάση Ευγενία του Ανδρογιάννη, με αριθμό μητρώου 10319 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Οικονομική και Πολιτική» του Τμήματος Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

ΤΣΑΣΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

Στην οικογένειά μου που στήριξε αυτή μου την προσπάθεια.

Η πολιτική στρατηγικής διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων από τη Ευρωπαϊκή Ένωση - Η εφαρμογή του νόμου περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών στους ΟΤΑ

Περίληψη

Η λειτουργία του κράτους και τα όρια μέσα στα οποία οφείλει αυτό να λειτουργεί, αποτέλεσαν αντικείμενο προβληματισμού και έδωσαν έρεισμα για τη διατύπωση θεωριών οι οποίες αιώνες τώρα ανακυκλώνονται ελαφρώς διαφοροποιημένες, σύμφωνα με τα όσα υποδεικνύουν τα αποτελέσματα τις εφαρμογής τους .

Τα χρόνια που ακολούθησαν τη δεκαετία 1980-90, η κρατική δράση αποκτά περισσότερο κανονιστικό και ρυθμιστικό παρά άμεσα παρεμβατικό ή παραγωγικό ρόλο στην οικονομία και προκειμένου να δοθεί έμφαση στο ρόλο του πολίτη ενισχύεται με μη οικονομικές παραμέτρους όπως αυτής της νομιμότητα και της λογοδοσίας. Με στόχο τη δημιουργία ενός κρατικού μηχανισμού που θα λειτουργεί βάσει των αρχών της οικονομικότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας τίθενται σε εφαρμογή μηχανισμοί λειτουργίας του δημοσίου τομέα που προσομοιάζουν με αυτούς του ιδιωτικού τομέα (λειτουργία της διοίκησης βάσει στόχων, αξιολόγηση της απόδοσης των δημοσίων υπηρεσιών, μελέτη της αγοράς και δημιουργία πλάνου αναβάθμισης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, μελέτη κόστους- αποτελέσματος του παραγόμενου αποτελέσματος κ.λ.π.).

Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο αυτού του μοντέλου διοίκησης που ονομάστηκε «ΝΕΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ» είναι καθοριστικής σημασίας .Η παροχή υπηρεσιών που παλαιότερα θεωρούνταν αυστηρά κρατική υποχρέωση επαναπροσδιορίζεται σε ένα διαφορετικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αποκτά εμπορικό ενδιαφέρον, γίνεται «ελκυστική» για τον ιδιωτικό τομέα και καθιερώνεται η χρήση όρων όπως «επιχειρηματική διακυβέρνηση», η οποία πρεσβεύει τη συμμετοχή ιδιωτικού τομέα στο δημόσιο μέσα από συμπράξεις δημοσίου ιδιωτικού τομέα, η μερική ή η συνολική ιδιωτικοποίηση κομματιών της διοίκησης, οι αναθέσεις έργου κλπ.

Ανεξάρτητα με την έκταση που αυτή πήρε στο πέρασμα των αιώνων, η κρατική δράση κατέφυγε στη σύναψη συμβάσεων προκειμένου να εφοδιάσει την κοινωνία με όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες που θα οδηγούσαν στην ευημερία της. Διαδικασίες μελέτης, διακήρυξης, επιλογής εργολάβου, πληρωμής και οικονομικού απολογισμού, εκτέλεσης και ελέγχου δημοσίων έργων που ελέγχονταν από τη βουλή στην αρχαία Αθήνα του 4^{ου} πχ αιώνα

καταγράφονται σε αρχαίες επιγραφές και λίθινες στήλες που βρίσκει κανείς στα μουσεία της χώρας. Αντικείμενο σύμβασης ήταν ο Παρθενώνας.¹

Η αναγκαιότητα να συνάπτονται συμβάσεις βάσει των αρχών της αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και οικονομικότητας έγινε μεγάλη και έντονα πιεστική όχι μόνο επειδή αυτές αποτελούν ισχυρό εργαλείο διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και έκφρασης της κάθε κυβερνητικής πολιτικής αλλά και γιατί μέσα από τις διαδικασίες σύναψης τους άκμασε η διαφθορά και κατασπαταλήθηκε το δημόσιο χρήμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έκρινε τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων εξαιρετικά σημαντικό για την υλοποίηση του οράματος της ανοικτής αγοράς ανάμεσα στα κράτη μέλη της αλλά και για τη διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας της προς τρίτες χώρες και χάραξε μακροχρόνια στρατηγική πολιτική με στόχους για την πραγμάτωση των οποίων εργάζεται πυρετωδώς.

Σημαντικοί Όροι: Δημόσιες συμβάσεις, Ευρωπαϊκή ένωση, Στρατηγική «Ευρώπη 2020», Στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις, Βιώσιμη ανάπτυξη, Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, Διαφάνεια, Ίση μεταχείριση, Νόμος 4412/2016

¹ Θ. Π. Τάσιος- ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ των αρχαίων ελληνικών δημοσίων Έργων -16ο Συνέδριο Σκυροδέματος, ΤΕΕ, ΕΤΕΚ, 21-23/10/ 2009, Πάφος, Κύπρος

The European Union's public procurement strategy– The implementation of the law on public procurement to local authorization organizations.

Abstract

The functioning of the state and in particular the limits within it must function, have been the subject of reflection and have given rise to the formulation of theories which for centuries now are recycled slightly differentiated, according to the results of their implementation.

In the years that followed the 1980s and 1990s, state action gained more of a regulatory role than a direct interventionist or productive role in the economy, and in order to emphasize the role of the citizen, it was reinforced with non-economic parameters such as legitimacy and accountability. In order to create a state mechanism that will operate according to the principles of economy, efficiency and effectiveness, mechanisms for the operation of the public sector similar to those of the private sector have been implemented (operation of the administration based on objectives, evaluation of the performance of public services, market study and creation of a plan to upgrade the quality of services provided, cost-effectiveness study of the result produced, etc.).

The involvement of the private sector in this model of governance which was called the "NEW PUBLIC GOVERNANCE" is crucial. A great number of services that were provided strictly by the government so far is being redefined, it obtains commercial interest, becomes attractive to the private sector and terms such as "business governance" which advocates the participation of the private sector in the public sector through public-private partnerships, the partial or total privatization of parts of the administration, project assignments, etc., were formed.

Regardless of the extent to which it was developed over the centuries, state action has resorted to concluding contracts in order to supply society with all the goods and services that would lead to its prosperity. Procedures for study, proclamation, selection of a contractor, payment and financial report, execution and control of public works that were controlled by the parliament in ancient Athens of the 4th century BC are recorded in ancient inscriptions and stone columns that can be found in museums in the country. Parthenon ² has been the object of a contract.

The need to conclude contracts based on the principles of efficiency, effectiveness and economy has become great and highly pressing not only because they are a powerful tool for

² TH.P Tassios- CHARACTERISTICS OF DESIGN AND CONSTRUCTION of ancient Greek public Works -16th Concrete Conference, TEE, ETEK, 21-23 / 10/2009, Paphos, Cyprus

managing public money and expressing any government policy but also because through their procurement processes corruption has flourished and public money was wasted.

The European Union has considered the field of public procurement extremely important for the realization of the vision of the open market between its Member States but also for the expansion of its economic activity to third countries and has formulated a long-term strategic policy with the goals of which it is working feverishly.

Keywords: Public procurement, European Union, Strategic «Europe 2020», Strategic public procurement, Sustainable development, Development with non-discrimination, Equal treatment, Transparency, Law 4412/2016,

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Κατάλογος πινάκων

Κατάλογος διαγραμμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ - Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Είδη δημοσίων συμβάσεων	2
1.3 Η σημασία των δημοσίων συμβάσεων για την οικονομία μιας χώρας	4
1.4 Η διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Η ανάγκη για συντονισμένη δράση	8
1.5 Το πρωταρχικό νομικό πλαίσιο	9
1.6 Οι στόχοι και η στρατηγική του Ενιαίου Σχεδίου Διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων	11
1.7 Το σύστημα δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα	13
1.8 Ανακεφαλαίωση	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4412/2016

2.1 Εισαγωγή	19
2.2 Διάρθρωση του Νόμου 4412/2016	19
2.3 Οι σημαντικότερες αλλαγές /καινοτομίες που επέφερε ο Νόμος 4412/2016 στο σύστημα σύναψης δημοσίων συμβάσεων	20
2.4 Στάδιο προετοιμασίας της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης	24
2.5 Διαδικασίες ανάθεσης της σύμβασης	25
2.6 Ηλεκτρονικά μέσα σύναψης της σύμβασης	27
2.7.Τεχνικές και εργαλεία για συγκεντρωτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων	27

2.8 Δικαιούμενοι συμμετοχής	28
2.9 Λόγοι αποκλεισμού	29
2.10 Κριτήρια επιλογής	30
2.11 Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)	31
2.12 Στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης	32
2.13 Διακυβέρνηση	33
2.14 Έννομη προστασία	34
2.14.1 Κατά το στάδιο που προηγείται της σύμβασης	34
2.14.2 Κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης	35
2.15 Ανακεφαλαίωση	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ

3.1 Εισαγωγή	37
3.2 Το μεταβατικό στάδιο	38
3.3 Η μέχρι το 2019 σημειούμενη πρόοδος τω χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης	42
3.4 Τα αποτελέσματα εφαρμογής των νέων οδηγιών στην Ελλάδα έως το 2019	58
3.5 Οι προσπάθειες για την πραγμάτωση των στόχων της στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020»	62
3.5.1 Η Καινοτομία στις δημόσιες συμβάσεις	63
3.5.2 Οι Πράσινες συμβάσεις και ο ρόλος των ΜΜΕ	63
3.5.3 Πρόσθετες, θεσμικές, εγγυήσεις διαφάνειας στη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων	65
3.6 Ανακεφαλαίωση	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΈΡΕΥΝΑ-Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

4.1 Εισαγωγή	69
4.2 Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικές υποθέσεις	69

4.3 Μεθοδολογία της έρευνας	71
4.4 Αποτελέσματα της έρευνας	72
4.5 Συμπεράσματα	97
4.6 Πιθανές Προτάσεις	99
4.7 Ανακεφαλαίωση	100
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	101
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	137

Κατάλογος Πινάκων

3.1 Δείκτες μέτρησης της απόδοσης των δημοσίων συμβάσεων	43
3.2 Εξοικονόμηση σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό	59
3.3 Εγγεγραμμένοι Οικονομικοί Φορείς στο ΕΣΗΔΗΣ (νέες εγγραφές)	59
3.4 Χώρα προέλευσης εγγεγραμμένων οικονομικών φορέων	59
3.5 Φορείς-οργανικές μονάδες με δικαίωμα πρόσβασης στο ΕΣΗΔΗΣ (ανά κατηγορία)	60
3.6 Φορείς-οργανικές μονάδες με δημοσίευση διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (ανά κατηγορία)	60

Κατάλογος Διαγραμμάτων

1.1 Δαπάνη για συμβάσεις της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ και των συνολικών εξόδων της κυβέρνησης ετών 2007, 2009 και 2017 στις χώρες του ΟΟΣΑ	6
3.1 Κριτήριο [1]- Μοναδικός πλειοδότης	45
3.2 Κριτήριο [2]- Χωρίς πρόσκληση υποβολής προσφοράς	46
3.3 Κριτήριο [3]- Ποσοστό δημοσίευσης	47
3.4 Κριτήριο [4] - Συμβάσεις με συγκεντρωτικές διαδικασίες	48
3.5 Κριτήριο [5] - Κριτήρια ανάθεσης	49
3.6 Κριτήριο [6] - Ταχύτητα απόφασης	50
3.7 Κριτήριο [7] - Συμβάσεις με ΜΜΕ	51
3.8 Κριτήριο [8] - Προσφορές ΜΜΕ	53
3.9 Κριτήριο [9]- Διαδικασίες χωρισμένες σε παρτίδες	53
3.10 Κριτήριο [10]- Λείπουν κλήσεις για προσφορές	54
3.11 Κριτήριο [11] - Λείπουν αριθμοί εγγραφής πωλητή	55
3.12 Κριτήριο [12]-Λείπουν αριθμοί εγγραφής αγοραστή	56
4.1 Λήψη επαρκούς εκπαίδευσης για την εφαρμογή του νόμου	73
4.2 Βαθμός κατανόησης του νόμου	74
4.3 Ευκολία χρήσης του Νόμου	75
4.4 Βαθμός κατανόησης της προβλεπόμενης τεχνικής της διαδικασίας από τις Αναθέτουσες Αρχές	75
4.5 Βαθμός ανταπόκρισης του αρμόδιου φορέα στα αιτήματα τεχνικής υποστήριξης των Αναθετουσών Αρχών	76
4.6 Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ	77
4.7 Βαθμός μείωσης διοικητικού φόρτου λόγω χρήσης ΤΕΥΔ	78
4.8 Βαθμός αναγκαιότητας παράλληλης διατήρησης πρότερων διαδικασιών	79
4.9 Βαθμός χρήσης νέων διαγωνιστικών διαδικασιών	79
4.10 Βαθμός χρήσης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού.	80
4.11 Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.	81
4.12 Βαθμός σαφήνειας των ρυθμίσεων που αφορούν τη λειτουργία των επιτροπών.	82
4.13 Βαθμός που οι τιθέμενες προθεσμίες καθιστούν την έννομη προστασία	

χρονοβόρα.	82
4.14 Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.	83
4.15 Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	84
4.16 Βαθμός της μείωσης του χρόνου ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	85
4.17 Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	86
4.18 Βαθμός της μείωσης των άγονων διαγωνισμών με την εφαρμογή του νόμου.	87
4.19 Βαθμός της μείωσης του χρόνου ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας με την εφαρμογή του νόμου.	88
4.20 Βαθμός της διαμόρφωσης ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του νέου νόμου.	89
4.21 Βαθμός ενίσχυσης της διαφάνειας και της ακεραιότητας και αποτροπής της διαφθοράς στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων με τις νέες διαδικασίες.	90
4.22 Βαθμός επίδρασης των πολλαπλών τροποποιήσεων του νόμου στους διαχειριστές του.	91
4.23 Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους – οφέλους για τους δημότες.	92
4.24 Μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων συσχετιζόμενο με το βαθμό χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας	95
4.25 Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ συσχετιζόμενο με το βαθμό της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.	96
4.26 Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της Ιδανικότερης σχέσης κόστους – οφέλους για τους δημότες συσχετιζόμενο με το βαθμό της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	97

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ - Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

1.1 Εισαγωγή

Ο όρος δημόσια σύμβαση αναφέρεται σε κάθε σύμβαση που συνάπτει η διοίκηση με την ευρεία έννοια, είτε πρόκειται για διοικητική σύμβαση, είτε για ιδιωτική σύμβαση. Η διάκριση αυτή θεωρείται αναγκαία από τη άποψη τόσο του εφαρμοστέου δικαίου όσο και από τη άποψη της δικαιοδοσίας. Στις συμβάσεις του ιδιωτικού δικαίου το συμβαλλόμενο κράτος ή άλλος δημόσιος φορέας δεν μετέχει ως φορέας δημόσιας εξουσίας αλλά ως απλός ιδιώτης και βρίσκεται στο ίδιο δικαιοπρακτικό επίπεδο με τον αντισυμβαλλόμενο. Οι συμβάσεις αυτές διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο. Αντίθετα οι διοικητικές συμβάσεις χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη υπερκείμενης εξουσίας βούλησης της διοίκησης.³

Κατά το ενωσιακό δίκαιο ως «δημόσιες συμβάσεις» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας⁴ οι οποίες συνάπτονται μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων (οικονομικών παραγόντων) και μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών. Ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου⁵ ή οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

³ Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων -σελ.13, 2.2 « Δημόσιες συμβάσεις του δημοσίου και του ιδιωτικού δικαίου»

⁴ Η σύμβαση είναι αμφοτεροβαρής υπό τη μορφή ανταλλαγής υλικών παροχών, δηλαδή η παροχή του παρέχοντος την υπηρεσία αντιστοιχεί στην υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να καταβάλει αμοιβή. - Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων -σελ.11, 2.1.2 « Η δημόσια σύμβαση στο ενωσιακό δίκαιο»

⁵ Νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους

Οι δημόσιες συμβάσεις αναφέρονται κατά βάση σε εισροές που απαιτούνται για την εκτέλεση επενδυτικών σχεδίων (έργα υποδομής) αλλά και για την καθημερινή λειτουργία του κρατικού μηχανισμού (καταναλωτικές δαπάνες), συνάπτονται στα πλαίσια δαπανών που υλοποιούν κυβερνητικά σχέδια για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική αναβάθμιση του κράτους και έχουν ισχυρό αντίκτυπο σε όλες τις μορφές παροχής δημόσιας υπηρεσίας, από την υγεία έως την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια τάξη, την κοινωνική πολιτική, την ανάπτυξη.

Το παρών κεφάλαιο ξεκινά με αναφορά στα βασικά είδη δημοσίων συμβάσεων που συνάπτει το κράτος, κατηγοριοποίηση που γίνεται με βάση το είδος των αναγκών που καλύπτουν κατά περίπτωση. Με την παραβολή των ποσοστών συμμετοχής τους επί των δημοσίων δαπανών που πραγματοποιούν οι χώρες επαληθεύεται ο σημαντικός ρόλος που αυτές διαδραματίζουν στην ορθή διαχείριση του δημοσίου χρήματος, γεγονός που δικαιολογεί τον ιδιαίτερο χειρισμό τους σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Το μεγαλύτερο μέρος του κεφαλαίου αφιερώνεται στις διεργασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τη διαμόρφωση ενός ενιαίου νομικού πλαισίου ρύθμισης των δημοσίων συμβάσεων με στοιχεία κοινωνικού και περιβαλλοντικού προσανατολισμού.

1.2 Είδη δημοσίων συμβάσεων

Με βάση το αντικείμενο τους οι δημόσιες συμβάσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

i) Δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών: συμβάσεις που συνάπτονται εγγράφως μεταξύ ενός προμηθευτή και του κράτους, με την ευρεία έννοια, που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση και τη μίσθωση αγαθών καθώς και συμβάσεις που αφορούν τη εκτέλεση εργασιών εγκατάστασης, συντήρησης, μεταφοράς ή άλλων εργασιών που σχετίζονται με αυτήν τη προμήθεια εφόσον η αξία αυτών δεν υπερβαίνει την αντίστοιχη των αγαθών.⁶

οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.(βλ. αρ.2 παρ.4 Ν.4412/16)

⁶ Ν.2286/1995 (ΦΕΚ Α19) «Προμήθειες του Δημοσίου Τομέα και Ρυθμίσεις Συναφών Θεμάτων» - άρθρ.1 παρ.2 (ΦΕΚ Α19)

ii) Δημόσιες συμβάσεις προμήθειας υπηρεσιών: συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του Δημοσίου και ενός παρέχοντος υπηρεσίες και αφορούν την εκτέλεση εργασιών για λογαριασμό του πρώτου ή την προσφορά προς αυτόν συνόλου άυλων αγαθών ή δραστηριοτήτων με τη μορφή ολοκληρωμένου έργου οι οποίες εντάσσονται στον τριτογενή τομέα⁷.

iii) Δημόσιες συμβάσεις έργων: συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την κατασκευή, επέκταση, ανακαίνιση, συντήρηση ή ερευνητική εργασία το αποτέλεσμα της οποίας συνδέεται άμεσα με το έδαφος ή το υπέδαφος κατά τρόπο διαρκή και σταθερό ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί συστατικό του και να μην μπορεί να αποχωριστεί από αυτό χωρίς βλάβη ή αλλοίωση της ουσίας και του προορισμού αυτού ή του κυρίου πράγματος⁸.

iv) Μεικτές συμβάσεις: συμβάσεις οι οποίες δεν έχουν ως αντικείμενο αποκλειστικά την εκτέλεση ενός έργου ή την παροχή υπηρεσίας αλλά ένα συνδυασμό και των δύο. Εφαρμοστέο δίκαιο σε αυτού του είδους τις συμβάσεις είναι αυτό που ρυθμίζει τη δραστηριότητα που θεωρείται κύρια.

v) Συμβάσεις παραχώρησης: μακροχρόνιες κυρίως συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών με σκοπό την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και της αποτελεσματικότητας του ιδιωτικού τομέα με την εποπτεία του δημοσίου. Τα αποτελέσματα αναφέρονται κυρίως στην παροχή υψηλού επιπέδου έργων και υπηρεσιών στους πολίτες αλλά και στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης με τη χρήση ιδιωτικών πόρων σε έργα υποδομής. Διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

α) Συμπράξεις για έργα ανταποδοτικού χαρακτήρα όπου το δημόσιο δεν επιβαρύνεται οικονομικά αλλά εισπράττει μίσθωμα από τη σύμπραξη. Ο ιδιώτης αναλαμβάνει με ίδια έξοδα την κατασκευή και εκμεταλλεύεται οικονομικά το έργο για μερικά χρόνια ώστε να αποσβέσει το κεφάλαιό του πριν το παραδώσει στο δημόσιο. Ενδείκνυται για την αξιοποίηση της ανεκμετάλλευτης δημόσιας περιουσίας.

β) Συμπράξεις για έργα μη ανταποδοτικού χαρακτήρα όπου το δημόσιο καταβάλλει αμοιβή στον ιδιώτη. Ο ιδιώτης αναλαμβάνει να ολοκληρώσει με ίδια κεφάλαια το έργο

⁷ Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων -σελ.58, 2.1.3 «Οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών»

⁸ Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων -σελ.50, 2.1.1 «Οι δημόσιες συμβάσεις έργων»

και το δημόσιο στη συνέχεια πληρώνει για να καλύψει το συνολικό κόστος της επένδυσης. Τέτοιου είδους συμπράξεις ενδείκνυται σε περιπτώσεις που το δημόσιο επιθυμεί να πραγματοποιήσει περισσότερα έργα στο παρόν χωρίς να επιβαρύνει τον τρέχοντα προϋπολογισμό αλλά μεταθέτοντας την επιβάρυνση στο μέλλον. Η διάρκεια και των δύο κατηγοριών συμπράξεων είναι συνήθως 25-35 έτη.

vi) Συμβάσεις Σύμπραξης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ): συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικών φορέων για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών⁹ οι οποίες πληρούν σωρευτικά τους παρακάτω όρους¹⁰:

α) έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των δημοσίων φορέων

β) οι ιδιωτικοί φορείς συμμετέχουν έναντι ανταλλάγματος που καταβάλλεται εφάπαξ ή τμηματικά από του δημόσιους φορείς ή τους τελικούς χρήστες των έργων ή των υπηρεσιών αυτών και αναλαμβάνουν ουσιώδες μέρος των κινδύνων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη διαθεσιμότητα ή τη ζήτηση του αντικειμένου της σύμπραξης και των συναφών κινδύνων όπως ενδεικτικά τον διαχειριστικό και τεχνικό κίνδυνο

γ) η χρηματοδότηση, εν μέρει ή στο σύνολο της κατασκευής του έργου ή της παροχής υπηρεσιών, θα γίνει με κεφάλαια και πόρους που εξασφαλίζουν οι ιδιωτικοί φορείς και

δ) το συνολικό συμβατικό προϋπολογιζόμενο κόστος της υλοποίησης του αντικειμένου της σύμπραξης δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000.000,00 € χωρίς συνυπολογισμό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο σύμπραξης οι δραστηριότητες που ανήκουν σύμφωνα με το Σύνταγμα στο κράτος όπως η εθνική άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης.

1.3 Η σημασία των δημοσίων συμβάσεων για την οικονομία μιας χώρας

Οι χώρες συνάπτουν ένα σημαντικό μέγεθος δημοσίων συμβάσεων, που αντιπροσωπεύει περίπου το 12% του ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ¹¹ (Οργανισμός

⁹ Ν.3389/2005 (ΦΕΚ Α232) « Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα»- Αρ.1

¹⁰ Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων -σελ.88, 2.2.4 «Οι συμβάσεις Σύμπραξης Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα(ΣΔΙΤ)»

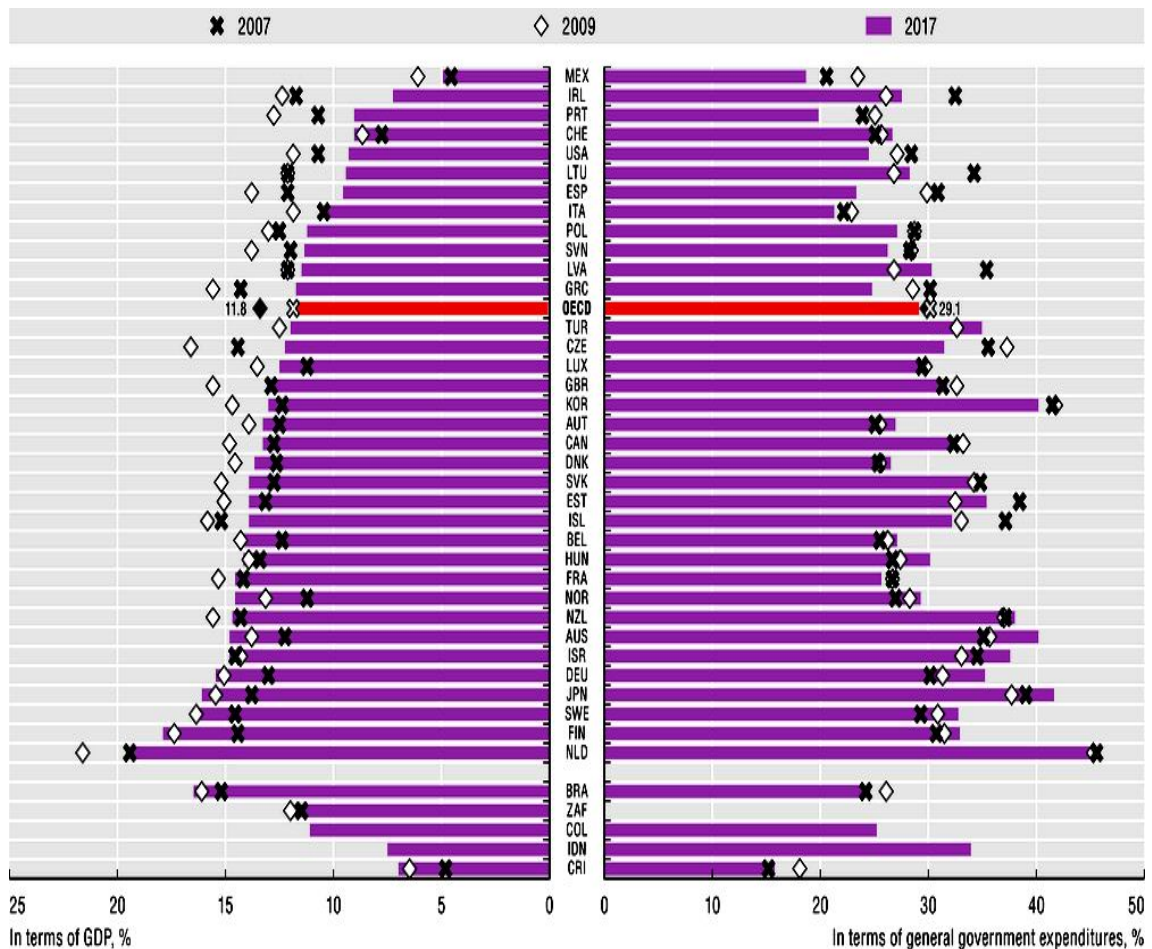
¹¹ Ο ΟΟΣΑ αποτέλεσε τη συνέχεια του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας που μετά το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο είχε την ευθύνη συντονισμού του σχεδίου Marshal. Αποτελεί μια διατλαντική οικονομική συνεργασία με σημαντική επιρροή λόγω των έγκυρων

Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), και κυμαίνεται από 4,9% στο Μεξικό έως 19,5% στις Κάτω Χώρες. Το οικονομικό βάρος των δημοσίων συμβάσεων είναι πιο έντονο σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Στα τρία τέταρτα των χωρών του ΟΟΣΑ, το σχετικό μέγεθος των δαπανών δημοσίων συμβάσεων σε σχέση με το ΑΕΠ έφτασε στο αποκορύφωμά του το 2009, όταν η οικονομική ύφεση έπληξε τις περισσότερες από αυτές. Έκτοτε, το σχετικό μέγεθος των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις στις χώρες του ΟΟΣΑ μειώνεται αργά, αλλά παρέμεινε μάλλον σταθερό τα τελευταία τέσσερα χρόνια, τόσο ως ποσοστό του ΑΕΠ (11,8% το 2017) όσο και ως προς τις δαπάνες της γενικής κυβέρνησης (29,1% το 2017), όπως παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1.1.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι δαπάνες για την υγεία αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις, περίπου το 30% στις χώρες του ΟΟΣΑ και πάνω από το 40% σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ιταλία και Σλοβακική Δημοκρατία) και στην Ιαπωνία. Σημαντικές εξαιρέσεις αποτελούν η Ουγγαρία, η Λετονία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, όπου οι οικονομικές υποθέσεις αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις. Οι οικονομικές υποθέσεις (16,3%), η εκπαίδευση (11,7%), η άμυνα (10%) και η κοινωνική προστασία (10,2%) αντιπροσωπεύουν τους υπόλοιπους μεγαλύτερους τομείς δαπανών δημοσίων συμβάσεων σε χώρες του ΟΟΣΑ, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών.¹²

μελετών και στατιστικών του σχετικά με την αποτελεσματικότητα στρατηγικών και μέτρων πολιτικής σε διάφορους τομείς. (πηγή: http://www.minagric.gr/greek/agro_pol/OECD.htm)

¹² Government at a Glance 2019-oecd library/CHAPTER 8

Πηγή : OECD National Accounts Statistics (database).
 StatLink <https://doi.org/10.1787/888934032776>

Διάγραμμα 1.1

Δαπάνη για συμβάσεις της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ και των συνολικών εξόδων της κυβέρνησης ετών 2007, 2009 και 2017 στις χώρες του ΟΟΣΑ

Το Συμβούλιο περί Δημοσίων Συμβάσεων του ΟΟΣΑ το 2015 ¹³, συνέστησε, σε διεθνές επίπεδο (Σχήμα 1.1) :

¹³ Recommendation of the Council on Public Procurement by Governance and Territorial Development, Directorate Public Governance Committee, 24-10-2015 (http://eafip.eu/wp-content/uploads/2015/06/1a__27102015-Anne-Muengersdorff-OECD.pdf)

Σχήμα 1.1

Οι 12 ολοκληρωμένες αρχές της Σύστασης του Συμβουλίου του ΟΟΣΑ για τις δημόσιες συμβάσεις

Πηγή: (OECD, 2015[4]), *OECD Recommendation of the Council on Public Procurement*. www.oecd.org/governance/procurement/toolbox/principlestools/

- διαφάνεια και ακεραιότητα στο σύστημα των δημοσίων συμβάσεων σε όλα τα στάδια τους,
- προσβασιμότητα σε ευκαιρίες σύναψης συμβάσεων για τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς,
- συμμετοχή εμπλεκόμενων φορέων,
- βελτίωση της αποδοτικότητας σε όλη τη διάρκεια του κύκλου των δημοσίων συμβάσεων όσον αφορά στην ικανοποίηση των αναγκών της διοίκησης και των πολιτών της,
- αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών (E-Procurement) στο σύστημα των δημοσίων συμβάσεων,
- ενίσχυση διοικητικής ικανότητας για την βέλτιστη απόδοση ποιότητας τιμής,
- αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δημοσίων συμβάσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης,

- ανάπτυξη των στρατηγικών διαχείρισης κινδύνου για τη χαρτογράφηση, ανίχνευση και τον μετριασμό αυτών καθώς και εποπτεία και έλεγχο των μηχανισμών οι οποίοι θα προβλέπουν διαδικασίες καταγγελίας και κυρώσεων , καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου των δημοσίων συμβάσεων,
- ένταξη των δημοσίων συμβάσεων στη συνολική διαχείριση των δημόσιων οικονομικών.

στα πλαίσια του σχεδιασμού αποτελεσματικών δημοσίων συμβάσεων και με απώτερο σκοπό το μέγιστο δυνατό όφελος για τον πολίτη αλλά και το Δημόσιο με το χαμηλότερο δυνατό κόστος,

1.4 Η διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Η ανάγκη για συντονισμένη δράση

Θεμέλιος λίθος στην οικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσε η βούληση για κατάργηση των περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών. Η δυνατότητα φορέων του δημοσίου κάθε χώρας να συνάπτει συμβάσεις με ιδιώτες, οικονομικούς φορείς, άλλων χωρών, μελών αρχικά και κατόπιν τρίτων χωρών, δημιούργησε ένα όραμα ανοιχτής και πολλά υποσχόμενης αγοράς.

Παρά όμως το όραμα αυτό στο τέλος της δεκαετίας του 80 μόνο το 2% των αναγκών των δημοσίων αρχών καλύπτονταν από οικονομικούς φορείς άλλων χωρών, παρά το γεγονός ότι τα οφέλη από ένα τέτοιο άνοιγμα θα μπορούσαν να είναι τεράστια και από άποψη τιμής αλλά και εξυπηρέτησης. Προστατευόμενοι τομείς όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ενέργεια, οι μεταφορές αποτελούσαν ένα «καλό εργαλείο» για τους έχοντες καλές προσβάσεις στις εκάστοτε διοικήσεις προμηθευτές έργων, με αποτέλεσμα τη μη ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος, την ανάπτυξη της διαφθοράς αλλά και την καθυστέρηση στην ανάπτυξη αυτών των τομέων εφόσον δεν υπήρχε ανταγωνισμός . Ήταν κοινό συμφέρον για τα κράτη μέλη να συντονίσουν τις ενέργειες τους προκειμένου να πολεμήσουν τα κεκτημένα συμφέροντα που εμπόδιζαν την πραγμάτωση του οράματος της ανοιχτής αγοράς με τη δημιουργία ενιαίου νομικού πλαισίου που θα διέπει τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι δημόσιες συμβάσεις αποτέλεσαν αντικείμενο ρύθμισης τόσο του πρωτογενούς (συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και του δευτερογενούς

ενωσιακού δικαίου (οδηγίες και κανονισμοί)¹⁴ όσο και της νομολογίας του δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο συμπληρώνεται και από τις ρυθμίσεις της Συμφωνίας για τις Δημόσιες Συμβάσεις¹⁵ (ΣΔΣ) με τις χώρες μέλη του ΠΟΕ, ώστε να αποφευχθεί η συνύπαρξη διαφορετικών κανόνων σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και μια ευνοϊκότερη μεταχείριση για τους προσφέροντες από τρίτες χώρες.

1.5 Το πρωταρχικό νομικό πλαίσιο

Μια πρώτη προσπάθεια για κατάργηση των περιορισμών εντός της Ε.Ο.Κ. ως προς την παροχή υπηρεσιών και την ανάθεση συμβάσεων δημοσίων έργων έγινε με την **Οδηγία 71/304 του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1971**. Ωστόσο, το άνοιγμα του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό και η ανάγκη για συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων των κρατών μελών, άνω κάποιων χρηματικών ορίων, επιτεύχθηκε 20 χρόνια αργότερα με τη δημοσίευση των Οδηγιών:

¹⁴ Λαμβάνοντας υπ όψιν τις διαφοροποιήσεις στα εθνικά δίκαια των χωρών μελών θεωρήθηκε ότι οι Οδηγίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα πιο ευέλικτο νομικό εργαλείο για τη εφαρμογή του νέου νομικού πλαισίου από την κάθε χώρα η οποία θα μπορούσε να επιλέξει η ίδια τα μέσα για την εναρμόνιση της με αυτό.

¹⁵ Η Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΣΔΣ) αποτελεί μια νομικά δεσμευτική διεθνή συμφωνία σχετικά με την πρόσβαση στις αγορές κρατικών προμηθειών ανάμεσα σε κράτη μέλη του ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου). Η σύμβαση αυτή υπήρξε αντικείμενο διαπραγματεύσεων ταυτόχρονα με το Γύρο της Ουρουγουάης το 1994 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1996. Στο κυρίως Κείμενο της συμφωνίας περιλαμβάνονται οι κανόνες προκήρυξης διαγωνισμού, οι εγγυήσεις διαφάνειας των διαδικασιών και ισότιμης μεταχείρισης των προσφερόντων και το πεδίο εφαρμογής. Στα Μέρη ορίζεται ποιο τμήμα της αγοράς τους στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων οι χώρες προτίθενται να ανοίξουν στο διεθνή ανταγωνισμό (καλυπτόμενες συμβάσεις). Κατά την προκήρυξη διαγωνισμών στον τομέα των καλυπτόμενων συμβάσεων, τα μέρη δεν μπορούν να εισάγουν διακριτική μεταχείριση μεταξύ εγχώριων προσφερόντων και προσφερόντων από άλλες ΣΔΣ (Αιτιολογική έκθεση για την τροποποίηση της ΣΔΣ -σύμφωνη γνώμη 1994/0114/AVC για τα αποτελέσματα των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994)- Πηγή: [ΣΥΣΤΑΣΗ σχετικά με την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου που αφορά τη σύναψη του πρωτοκόλλου που τροποποιεί τη Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις \(ΣΔΣ\) \(europa.eu\)](#)

- **93/38/ΕΟΚ** για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων στους εξαιρούμενους τομείς (ύδατος, ενέργειας, μεταφορών , τηλεπικοινωνιών),
- **92/50/ΕΟΚ** για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών,
- **93/36/ΕΟΚ** για το συντονισμό των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και
- **93/37/ΕΟΚ** για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων.

Η οδηγία **89/665/ΕΟΚ** ρύθμισε τα σχετικά με τη δικαστική προστασία κατά τη διαδικασία που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ενώ η οδηγία **92/13/ΕΟΚ** ρύθμισε τα σχετικά με τη δικαστική προστασία κατά τη διαδικασία που καταλήγει στη σύναψη σύμβασης στους εξαιρούμενους τομείς.

Το 2004 γίνεται αντικατάσταση των ανωτέρω από μία ενιαία οδηγία περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών και ειδικότερα:

- **Οδηγία 2004/18/ΕΚ** για τον κλασικό τομέα και
- **Οδηγία 2004/17/ΕΚ** για τους εξαιρούμενους τομείς

και εκδίδεται το **πράσινο βιβλίο**¹⁶ σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης. Οι συμβάσεις που αφορούν τον τομέα της άμυνας των κρατών μελών, λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ρυθμίζονται από την Οδηγία **2009/81/ΕΚ** η οποία τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 346 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ.¹⁷

¹⁶ ΟΔΗΓΙΑ COM 2004-327 ΕΕ «Σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης»

¹⁷ Σύμφωνα με άρθρο 346 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ, το κάθε κράτος, προκειμένου να διασφαλίσει την ασφάλεια των συνόρων του και την εδαφική του ακεραιότητα, δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες που θα έθεταν σε κίνδυνο την ασφάλεια του, επιπρόσθετα λαμβάνει μέτρα για την προστασία αυτής με τη προμήθεια πολεμικού υλικού.

1.6 Οι στόχοι και η στρατηγική του Ενιαίου Σχεδίου Διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων

Το 2010 η Ευρωπαϊκή Ένωση προσδιόρισε 3 βασικές προτεραιότητες για την περίοδο 2014-2020 , όπως αποτυπώθηκαν στην από 3/3/2010 ανακοίνωση¹⁸ της :

- **την έξυπνη ανάπτυξη**, με την ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας για τη μελλοντική ανάπτυξη της Ευρώπης,
- **τη βιώσιμη ανάπτυξη**, μέσα στα πλαίσια της οποίας κυρίαρχο ρόλο έχουν ανάπτυξη της πράσινης τεχνολογίας και η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και να παράγουν πάνω από το 50% του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ διαδραματίζοντας έτσι ισχυρό ρόλο στην Ευρωπαϊκή οικονομία και
- **την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς** με την παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες, την ανάπτυξη συστημάτων κοινωνικής προστασίας και την καταπολέμηση της φτώχειας.

Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020», όπως ονομάστηκε το παραπάνω σχέδιο, όρισε ως στόχο την επένδυση του 3% του ΑΕΠ της ένωσης στην έρευνα και την ανάπτυξη έως το 2020. Κρίθηκε λοιπόν αναγκαία η μεταρρύθμιση των κανόνων του ενωσιακού δικαίου για τα δημόσιες συμβάσεις προκειμένου να γίνουν σαφέστεροι για τους εμπλεκόμενους και να ενισχυθεί ο υγιής ανταγωνισμός.

Παράλληλα αναθεωρήθηκαν οι έως τότε ισχύουσες, ανωτέρω αναφερόμενες, οδηγίες και αντικαταστάθηκαν με τις οδηγίες **2014/24/ΕΕ** για τον κλασικό τομέα και **2014/25/ΕΕ** για τους εξαιρούμενους τομείς. Για πρώτη φορά, αποφασίζεται ο συντονισμός σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών με την **Οδηγία 2014/23/ΕΕ**. Συμπληρωματικά η ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής διαθέτει στα κράτη μέλη σημαντικό ύψους επενδυτικούς πόρους με τις δημόσιες συμβάσεις να αποτελούν βασικό μέσο πρόσβασης σε αυτούς. Ειδικότερα οι Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ στόχευσαν¹⁹ κυρίως:

1. στην ενοποίηση των κανόνων ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων σε ενιαίο νομοθέτημα,

¹⁸ ΟΔΗΓΙΑ(2010) 2020 – ΕΥΡΩΠΗ 2020-Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη

¹⁹ Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»

2. στην απλοποίηση των κανόνων ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ευελιξία,
3. στον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών (μείωση προθεσμιών για υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, αναθεώρηση και διευκρίνιση λόγων αποκλεισμού υποψηφίων και προσφερόντων, δυνατότητα «αυτοκάθαρσης»,²⁰ τροποποίηση των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους),
4. στη χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την ενίσχυση της διαφάνειας και την εξοικονόμηση πόρων,
5. στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις,
6. στη διευκόλυνση μιας καλύτερης ποιοτικής και στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων με τη βελτίωση της συνεκτίμησης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων, είτε πρόκειται για το κόστος του κύκλου ζωής είτε για την ένταξη ευάλωτων και μειονεκτούντων ατόμων,
7. στην εισαγωγή βελτιώσεων στις υφιστάμενες εγγυήσεις με σκοπό την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων, ευνοιοκρατίας και διαφθοράς, ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ακεραιότητα διαδικασιών,
8. στην εισαγωγή υποχρεώσεων στα κράτη μέλη αναφορικά με την καλή διακυβέρνηση στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων (εποπτεία, παρακολούθηση, υλοποίηση και έλεγχος δημοσίων συμβάσεων, υποστήριξη αναθετουσών αρχών και οικονομικών φορέων, στατιστικές αναφορές και διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, μέσω του Συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI),²¹
9. στην ενίσχυση της καινοτομίας.

²⁰ « ως μέτρα αυτοκάθαρσης θεωρούνται εκείνα που οφείλει να λάβει ο οικονομικός φορέας, ο οποίος έχει διαπράξει ποινικό αδίκημα, ώστε να αποδείξει την αξιοπιστία του. Τέτοια μέτρα μπορεί να είναι η καταβολή αποζημίωσης για τις ζημιές που προκάλεσε, η συνεργασία του με τις Αρχές, η επιβολή μιας σειράς μέτρων εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την λειτουργία του προσωπικού όπως η διακοπή σχέσεων με πρόσωπα που έχουν κατηγορηθεί για παράνομες ενέργειες» (Άρθρο Β. Χατζηγιαννάκη για τα μέτρα αυτοκάθαρσης για την απόδειξη της αξιοπιστίας του οικονομικού φορέα- ec-law.gr 11/9/2019)

²¹ IMI: διαδικτυακό σύστημα πληροφόρησης το οποίο έχουν αναπτύξει οι χώρες της ΕΕ μέσα από το οποίο ανταλλάσσουν πληροφορίες για διοικητικά θέματα.

(βλ.https://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/about/index_el.htm)

Οι οδηγίες τέθηκαν σε ισχύ στις 17 Απριλίου 2014. Στα κράτη μέλη δόθηκαν είκοσι τέσσερις (24) μήνες για την ενσωμάτωση των διατάξεων των νέων οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, αφήνοντας στη διακριτική ευχέρεια τα νομικά μέσα ενσωμάτωσης (νόμος, π.δ, άλλη κανονιστική πράξη) ενώ ειδικά για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα δόθηκαν τριάντα (30) μήνες επιπλέον. Η καταληκτική ημερομηνία για την Ελλάδα ήταν η **18η Απριλίου 2016**. Μέχρι σήμερα η προσπάθεια στήριξης της πολιτικής «Ευρώπη 2020» συνεχίζεται με οδηγίες που εκδίδει η Επιτροπή δίνοντας κατευθύνσεις προς τις χώρες μέλη για την σύναψη συμβάσεων που θα συμβάλουν στην έξυπνη²² πράσινη²³ και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

1.7 Το σύστημα δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα

Στην ελληνική έννομη τάξη ο νόμος πλαίσιο **2286/1995** ρύθμιζε τις προμήθειες που ενεργούνταν από το Δημόσιο με την ευρεία έννοια ενώ το **ΠΔ346/1998** αποτέλεσε το πρώτο ενοποιημένο νομοθετικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών με εξαιρέσεις όμως μεγάλων κατηγοριών συμβάσεων.

Οι οδηγίες 2004/18/EK και 2004/17/EK μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τα προεδρικά διατάγματα **ΠΔ60/2007** και **ΠΔ59/2007** αντίστοιχα. Οι συμβάσεις προμηθειών για τους οργανισμούς της καθ' ύλη αυτοδιοίκησης ρυθμίζονταν από το **ΠΔ118/2007** συμπληρωματικά του **ΠΔ60/2007**. Οι προμήθειες των Δήμων των Κοινοτήτων, των πάσης φύσεως Συνδέσμων τους, των Νομικών τους Προσώπων δημοσίου δικαίου και των ιδρυμάτων τους ρυθμίζονταν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που κυρώθηκε με τον Ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», από τις διατάξεις του Ενιαίου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (**ΕΚΠΟΤΑ**). Η κωδικοποίηση της νομοθεσίας για τα δημόσια έργα έγινε με το νόμο **3669/2008** ενώ για τους ΟΤΑ συμπληρωματικά ισχύσαν και οι διατάξεις του **νόμου 3463/2006** και του **νόμου 3852/2010** « Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης ...-Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Η θεσμοθέτηση των συμπράξεων δημοσίου ιδιωτικού τομέα έγινε με το νόμο **3389/2005** «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» ενώ το 2006 το Υπουργείο

²² ΟΔΗΓΙΑ C(2018) 3051 «Κατευθυντήριες γραμμές για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας»

²³ ΟΔΗΓΙΑ COM(2015) 614 « Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία»

Οικονομικών εξέδωσε ένα εγχειρίδιο²⁴ για την υλοποίηση έργων και υπηρεσιών μέσω σύμπραξης δημοσίου - ιδιωτικού τομέα με αποσαφηνίσεις των σχετικών όρων και κατευθύνσεις για την υλοποίησή τους. Τις συμβάσεις στον τομέα της άμυνας ρυθμίζουν οι διατάξεις των νόμων **3433/2006**, που εξακολούθησαν να ισχύουν συμπληρωματικά του μεταγενέστερου νόμου **3978/2011**, και ένα πλήθος νομοθετημάτων (τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων).

Το σύστημα δημοσίων συμβάσεων στη Ελλάδα παρουσίαζε σημαντικές ελλείψεις και δυσλειτουργίες. Σημαντικό ρόλο για αυτό έπαιξε η κακή διαχείριση των πόρων του κρατικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων συμπεριλαμβανομένου και των κονδυλίων των ευρωπαϊκών ταμείων που διατίθεντο για αυτό το σκοπό. Τα προβλήματα²⁵ εντοπίζονται ειδικότερα στην :

- έλλειψη στρατηγικής και σχεδιασμού για τη σύναψη της δημόσιας σύμβασης,
- διαφθορά στις δημόσιες συμβάσεις²⁶,
- δυσχέρεια στην καταγραφή και συλλογή στοιχείων που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις,
- πολυπλοκότητα θεσμικού πλαισίου,
- αναγκαιότητα δημιουργίας θεσμικού πλαισίου για τις παραχωρήσεις,
- έλλειψη προτυποποίησης των διαδικασιών, των εγγράφων και των τεχνικών προδιαγραφών,
- ενίσχυση συστήματος έννομης προστασίας,
- δυσλειτουργίες στην οργανωτική δομή των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων,
- αυξημένες ανάγκες σε εξειδικευμένο προσωπικό διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων,
- ελλιπή εποπτεία ,αξιολόγηση και έλεγχο του τομέα των δημοσίων συμβάσεων,

²⁴ Υπουργείο Οικονομικών -Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα Εγχειρίδιο για την υλοποίηση έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, Αθήνα, Ιούνιος 2006.

²⁵ ΕΑΔΗΣΥ Μάρτιος 2016 «Πρόταση για την υιοθέτηση εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις 2016-2020»

²⁶ Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με έρευνα του ευρωβαρόμετρου το 2013 στις επιχειρήσεις, το 76% των ελλήνων ερωτηθέντων πίστευαν ότι η διαφθορά είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη στις δημόσιες συμβάσεις με ανάλογο ποσοστό 56% για την ΕΕ και ειδικότερα για τις συμβάσεις που συνάπτουν τοπικές αρχές στο 94% με αντίστοιχο ποσοστό για την ΕΕ στο 60% - ΟΔΗΓΙΑ (COM 2014) 38 /3-2-2014 έκθεση της επιτροπής προς το συμβούλιο και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ANNEX 8, Παράρτημα για την Ελλάδα

- ύπαρξη ειδικότερων ζητημάτων στις συμβάσεις που αφορούν το τομέα της υγείας,
- καθυστέρηση στις πληρωμές των προμηθευτών του δημοσίου,
- μειωμένη πρόσβαση των ΜΜΕ (Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων) στον τομέα των εγχώριων δημοσίων συμβάσεων,
- ανεπαρκής προώθηση της καινοτομίας.

Με το νόμο **4013/2011** συστήνεται η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), εφ'εξής Αρχή, η οποία καθίσταται αρμόδια για τη διασφάλιση της νομιμότητας και την τήρηση του νομικού πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις και συμπληρωματικά με τον ίδιο νόμο συστήνεται το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με δυο χωριστά υποσυστήματα:

- το πρώτο για την ηλεκτρονική καταχώρηση των αιτημάτων που υποβάλουν οι φορείς για τη σύναψη της σύμβασης και
- το δεύτερο για τη ηλεκτρονική καταχώρηση των συμβάσεων ώστε να καταγράφεται και να παρακολουθείται η εκτέλεση των δαπανών που προκαλούνται .

Με τις ανωτέρω αλλαγές στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων έγινε ένα μεγάλο βήμα για την ενίσχυση της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού και πραγματοποιήθηκε μια μεγάλη ώθηση στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Η μεταρρυθμιστική προσπάθεια συνεχίστηκε με το νόμο **4155/2013** ο οποίος καθιερώνει την ηλεκτρονική διεξαγωγή όλων των διαγωνιστικών διαδικασιών (από το αίτημα έως τη σύναψη της σύμβασης) καθιστώντας δυνατή και τη χρήση τυποποιημένων σχεδίων δημοσίων προκηρύξεων και συμβάσεων με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση χρόνου στην ολοκλήρωση της διαδικασίας. Παράλληλα με τον ίδιο νόμο συστάθηκαν οι Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές για όλο το δημόσιο τομέα ώστε να αναπτυχθούν οι συγκεντρωτικές αγορές με τις οποίες το δημόσιο θα επιτύγχανε σημαντική εξοικονόμηση πόρων (χαμηλότερες τιμές και διενέργεια λιγότερων διαγωνισμών) .Τέλος με τον ίδιο νόμο εισάγεται η χρήση της ψηφιακής υπογραφής από τους διενεργούντες τη διαγωνιστική διαδικασία γεγονός που μειώνει τη γραφειοκρατία.

Για την ολοκλήρωση του κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου εκδίδεται το επόμενο έτος ο νόμος **4281/2014** η ισχύς όμως του οποίου αναβλήθηκε έως 30-4-2016 προκειμένου η Ελλάδα να εναρμονιστεί πλήρως με τις οδηγίες της ΕΕ.

Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας εναρμόνισης η Ελλάδα προχώρησε στα εξής βήματα:

1. διενέργεια, για πρώτη φορά, άτυπης δημόσιας διαβούλευσης μέσω του OPENGOV (Ανοικτή Διακυβέρνηση) , σε διάφορες θεματικές ενότητες με ευρεία συμμετοχή αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, ενώσεων οικονομικών φορέων και πολιτών, από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων η οποία κατέσται αρμόδια για την εισήγηση των σχετικών ρυθμίσεων προς την Κυβέρνηση και τη Βουλή,
2. σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής με συμμετοχή στελεχών από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.,
3. σύσταση ειδικής επιτροπής για το Βιβλίο IV για την έννομη προστασία από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ,
4. παράδοση των αποτελεσμάτων της άτυπης διαβούλευσης στη νομοπαρασκευαστική Επιτροπή,
5. σύνταξη προσχεδίου νόμου και θέση των διατάξεών του σε δημόσια διαβούλευση.

Η τελική εναρμόνιση της Ελλάδας με το Κοινοτικό Δίκαιο έγινε με τους νόμους:

- **4412/2016 (ΦΕΚ Α 147/8-8-2016) με τον οποίο ενσωματώνονται στο Εθνικό Δίκαιο οι οδηγίες 2014/24/ΕΕ & 2014/25 ΕΕ (Βιβλία I & II αντίστοιχα) και**
- **4413/2016 (ΦΕΚ Α 148/8-8-2016) με τον οποίο ενσωματώνεται στο Εθνικό Δίκαιο η Οδηγία 2014/23/ΕΕ ως προς τις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών και έργων.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι με τον νόμο 4320/2015 ιδρύθηκε η Γενική Γραμματεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς της οποίας αρμοδιότητα είναι η καταπολέμηση της διαφθοράς στη χώρα με δράσεις που αφορούν τον έλεγχο και την εποπτεία της διοίκησης.

Μέχρι σήμερα έχει γίνει ένας μεγάλος αριθμός αποσπασματικών διορθώσεων και τροποποιήσεων του νόμου 4412/16 που έχουν συμπεριληφθεί συνολικά σε 34 ΦΕΚ.

1.8 Ανακεφαλαίωση

Η στρατηγική σημασία των δημοσίων συμβάσεων και η γνώση ότι ο ανεπαρκής σχεδιασμός και η αναποτελεσματική διαχείριση τους οδηγεί σε σπατάλη των δημοσίων πόρων ώθησε τις κυβερνήσεις, μέσα από ένα ασφυκτικό πολλές φορές κλοιό

δημοσιονομικής πίεσης και θεσμικής διαφοροποίησης, σε έναν αδιάκοπο αγώνα θεσμοθέτησης κανόνων, διαδικασιών και πρακτικών με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας τους – στοιχείο που θα συμπεριλάμβανε υλοποίηση συγκεκριμένων στόχων πολιτικής (προώθηση της καινοτομίας, της βιωσιμότητας, της κοινωνικής ένταξης και της στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων).

Η ενωμένη Ευρώπη έστρεψε την προσοχή της από νωρίς στο νευραλγικό τομέα των δημοσίων συμβάσεων προβαίνοντας σε διεργασίες που ολοκληρώθηκαν σε ένα εξαιρετικά μεγάλο χρονικό διάστημα για τον καθορισμό ενιαίου νομικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων εμπνευσμένο από τις βασικές αρχές:

- της ισότιμης και χωρίς διακρίσεις αντιμετώπισης των οικονομικών φορέων,
- της διαφάνειας στη διεξαγωγή όλης της διαδικασίας,
- της τήρηση της αναλογικότητας και της αμοιβαίας αναγνώρισης,
- της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού,
- της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης,

θέτοντας τον εαυτό της αρωγό στην προσπάθεια προσαρμογής των χωρών μελών με τα νέα δεδομένα. Έμεινε πλέον στα κράτη η επιτέλεση του δύσκολου έργου να ξεπεράσουν τις όποιες εθνικές διαφοροποιήσεις και να συντονιστούν για άλλη μια φορά σε μία ενιαία πολιτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4412/2016

2.1 Εισαγωγή

Ο νόμος 4412/2016 προώθησε μια νέα λογική στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων υποστηρίζοντας την με καινοτομίες που εντοπίζονται στην κατάργηση παλαιών τακτικών και στην υιοθέτηση νέων πιο ουσιαστικών «εργαλείων», που χειρίζονται τη διαδικασία ως μια ευρωπαϊκή υπόθεση μιας ευρύτερης αγοράς, αποτελούμενη από κράτη που λειτουργούν μέσα σε διαφορετικά θεσμικά πλαίσια.

Η διάρθρωση του περιλαμβάνει 5 ΒΙΒΛΙΑ καθένα εκ των οποίων πραγματεύεται ξεχωριστό τμήμα της όλης διαδικασίας, από τον προγραμματισμό της σύναψης μέχρι την παρακολούθηση της ορθής εκτέλεσης της, εφόσον ολοκληρωθεί η διαγωνιστική διαδικασία, με ξεχωριστή αναφορά στις συμβάσεις που αφορούν ιδιαίτερης σημασίας, για την οικονομία μιας χώρας, τομείς.

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του νόμου με ιδιαίτερη έμφαση στις καινοτομίες που αυτός εισήγαγε ξεκινώντας από τη παρουσίαση της διάρθρωσης του στα επιμέρους βιβλία μέσα στα οποία έγινε προσπάθεια να συμπεριληφθούν ρυθμίσεις για τις βασικές κατηγορίες συμβάσεων, χωρίς όμως να αποφευχθούν εξαιρέσεις από αυτές τις ρυθμίσεις συγκεκριμένων κατηγοριών συμβάσεων, καθόσον είτε χαρακτηρίστηκαν ως μη ανταγωνιστικές, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είτε διαπιστώθηκε ανάγκη να ρυθμιστούν σε εθνικό επίπεδο λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους. Σκόπιμα στο παρόν κεφάλαιο δεν αναλύθηκαν εκτενώς σημεία όπως οι διαγωνιστικές διαδικασίες, αλλά γίνεται απλή αναφορά τους, αφού κρίθηκε ότι δεν θα παρείχαν ουσιαστικής σημασίας πληροφόρηση.

2.2 Διάρθρωση του Νόμου 4412/2016

Ο νόμος απαρτίζεται από τα εξής πέντε τμήματα αποκαλούμενα ως «ΒΙΒΛΙΑ»:

ΒΙΒΛΙΟ I (ΑΡΘΡΑ 3-221)

Στο βιβλίο I θεσπίζονται κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, με εξαίρεση τις συμβάσεις που αφορούν τους τομείς που αναφέρονται στο ΒΙΒΛΙΟ II και αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 7-12

BIBΛΙΟ II (ΑΡΘΡΑ 222-338)

Στο βιβλίο II θεσπίζονται κανόνες για τη διαδικασία προγραμματισμού και σύναψης σύμβασης για την απόκτηση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από έναν ή περισσότερους αναθέτοντες φορείς, εφόσον τα εν λόγω έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προορίζονται για την εκτέλεση μιας εκ των δραστηριοτήτων που αφορούν τους τομείς : ηλεκτρισμού, ύδατος, μεταφορών, εκμετάλλευσης λιμένων και αερολιμένων, ταχυδρομικών υπηρεσιών, εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου και αναζήτηση ή εξόρυξη άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων.

BIBΛΙΟ III (ΑΡΘΡΑ 339 - 344)

Στο βιβλίο III θεσπίζονται κανόνες για τη διακυβέρνηση και προσδιορίζονται συγκεκριμένες διοικητικές ενέργειες που θα διευκολύνουν την εφαρμογή του νόμου και θα επιβεβαιώνουν την ορθή τήρηση του από τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς (Σύνταξη εκθέσεων, κατάρτιση και πιστοποίηση προσωπικού κ.λπ.)

BIBΛΙΟ IV (ΑΡΘΡΑ 345-374)

Οι διατάξεις του Βιβλίου εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων του νόμου 4412/16, καθώς και τροποποίησης αυτών, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ και ανεξάρτητα από τη φύση τους.

BIBΛΙΟ V (ΑΡΘΡΑ 375-379)

Στο βιβλίο V περιλαμβάνονται τροποποιήσεις διατάξεων που ήδη ισχύουν και είναι απαραίτητες για την ορθή εφαρμογή του νόμου, γίνεται αναφορά σε μεταβατικές διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα εκκρεμών συμβάσεων καθώς και σε καταργούμενες διατάξεις. Επίσης περιλαμβάνεται και άρθρο που ρυθμίζει την έναρξη ισχύος επιμέρους διατάξεων του νόμου και γίνεται παραπομπή στα Προσαρτήματα (Α,Β,Γ και Δ) που αποτελούν αναπόσπαστο και καθοριστικής σημασίας τμήμα του νόμου.

2.3 Οι σημαντικότερες αλλαγές /καινοτομίες που επέφερε ο Νόμος 4412/2016 στο σύστημα σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Οι καινοτομίες που καθιέρωσε ο νέος νόμος εντοπίζονται κυρίως στα κάτωθι:

1) Προκειμένου να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος που προκαλείται από την ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής, καθιερώνεται η χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), για τις διαγωνιστικές διαδικασίες

προϋπολογισμού άνω των ορίων ²⁷, όπως αυτά ορίζονται κάθε διετία με την έκδοση Εκτελεστικού Κανονισμού, το οποίο αποτελεί επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση και προκαταρκτική απόδειξη ότι ο συμμετέχων οικονομικός φορέας δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν και πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί. Για τις διαγωνιστικές διαδικασίες προϋπολογισμού κάτω των ορίων υποβάλλεται κατά ανάλογο τρόπο το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης δήλωσης (ΤΕΥΔ).

2) Προσκόμιση και έλεγχος των αποδεικτικών μέσων/ εγγράφων για τη μη συνδρομή λόγων αποκλεισμού και τήρηση των κριτηρίων επιλογής του αναδόχου κατά το στάδιο ανάθεσης της σύμβασης .

3) Δυνατότητα απευθείας πρόσβασης των αναθετουσών αρχών στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων της Εσωτερικής Αγοράς (Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών-eCertis ²⁸) για την αναζήτηση πιστοποιητικών και αποδεικτικών μέσων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης.

4) Διεύρυνση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης τα οποία μπορεί:

- i) να έχουν χαρακτήρα κοινωνικό (προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, κοινωνική ένταξη ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, ισότητα των φύλων, καταπολέμηση των διακρίσεων), περιβαλλοντικό ή να αποσκοπούν στην προώθηση της καινοτομίας,
- ii) να αναφέρονται στα προσόντα των ατόμων που θα εκτελέσουν τη σύμβαση,
- iii) να λαμβάνουν υπόψη την εξυπηρέτηση μετά τη σύναψη της σύμβασης.

Όταν η σύμβαση ανατίθεται με γνώμονα την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της σχέσης ποιότητας- τιμής προσδιορίζονται κριτήρια με συγκεκριμένο συντελεστή βαρύτητας καθένα εκ των οποίων βαθμολογείται αυτόνομα, πλήρως και ειδικά αιτιολογημένα.

²⁷ Βλ. κατωτέρω 2.5

²⁸ Με τη χρήση του eCertis, μέσα από τη ηλεκτρονική διεύθυνση <https://ec.europa.eu/tools/ecertis/search>, οι εμπλεκόμενοι στις διαγωνιστικές διαδικασίες μπορούν να ενημερώνονται για τα πιστοποιητικά που χορηγούν τα κράτη-μέλη κατά τη διενέργεια ενός διαγωνισμού και τα οποία αφορούν τους λόγους αποκλεισμού αλλά και τα κριτήρια επιλογής του/των αναδόχου/ων, όπως ορίζονται κάθε φορά στους όρους της διακήρυξης. Τη συγκεκριμένη βάση δεδομένων για την Ελλάδα ενημερώνει η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ -Έγγραφο αρ.2282/25-4-18 ΘΕΜΑ: «Ενημέρωση για το Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών eCertis (παρ. 2 του άρθρου 81 του ν.4412/2016)»

- 5) Κοστολόγηση κύκλου ζωής η οποία αφορά κόστη που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου και σχετίζονται με την απόκτηση, τη χρήση, τη συντήρηση, το τέλος του κύκλου ζωής, την επίδραση του στο περιβάλλον.
- 6) Ενίσχυση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)²⁹ με την υποχρεωτική υποδιαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα.
- 7) Καθιερώνεται χρηματική εγγύηση για το τμήμα της σύμβασης για το οποίο υποβάλλεται η προσφορά.
- 8) Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών για συμμετοχή στις διαδικασίες ανάθεσης περιορίζεται, κατ' ανώτατο όριο, στο διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.
- 9) Δίνεται η δυνατότητα υπεργολαβίας υπό προϋποθέσεις.
- 10) Δημιουργούνται Κεντρικές Αρχές Αγορών με στόχο την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και τη μείωση του κόστους συναλλαγής.
- 11) Ενισχύεται η σύναψη συμφωνιών-πλαίσιο, η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τα 4 έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεόντως δικαιολογημένων, ιδίως λόγω του αντικειμένου τους.
- 12) Προβλέπονται περιστασιακές από κοινού διαδικασίες σύναψης συμβάσεων όπου δύο ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές μπορούν να συμφωνήσουν να διεξάγουν ορισμένες συγκεκριμένες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων από κοινού.
- 13) Προβλέπονται διασυνοριακές συνεργασίες αναθετουσών αρχών όπου αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη - μέλη μπορούν να ενεργούν από κοινού για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων καθώς και να χρησιμοποιούν κεντρικές δραστηριότητες αγορών που προσφέρονται από Κεντρικές Αρχές Αγορών εγκατεστημένες σε άλλο κράτος - μέλος.
- 14) Προστίθενται δύο νέες διαδικασίες συμβάσεων: η **σύμπραξη καινοτομίας** η οποία στοχεύει στην απόκτηση καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου που δεν διατίθεται

²⁹ Ως μικρή και μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) νοείται η επιχείρηση που απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού της δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. (Αριθμ. 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, Άρθρο 2)

στην αγορά και η **ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση** η οποία αντικαθιστά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης με ορισμένα νέα στοιχεία και για πρώτη φορά αποσαφηνίζονται οι όροι *"απαράδεκτη"* και *"μη κανονική προσφορά"*.

15) Η παράβαση των υποχρεώσεων που καθορίζει η νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και η κοινωνική και εργατική νομοθεσία κατά την εκτέλεση της σύμβασης θεωρείται σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα.

16) Προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης **συμβάσεων ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα** σε προστατευόμενα εργαστήρια ή σε άλλους οικονομικούς φορείς που έχουν ως στόχο την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων.

17) Θεσπίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα μη αποκλεισμού από διαγωνιστική διαδικασία οικονομικού φορέα οι οφειλές του οποίου σε φόρους ή εισφορές κοινωνικής ασφάλισης θεωρούνται μικρές ή όταν αυτός ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλει σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υποβολής προσφοράς. Ο οικονομικός φορέας που έχει φορολογικές και ασφαλιστικές οφειλές δεν αποκλείεται από τη διαγωνιστική διαδικασία εφόσον καταβάλλει αυτές ή υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.

18) Χρησιμοποιούνται ευρέως ηλεκτρονικά μέσα πληροφορικής και επικοινωνιών που απλουστεύουν σε μεγάλο βαθμό τη δημοσίευση των δημοσίων συμβάσεων και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων με την ενίσχυση του ρόλου του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ ως ενιαία ηλεκτρονική πλατφόρμα διενέργειας διαγωνισμών.

19) Βελτιστοποιείται το σύστημα παροχής έννομης προστασίας κατά το στάδιο ανάθεσης με την πρόβλεψη της εκδίκασης των διοικητικών προσφυγών από ανεξάρτητο όργανο παρέχοντας αυξημένες εγγυήσεις αμεροληψίας.

20) Αναπτύσσονται νέες ηλεκτρονικές τεχνικές αγορών (δυναμικό σύστημα αγορών, ανάθεση δημοσίων συμβάσεων μέσω των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, ηλεκτρονικοί κατάλογοι) με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών με μειωμένες τιμές εξασφαλίζοντας έτσι ενίσχυση του ανταγωνισμού και εξοικονόμηση δημοσίων πόρων.

21) Προβλέπεται η πιστοποίηση των υπαλλήλων των αναθετουσών αρχών που εμπλέκονται στις διαδικασίες ωρίμανσης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων

συμβάσεων μέσω ειδικών προγραμμάτων που θα σχεδιάζει και θα εκτελεί το ΙΝ.ΕΠ. – Ε.Κ.ΔΔ.Α. (Ινστιτούτο Επιμόρφωσης - Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης) σε συνεργασία με την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ (Εθνική Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων) .

2.4 Στάδιο προετοιμασίας της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν την έναρξη της διαδικασίας, να διεξάγει προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά διατυπώνοντας τις απαιτήσεις της σχετικά με τη σύμβαση που ενδιαφέρεται να συνάψει ζητώντας συμβουλές εμπειρογνομόνων ή αρχών για το σχεδιασμό της διαδικασίας που θα ακολουθήσει.

Οι προκηρύξεις για όλες τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων περιέχουν δε κατ' ελάχιστον τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Β του νόμου. Οι Αναθέτουσες Αρχές δύνανται να χρησιμοποιούν κατά τη σύνταξη των προκηρύξεων τα τυποποιημένα έντυπα που εκδίδει η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια αλλά και η ενίσχυση του ανταγωνισμού η δημοσιότητα³⁰ εξακολουθεί να αποτελεί αναγκαίο στοιχείο της διαδικασίας και συστατικό στοιχείο της νομιμότητας της.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί μια ελάχιστη δέσμευση των συμμετεχόντων για την αξιοπιστία των ισχυρισμών τους (πλήρωση κριτηρίων επιλογής, δυνατότητα εκτέλεσης της σύμβασης), προβλέπεται η καταβολή εγγυήσεων.

Η αξιολόγηση των προσφορών, των δικαιολογητικών, και η παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης γίνεται από επιτροπές³¹ που ορίζονται από την Αναθέτουσα Αρχή.

Ο νόμος αναλύει τα στάδια της διαδικασίας από τη δημοσίευση της προκήρυξης μέχρι την κατακύρωση στον ανάδοχο προσδιορίζοντας τα επιτρεπτά χρονικά

³⁰ Για τους διαγωνισμούς άνω των ορίων η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει προκήρυξη στην υπηρεσία εκδόσεων της Ένωσης (βάση δεδομένων TED: Tenders Electronic Daily). Απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε άλλη δημοσίευση σε εθνικό μέσο πριν από την αποστολή αυτή. Εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωση δημοσίευσης στον εθνικό τύπο με κάποιες παραλλαγές ανάλογα με το είδος του διαγωνισμού, καθώς και άλλοι τρόποι δημοσιοποίησης (ανάρτηση σε εμφανές σημείο της υπηρεσίας, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της υπηρεσίας κλπ).

³¹ Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των επιτροπών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2690/99 Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Κεφάλαιο Δεύτερο, «Συλλογικά Όργανα της Διοίκησης», άρθρα 13-15

διαστήματα μέσα στα οποία θα υποβληθούν και θα αξιολογηθούν οι προσφορές σε κάθε στάδιο, θα ελεγχθούν τα ζητούμενα δικαιολογητικά και θα ανατεθεί η σύμβαση.

2.5 Διαδικασίες ανάθεσης της σύμβασης

Ως εκτιμώμενη αξία της σύμβασης θεωρείται το συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.

Η αξία της σύμβασης προσδιορίζει το είδος της διαγωνιστικής διαδικασίας στο οποίο θα καταφύγει η αναθέτουσα αρχή για την επιλογή αναδόχου. Οι συμβάσεις, ανάλογα με την εκτιμώμενη αξία τους, διακρίνονται σε άνω των ορίων και κάτω των ορίων. Τα κατώτατα όρια αναθεωρούνται κάθε δύο χρόνια σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/ 24/ΕΕ.

Οι αναθέτουσες αρχές, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της εκτιμώμενης αξίας της υπό ανάθεση σύμβασης, το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο πρέπει να ολοκληρώσουν τη διαδικασία, το μέγεθος της δημοσιότητας που επιθυμούν να λάβει η διαδικασία και το πλήθος των προσφορών που επιθυμούν να έχουν, ώστε να μπορέσουν εξασφαλίσουν καλύτερους όρους για την υπό ανάθεση σύμβαση μέσα από συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις ακόλουθες διαγωνιστικές διαδικασίες:

i) Ανοικτός διαγωνισμός : κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας που πληροί τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στη διακήρυξη μπορεί να υποβάλει προσφορά.

ii) Κλειστός διαγωνισμός ή δημοπρασία με προεπιλογή: η συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία εξελίσσεται σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση προσκαλούνται οι οικονομικοί φορείς που έχουν τα νόμιμα προσόντα να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής και κατά τη δεύτερη προσκαλούνται να υποβάλουν προσφορά όσοι έχουν κριθεί ότι πληρούν τα κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στη διακήρυξη.

iii) Πρόχειρος διαγωνισμός ή προφορική δημοπρασία: διενεργείται με τη λήψη προφορικών προσφορών εκφρασμένων σε ποσοστό επί τοις εκατό το οποίο καταγράφεται από τριμελή επιτροπή. Ο κάθε διαγωνιζόμενος μπορεί μέχρι το τέλος στη διαδικασία να προσφέρει ολοένα και αυξανόμενο ποσοστό έκπτωσης, καταθέτοντας έτσι ευνοϊκότερη προσφορά. Ο διαγωνισμός κλείνει με κατακύρωση στον προσφέροντα τη μεγαλύτερη έκπτωση.

iv) Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση / Ανταγωνιστικός διάλογος:

- για αγαθά, έργα ή υπηρεσίες όταν απαιτείται προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων ή δεν είναι δυνατός ο καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά σε πρότυπο ή κοινή τεχνική προδιαγραφή,

- για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες σε συνέχεια υποβολής μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών μετά από διεξαχθείσα ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία. **Μη κανονικές προσφορές** χαρακτηρίζονται όσες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της σύμβασης, παρελήφθησαν εκπρόθεσμα, κρίνονται από την Αναθέτουσα Αρχή ασυνήθιστα χαμηλές όπως επίσης και όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής (συμπαιγνία ή διαφθορά). **Απαράδεκτες προσφορές** χαρακτηρίζονται όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης.

ν) Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση: οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται και διαπραγματεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους όρους της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καταφύγει σε αυτή τη διαδικασία στις εξής περιπτώσεις:

- **Άγονος διαγωνισμός:** εάν, ύστερα από ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε καμία από τις υποβληθείσες προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής δεν είναι κατάλληλη.

- **Αποκλειστικότητα:** εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για συγκεκριμένους λόγους (όπως αναλύονται στο κείμενο του νόμου).

- **Κατεπείγουσα ανάγκη** η οποία δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέει από ευθύνη των αναθετουσών αρχών, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή.

- **Λόγω παύσης εμπορικών δραστηριοτήτων του προμηθευτή:** για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους.

Εφόσον πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:

- **Σκοποί έρευνας:** όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης.

- **Συμπληρωματικές παραδόσεις** από τον αρχικό προμηθευτή.

- **Προϊόντα χρηματιστηρίου:** εάν πρόκειται για αγαθά που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων.

Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, εξαιρουμένων των

περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ, εφόσον οι συμβάσεις αυτές είναι άνω των ορίων .

vi) Σύμπραξη καινοτομίας: οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καταφύγουν σε αυτή τη διαδικασία όταν στοχεύουν στην ανάπτυξη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου που δεν διατίθενται στην αγορά και την επακόλουθη αγορά των αγαθών υπηρεσιών ή έργου που προκύπτουν.

vii) Συνοπτικός διαγωνισμός: όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α, είναι μικρότερη των 60.000,00 €.

viii) Απευθείας ανάθεση: όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α, είναι μικρότερη των 20.000,00 €.

2.6 Ηλεκτρονικά μέσα σύναψης της σύμβασης

Στα ηλεκτρονικά μέσα σύναψης συμβάσεων περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

i) Δυναμικό σύστημα αγορών: για αγορές τρέχουσας χρήσης, με περιορισμένη χρονικά διάρκεια σύστημα που μένει ανοικτό προς εγγραφή των οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και υποβολή ενδεικτικής προσφοράς σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

ii) Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός: παρέχεται η δυνατότητα σε όσους συμμετείχαν παραδεκτά στην προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαγωνιστική διαδικασία ή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης, να βελτιώσουν την προσφορά τους είτε μόνο ως προς την προσφερόμενη τιμή είτε και ως προς άλλα στοιχεία της προσφοράς.

iii) Ηλεκτρονικοί κατάλογοι: καταρτίζονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες, με σκοπό τη συμμετοχή τους σε μια συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή.

2.7.Τεχνικές και εργαλεία για συγκεντρωτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων

Ως τεχνικές και εργαλεία για συγκεντρωτικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων θεωρούνται τα κάτωθι:

i) Συμφωνία-πλαίσιο: αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές, και ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες. Οι

συμφωνίες - πλαίσιο και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ii) Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών: οι αναθέτουσες αρχές που παρέχουν κεντρικές δραστηριότητες αγορών μπορούν :

- να λειτουργούν είτε ως πωλητές χονδρικής που αγοράζουν, αποθηκεύουν ή μεταπωλούν

- να αναλαμβάνουν τον ρόλο του μεσάζοντα, είτε διεξάγοντας αυτόνομα τις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης χωρίς να λαμβάνουν λεπτομερείς οδηγίες από τις οικείες αναθέτουσες αρχές, είτε βάσει οδηγιών από τις οικείες αναθέτουσες αρχές, εξ ονόματός τους και για λογαριασμό τους.

2.8 Δικαιούμενοι συμμετοχής

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κοινοπραξίες φυσικών ή/ και νομικών προσώπων:

i) των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ii) των χωρών του Ε.Ο.Χ. (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος)³²

iii) των κρατών-μελών της Συμφωνίας Δημοσίων Συμβάσεων (Σ.Δ.Σ./ G.P.A.)³³, του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, (Π.Ο.Ε)

iv) οι οικονομικοί φορείς που προέρχονται από χώρες που έχουν υπογράψει διμερείς συμφωνίες ή συμφωνίες σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, που έχουν την καταστατική τους έδρα και δραστηριοποιούνται στις προαναφερθείσες χώρες.

v) Οι ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων με κοινή προσφορά που πληρούν τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

³² ΕΟΧ: Ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ) δημιουργήθηκε το 1994 για να επεκτείνει την ισχύ των διατάξεων της ΕΕ για την εσωτερική αγορά της στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ). Αποτελείται από τις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιπλέον την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία. (Βλ. άρθρο 217 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.) Όσον αφορά την Ελβετία ισχύουν διμερείς συμφωνίες. (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/169/the-european-economic-area-eea-switzerland-and-the-north>)

³³ Σ.Δ.Σ: η συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το νόμο 2513/97

2.9 Λόγοι αποκλεισμού

Οι λόγοι που μπορεί να αποκλειστεί οικονομικός φορέας διακρίνονται σε :

α) Υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού οι οποίοι συντρέχουν στις περιπτώσεις:

i) καταδίκης του οικονομικού φορέα και συγκεκριμένα προσώπου που είναι μέλος διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης απόφασης ή ελέγχου σε αυτό, με τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση για:

-συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση

-δωροδοκία

-απάτη σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ε.Ε.

-τρομοκρατικά εγκλήματα

-νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση τρομοκρατίας

-εκμετάλλευση παιδικής εργασίας

ii) μη καταβολής φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής), που έχει διαπιστωθεί με δικαστική ή διοικητική απόφαση με ισχύ τελεσίδικη και δεσμευτική,

iii) μη καταβολής φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής), που διαπιστώνει/μπορεί να αποδείξει η αναθέτουσα αρχή με κατάλληλα μέσα,

iv) επιβολής προστίμων για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας εντός των 2 τελευταίων ετών από την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών.

Ο λόγος αποκλεισμού παύει να ισχύει αν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας οφειλόμενους φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές, συμπεριλαμβανομένων δεδουλευμένων τόκων ή προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή των οφειλών του.

β) Μη υποχρεωτικούς (δυνητικούς) λόγους αποκλεισμού: η αναθέτουσα αρχή έχει διακριτική ευχέρεια να συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, κάποιους, όλους ή κανέναν από τους παρακάτω λόγους αποκλεισμού:

- αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων του άρθρου 18 παρ. 2 (περιβαλλοντικών, κοινωνικών υποχρεώσεων, κ.α.),

-πτώχευση, εξυγίανση, ειδική εκκαθάριση, πτωχευτικός συμβιβασμός, αναστολή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, κ.α.

- στρέβλωση ανταγωνισμού (συμφωνία με άλλους οικονομικούς φορείς ή πρότερη συμμετοχή κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης),
- σύγκρουση συμφερόντων που δεν θεραπεύεται με λιγότερο παρεμβατικά μέσα ,
- σοβαρή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση προηγούμενων συμβάσεων
- διατύπωση σοβαρών ψευδών δηλώσεων
- αθέμιτη εμπλοκή οικονομικού φορέα στη διαδικασία
- σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από τον αποκλεισμό του οικονομικού φορέα εφόσον ο οικονομικός φορέας μπορεί να αποδείξει την αξιοπιστία του, υιοθετώντας μέτρα επανορθωτικά μέτρα & προσκομίζοντας σχετικά τεκμήρια.

γ) Διοικητικός αποκλεισμός οικονομικού φορέα από μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων : αποκλεισμός του οικονομικού φορέα από συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ο οποίος επιβάλλεται όταν συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- συνδρομή λόγου αποκλεισμού υποχρεωτικού των ανωτέρω αναφερομένων περιπτώσεων και
- μη λήψη μέτρων αυτοκάθαρσης.

Η περίοδος αποκλεισμού καθορίζεται με βάση την αρχή της αναλογικότητας (λαμβάνονται υπόψη ιδίως η σοβαρότητα του ποινικού αδικήματος ή παραπτώματος, ο χρόνος τέλεσης, διάρκεια, τυχόν υποτροπή, η πρόθεση ή αμέλεια του οικονομικού φορέα., τα μέτρα που έλαβε για την αποτροπή παρόμοιων αδικημάτων κλπ).

2.10 Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής που θέτουν οι αναθέτουσες αρχές είναι προαιρετικά στο σύνολό τους, πρέπει να είναι αναλογικά, βάσει του μεγέθους της σύμβασης και μπορεί να αφορούν :

- i) Την καταλληλότητα για την άσκηση συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας η οποία αποδεικνύεται με εγγραφή σε εμπορικό ή επαγγελματικό Μητρώο της χώρας εγκατάστασης ή την ειδική έγκριση αρμόδιου οργανισμού.
- ii) Την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, όπου οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ελάχιστο ετήσιο γενικό κύκλο εργασιών ή /και ελάχιστο κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων (αντικείμενο) της σύμβασης.

iii) Την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα όπου οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν:

- ελάχιστο αριθμό ανθρώπινων πόρων,
- ελάχιστο επίπεδο τεχνικών πόρων,
- ελάχιστη εμπειρία σε συναφείς συμβάσεις,

iv) Τεχνογνωσία, αξιοπιστία & αποτελεσματικότητα - ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών που περιέχουν υπηρεσίες εγκατάστασης/τοποθέτησης ή εκτέλεση έργων.

v) Διασφάλιση ποιότητας του αντικειμένου της σύμβασης, βάσει Ευρωπαϊκών προτύπων (ISO), η οποία πιστοποιείται με δικαιολογητικά που χορηγούν ανεξάρτητοι διαπιστευμένοι οργανισμοί.

Ο οικονομικός φορέας μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων (δάνεια εμπειρία). Σε αυτή την περίπτωση η αναθέτουσα αρχή ελέγχει τα κριτήρια επιλογής και τους λόγους αποκλεισμού (κατά τα οριζόμενα στη διακήρυξη) και στο πρόσωπο του τρίτου.

2.11 Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)

Με το άρθρο 36 του νόμου καθίσταται υποχρεωτική πλέον η χρήση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ για τη διεξαγωγή διαγωνισμών προϋπολογισμού άνω των 60.000€ (χωρίς ΦΠΑ) και προαιρετική, με αναλογική όμως εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, για διαγωνισμούς με μικρότερο προϋπολογισμό.

Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), εγκαθίστανται και λειτουργεί κεντρικά στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και αποτελεί ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα³⁴, όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις του νόμου, με συγκεκριμένη πολιτική και τεχνικές ασφαλείας.

Η Διαδικτυακή Πύλη του Συστήματος αποτελεί υποσύστημα αυτού και είναι ο διαδικτυακός ιστότοπος που λειτουργεί ως κομβικό σημείο πληροφόρησης και

³⁴ περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Ο διαδικτυακός τόπος που λειτουργεί το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ είναι στη διεύθυνση (url): <http://www.promitheus.gov.gr> (ισχύει και η <http://www.eprocurement.gov.gr>)

πρόσβασης σε υπηρεσίες για τους εμπλεκόμενους στις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις φορείς και το ενδιαφερόμενο κοινό. Το Σύστημα μπορεί να λειτουργεί ως το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα eSender και να αποστέλλει ειδοποιήσεις στο TED,³⁵ για εκείνα τα τυποποιημένα έντυπα για τα οποία και έχει πιστοποιηθεί.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) καθώς και η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων και δράσεων που διοργανώνουν, είναι οι επίσημοι φορείς που εκπαιδεύουν τους πιθανούς χρήστες.

Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) αποτέλεσε ένα πρωτοποριακό έργο για την Ελλάδα. Η πραγματοποίηση με ηλεκτρονικά μέσα, με χρήση των μέσων ειδικής πλατφόρμας, όλων των σταδίων της διαγωνιστικής διαδικασίας επιφέρει εξοικονόμηση σοβαρού χρόνου διεκπεραίωσης της διαδικασίας και του κόστους που αυτό συνεπάγεται, εξασφάλιση σε μεγάλο βαθμό διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των εμπλεκόμενων μερών και αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

2.12 Στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης

Σημαντικό μέρος που νόμου αφιερώνεται και σε διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση της σύμβασης καθόσον ο σκοπός της αποτελεσματικότητας και της εξασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, με τη μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση δημοσίων πόρων, δεν ολοκληρώνεται μόνο με την ανάθεση.

Οι σχετικές διατάξεις συμπληρώνονται από τους όρους που έχουν συμπεριληφθεί στο κείμενο της σύμβασης- και δεσμεύουν τον ανάδοχο- και τον Αστικό Κώδικα και ρυθμίζουν θέματα παράδοσης του αντικείμενου, αφορούν δε ζητήματα χρόνου παράδοσης, κυρώσεων για εκπρόθεσμη παράδοση, ποιοτικού ελέγχου, απόρριψης του παραδοτέου και αντικατάστασής του, δειγματοληψίας, ποινικών ρητρών, έκπτωσης προμηθευτή.

³⁵ Η βάση δεδομένων TED (Tenders Electronic Daily) είναι η ηλεκτρονική έκδοση του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά τις ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις στην οποία παρέχεται δωρεάν πρόσβαση σε επιχειρηματικές ευκαιρίες στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και πέραν αυτών. Πληροφορίες σχετικά με κάθε έγγραφο δημόσιας σύμβασης δημοσιεύονται στις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Όλες οι προκηρύξεις των οργάνων της ΕΕ δημοσιεύονται εξ ολοκλήρου σε αυτές τις γλώσσες.

Κατά το στάδιο αυτό προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης ή λύσης της σύμβασης, υπό αυστηρά καθορισμένες προϋποθέσεις.

2.13 Διακυβέρνηση

Η χρήση του όρου «διακυβέρνηση» στο συγκεκριμένο σημείο γίνεται για να αποδώσει τις διαδικασίες που θεσπίζονται για να εξασφαλιστεί η τήρηση των διατάξεων του νόμου, στο μέγιστο δυνατό σημείο, είτε υπό τη μορφή ελέγχου είτε υπό τη μορφή δημιουργίας εξειδικευμένου μηχανισμού διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων.

Προκειμένου να αναπτύξει εθνική στρατηγική στη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων, στα πλαίσια της εναρμόνισης με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και να επιτύχει την ορθή εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, η Ελλάδα είχε ήδη διαμορφώσει νομικό πλαίσιο από το 2011 με τον νόμο 4013 με τον οποίο προέβλεπε την σύσταση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ)³⁶ και του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ).³⁷

Για πρώτη φορά γίνεται αναφορά στην ανάγκη κατάρτισης και πιστοποίησης του προσωπικού των Αναθετουσών Αρχών που είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την προπαρασκευή, σύναψη και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, με ευθύνη της Αναθέτουσας Αρχής. Για το λόγο αυτό πραγματοποιούνται συγκεκριμένα προγράμματα επιμόρφωσης για το προσωπικό από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, στο σχεδιασμό των οποίων εμπλέκονται ειδικοί επιστήμονες και όλοι οι φορείς του Δημοσίου που είναι επιφορτισμένοι με την προσαρμογή της χώρας στις νέες οδηγίες. Προς υλοποίηση, σε απροσδιόριστο ακόμη χρόνο, βρίσκεται η σύσταση του Μητρώου Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ,Δη.Συ.).

³⁶ Βλ. αναλυτικά 4.4.3.ι)

³⁷ σκοπός του ΚΗΜΔΗΣ ορίζεται η συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στοιχείων, που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και συνάπτονται μεταξύ των φορέων του δημοσίου τομέα, και τρίτων, με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε όλα τα στάδια ανάθεσης και εκτέλεσής τους, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού και διαδικασίας ανάθεσης (Ν.4013/2011 αρ.11 παρ.1)

2.14 Έννομη προστασία

Προκειμένου να προστατευτούν οι συμμετέχοντες από πράξεις ή παραλήψεις της αναθέτουσας αρχής, αλλά και εν γένει στα πλαίσια της προστασίας των δικαιωμάτων των συναλλασσομένων μερών και αποφυγής εκούσιας ή ακούσιας κακοδιαχείρισης των προβλεπόμενων διαδικασιών, συμπεριλήφθησαν διατάξεις που συμπληρώθηκαν με ύστερα νομοθετήματα³⁸ και καθορίζουν τόσο τα αρμόδια για τη διεκπεραίωση των τυχόν αμφισβητήσεων όργανα όσο και τις επιμέρους διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν.

2.14.1 Κατά το στάδιο που προηγείται της σύμβασης

Με το άρθρο 347 συστήνεται η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.) ως κεντρικό, ανεξάρτητο και καθ' ύλην αρμόδιο για την επίλυση διαφορών που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων, καθώς και τροποποίησης αυτών όργανο, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των 60.000 ευρώ και διαφορών που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμφωνιών-πλαίσιο, συμβάσεων παραχώρησης και δυναμικών συστημάτων αγορών, με συγκρότηση που εξασφαλίζει αυξημένες εγγυήσεις αμερόληπτης έννομης προστασίας.

Η Α.Ε.Π.Π. έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, λειτουργική ανεξαρτησία και υπάγεται μόνο στον έλεγχο της Βουλής. Αποτελείται από τριάντα ένα μέλη πλήρους απασχόλησης με πενταετή θητεία. Ο Πρόεδρος επιλέγεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, διορίζεται με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και έχει την ιδιότητα του συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή των Διοικητικών Δικαστηρίων από το βαθμό του Προέδρου Εφετών και άνω ή του συνταξιούχου λειτουργού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εμπειρία στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

³⁸ Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ΑΕΠΠ αποτελείται πέραν του ν.4412/2016 (Α' 147), από τα κατ' εξουσιοδότησή του εκδοθέντα προεδρικά διατάγματα, ήτοι το π.δ. 38/2017 (Α' 63) «Κανονισμός Λειτουργίας ΑΕΠΠ», το π.δ. 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών», το π.δ. 57/2017 (Α' 88) «Οργανισμός της ΑΕΠΠ» και το π.δ. 58/2017 (Α' 88) «Ειδικός Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης ΑΕΠΠ»

Τα υπόλοιπα μέλη είναι νομικοί που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις³⁹, διορίζονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατόπιν επιλογής τους από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες⁴⁰.

Οι υποβληθείσες προσφυγές υποβάλλονται και εξετάζονται σε συγκεκριμένα χρονικά όρια και με σαφώς προσδιορισμένες διαδικασίες⁴¹ λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις αμφοτέρων των μερών (αναθέτουσας αρχής και οικονομικού φορέα που έχει προσφύγει).

Σε περίπτωση αποδοχής της προδικαστικής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προδικαστικής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια.

Οι αποφάσεις και οι σιωπηρές απορρίψεις των προσφυγών από την ΑΕΠΠ υπόκεινται αποκλειστικά στα ένδικα βοηθήματα της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης.

2.14.2 Κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης

Ο οικονομικός φορέας μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν σε βάρος του κυρώσεις για την εκτέλεση συμβάσεων προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών υπηρεσιών και έργων να ζητήσει έννομη προστασία η οποία διακρίνεται σε:

- **Διοικητική:** με άσκηση προσφυγής για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση
- **Δικαστική:** με άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της Περιφέρειας στην οποία εκτελείται η σύμβαση.

³⁹ Βλ. π.δ. 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημόσιου τομέα» άρθρο 2 «Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό».

⁴⁰ βλ. Νόμο 2190/1994 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης» άρθρο 19 «Πλήρωση θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού και υπαλλήλων επί τηθεία».

⁴¹ Η υποβολή γίνεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του ΕΣΗΔΗΣ που φιλοξενεί το διαγωνισμό και κοινοποιείται, όπως και όλες οι σχετικές ενέργειες με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, σε όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς.

- **Διαιτητική (στις συμβάσεις έργων):** μπορεί στα έγγραφα της σύμβασης να περιληφθεί ρήτρα περί διοικητικής επίλυσης κάθε διαφοράς που προκύπτει σχετικά με την εφαρμογή, την ερμηνεία και το κύρος της σύμβασης, έπειτα από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβούλου.

2.15 Ανακεφαλαίωση

Ο νόμος 4412/2016 αποτέλεσε το πρώτο συγκροτημένο νομοθέτημα στον Ελλαδικό χώρο διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων. Για πρώτη φορά το Ελληνικό Δημόσιο επιβάλλεται να κατανοήσει την ανάγκη του προγραμματισμού των αναγκών του και της εξυπηρέτησης αυτών με διαφανείς διαδικασίες που θα λαμβάνουν υπ όψιν τους στοιχεία όπως η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας, η διαφορετικότητα των πολιτών του, η προστασία του περιβάλλοντος, η διασφάλιση της καλύτερης δυνατής ποιότητας του υπό προμήθεια αγαθού ή υπηρεσίας. Ζητάει πρόσθετες εγγυήσεις από τους προμηθευτές του σχετικά με την τήρηση των κανόνων της διαδικασίας και ιδρύει θεσμικά όργανα για τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας σε όλη τη διαδικασία, από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η υιοθέτηση μιας νέας μεθοδικότητας στον προγραμματισμό και την ολοκλήρωση της δημόσιας σύμβασης έκανε πολύ περισσότερο εμφανή την ανάγκη συστηματικής αξιοποίησης της τεχνολογίας και εξειδίκευσης των χειριστών της διαδικασίας ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν και να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που τους παρέχει ο νέος νόμος.

Η Ελλάδα δεσμεύεται να αναφέρει την πρόοδο της ως προς την πλήρη εναρμόνιση της με τους Ευρωπαϊκούς κανόνες και, ως ισότιμο μέλος, να συμμετάσχει στη όλη προσπάθεια με παρατηρήσεις και παρεμβάσεις, μέσω των αντιπροσώπων της, για τροποποιήσεις του νέου πλαισίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ

3.1 Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με τις 3 νέες βασικές οδηγίες επιχειρούσε μια εκ των βάθρων αναθεώρηση των διαδικασιών αλλά και της γενικότερης φιλοσοφίας περί δημοσίων συμβάσεων για τις χώρες μέλη και ως εκ τούτου η προσαρμογή των χωρών στις νέες συνθήκες που αυτές διαμόρφωναν αναμένονταν δυσχερής.

Τα έτη που ακολούθησαν, στα πλαίσια μιας «τακτική εποπτείας» της ενσωμάτωσης αυτών στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών αλλά και της εφαρμογής τόσο των διαδικασιών που αυτές καθόριζαν όσο και της ανάπτυξης των δυνατοτήτων που αυτές προέβλεπαν, εκδόθηκαν μια σειρά από οδηγίες και συστάσεις ⁴²που διόρθωσαν αστοχίες, συμπλήρωσαν ελλείψεις και έδωσαν κατευθύνσεις. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι για τη μέτρηση της προόδου εφαρμογής των νέων κατευθύνσεων καθορίστηκαν ποσοτικά κριτήρια μέτρησης κάθε μεμονωμένου σταδίου της διαδικασίας ώστε να εντοπιστούν τα σημεία που εξακολουθούν να πάσχουν και να διερευνηθούν ευκολότερα οι λόγοι γι αυτό.

Στο παρών κεφάλαιο παρουσιάζεται η πορεία προσαρμογής των χωρών στα νέα δεδομένα τα έτη που ακολούθησαν το 2014 έως το 2019. Τα διαγράμματα που

⁴² ΟΔΗΓΙΑ(2017)0572 :«Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη»

-ΟΔΗΓΙΑ(2017)6654 : σύσταση της Επιτροπής (ΕΕ) 2017/1805, της 3ης Οκτωβρίου 2017, για την επαγγελματοποίηση του τομέα των δημόσιων συμβάσεων – Δημιουργία δομής για την επαγγελματοποίηση των δημόσιων συμβάσεων

-ΟΔΗΓΙΑ(2017)0242: έκθεση της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με την επανεξέταση της πρακτικής εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Προμήθειας (ΕΕΕΠ)

-ΟΔΗΓΙΑ 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων

- ΟΔΗΓΙΑ (2017)0590 : έκθεση της Επιτροπής, της 11ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την αξιολόγηση του ευρωπαϊκού προτύπου για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με την οδηγία 2014/55/ΕΕ

παρατίθενται δίνουν μια σαφή συνολική εικόνα της προόδου αφομοίωσης της νέας φιλοσοφίας, όπως επιχειρήθηκε μέσα από κάθε στάδιο της διαδικασίας σύναψης για τα κράτη μέλη . Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία από τις ετήσιες εκθέσεις της ΕΑΔΗΣΥ από τη σύνθεση των οποίων προέκυψαν οι πίνακες που παρουσιάζονται στην ενότητα για την Ελλάδα τα οποία , παρά τη μη ικανοποιητική συνολική απόδοση της, αφήνουν να διαφανεί μια αργή μεν αλλά σοβαρή προσπάθεια αλλαγής του τρόπου προσέγγιση των δημοσίων συμβάσεων ιδιαίτερα από την τοπική αυτοδιοίκηση. Παρά την μη ικανοποιητική απόδοση των χωρών η προσπάθεια για την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής « ΕΥΡΩΠΗ 2020» συνεχίζεται με τις χώρες να εστιάζουν περισσότερο τα επόμενα έτη στους δύο τομείς που παραμένουν ακόμη ανεπαρκώς αναπτυγμένοι τις συμβάσεις καινοτομίας και τις πράσινες συμβάσεις. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με αναφορά στο ρόλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της ΕΑΔΗΣΥ ως επόπτες τήρησης της νομιμότητας μέχρι και το στάδιο πριν τη σύναψη της σύμβασης.

3.2 Το μεταβατικό στάδιο

Δύο χρόνια μετά ο ρυθμός μεταφοράς των οδηγιών του 2014 στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, αν και οι συνολικές διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις αυξήθηκαν στο 23% περίπου της συνολικής αξίας των δημόσιων προμηθειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αξιολογείται ως μη ικανοποιητικός. Κρίνεται ότι δεν έχει αξιοποιηθεί ακόμη το πλήρες δυναμικό των δημόσιων συμβάσεων, όσον αφορά τη συμβολή τους στην οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, και ότι πάνω από 250.000 δημόσιοι φορείς στην Ένωση δαπανούν ετησίως το 14 % περίπου του ΑΕγχΠ, ή σχεδόν 2.000 δισεκατομμύρια ευρώ, για την αγορά υπηρεσιών, έργων και προμηθειών.⁴³

Το 2017 εντοπίζονταν ενθαρρυντικά βήματα από μεμονωμένα κράτη μέλη προς την κατεύθυνση της ριζικής μεταρρύθμισης των πρακτικών και των δομών των δημοσίων προμηθειών, με τη Γαλλία να έχει συστήσει από το Μάρτιο του 2016 την Κρατική Διεύθυνση Προμηθειών με αντικείμενο τον καθορισμό της πολιτικής προμηθειών του κράτους και την παροχή κατάρτισης στους αγοραστές του δημοσίου τομέα, την Ιρλανδία να συστήνει το 2014 την κεντρική αρχή προμηθειών με σαφή εντολή να βελτιώσει τη διαχείριση των δημοσίων δαπανών μέσω της εκτενούς αξιοποίησης

⁴³ Πρόταση ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τις δημόσιες συμβάσεις([2017/2278\(INI\)](#))

δεδομένων για την αγορά και τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, την Ιταλία να επιτυγχάνει εξοικονόμηση της τάξης του 23% κατά μέσο όρο με τη θέσπιση συντονισμένου συστήματος προσδιορισμού των αναγκών και την καθιέρωση διαδικασίας συνεργατικών δημόσιων προμηθειών, τη Σλοβακία να θεσπίζει ένα μητρώο συμβάσεων μέσω του οποίου είναι δυνατή η πρόσβαση του κοινού σε όλες τις συμβάσεις που συνάπτουν οι δημόσιες αρχές της χώρας, βελτιώνοντας έτσι τη διαφάνεια και επιτρέποντας τον δημόσιο έλεγχο, το Άμστερνταμ με μια ευρεία σύμπραξη την οποία συμφώνησαν τον Μάιο του 2016 πολλοί ενδιαφερόμενοι και φορείς, περιλαμβανομένων των αρχών των αστικών κέντρων, να επιδιώκει μια ισορροπημένη, βιώσιμη και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει το αστικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο του έργου HAPPI⁴⁴, οι αναθέτουσες αρχές διαφόρων κρατών μελών διοργάνωσαν από κοινού διαγωνισμό για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων προμηθειών με θέμα την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων για υγιή γήρανση.

Σαράντα δημόσιες αρχές από οκτώ χώρες της ΕΕ υπολόγισαν ότι οι περισσότερες από 100 προσκλήσεις υποβολής προσφορών που δημοσιεύτηκαν στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου «Οικολογικές δημόσιες συμβάσεις προμηθειών 2020» οδήγησαν σε εξοικονόμηση άνω των 900.000 τόνων ισοδύναμων εκπομπών CO₂⁴⁵.

Οι δυνατότητες σύναψης στρατηγικών συμβάσεων προμηθειών δεν είχαν ακόμη αξιοποιηθεί επαρκώς. Στο 55% των διαδικασιών δημόσιων προμηθειών χρησιμοποιείται ακόμη ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης η χαμηλότερη τιμή. Δεν χρησιμοποιούνται ακόμα επαρκώς οι πλέον συμφέρουσες από οικονομική άποψη προσφορές με βάση τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας που μπορούν να

⁴⁴ Το HAPPI (Healthy Ageing – Public Procurement of Innovation) ήταν ένα έργο που στόχευε στη συνεργασία των ευρωπαϊκών δημόσιων προμηθευτών υγείας ώστε να εντοπιστούν και να υιοθετηθούν καινοτόμες και βιώσιμες λύσεις για τη βελτίωση της γήρανσης.

Πηγή:https://ec.europa.eu/eip/ageing/public-procurement-platform/aha-innovative-solutions/5-happi-project-joint-transnational-eu-tenders_en

⁴⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη»-COM(2017) 572 final

περιλαμβάνουν κοινωνικά, περιβαλλοντικά, καινοτόμα κριτήρια, κριτήρια προσβασιμότητας ή άλλα ποιοτικά κριτήρια.

Όσον αφορά την καινοτομία, από αναλύσεις προκύπτει ότι η σύναψη δημόσιων συμβάσεων προμηθειών στον τομέα της καινοτομίας συναντά διάφορα εμπόδια .

Η ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού που οφείλουν να προάγουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών είτε δεν υφίσταται είτε δεν είναι έντονη. Το 5% των δημόσιων συμβάσεων προμηθειών που δημοσιεύονται στο καθημερινό ηλεκτρονικό δελτίο υποβολής προσφορών (TED) ανατίθενται κατόπιν διαβουλεύσεων, χωρίς να δημοσιευτεί πρόσκληση υποβολής προσφορών. Κατά την περίοδο 2006-2016, ο αριθμός των προσκλήσεων υποβολής προσφορών στις οποίες υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά αυξήθηκε από 17% σε 30%. Την ίδια περίοδο, ο μέσος αριθμός προσφορών ανά πρόσκληση υποβολής προσφορών μειώθηκε από πέντε σε τρεις, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι εταιρείες αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες πρόσβασης στις αγορές δημόσιων προμηθειών, ιδίως δε σε διασυνοριακό επίπεδο. Οι ΜΜΕ κερδίζουν μόλις το 45% της αξίας των δημόσιων συμβάσεων προμηθειών πάνω από τα κατώτατα όρια της ΕΕ, ποσοστό που είναι σαφώς χαμηλότερο σε σύγκριση με τον αντίκτυπό τους στην οικονομία.⁴⁶

Συχνά, η σύναψη δημόσιων συμβάσεων προμηθειών εξακολουθεί να αποτελεί μια διοικητική διαδικασία, ιδιαίτερα πολύπλοκη, φορτωμένη με γραφειοκρατία παρά την απλούστευση που επιχειρήθηκε με τις νέες οδηγίες του 2014.

Σε πολλά κράτη μέλη, οι κεντρικές αρχές δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν το ακριβές μέγεθος των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών στη χώρα τους, παρά τα τεράστια χρηματικά ποσά που εμπλέκονται. Ο δημόσιος έλεγχος είναι ουσιαστικά ανύπαρκτος, δεν υπάρχει δυνατότητα χάραξης πολιτικής βάσει στοιχείων και εμπόδια απαντώνται ακόμη και κατά τον έλεγχο του προϋπολογισμού.

Μη ικανοποιητικοί ρυθμοί παρατηρούνταν και στην ψηφιοποίηση των δημόσιων προμηθειών. Σε έρευνα το 2016, μόνο τέσσερα κράτη μέλη βασίστηκαν σε ψηφιακές τεχνολογίες για όλα τα σημαντικά στάδια της διαδικασίας δημόσιων προμηθειών.

Οι αναθέτουσες αρχές σπανίως προέβαιναν από κοινού σε αγορές, καθώς μόνο το 11% των διαδικασιών διεξάγονταν μέσω συνεργατικών δημόσιων προμηθειών, με ευκαιρίες που χάνονταν.

⁴⁶ Πρόταση ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τις δημόσιες συμβάσεις([2017/2278\(INI\)](#))

Παράλληλα με όλες τις ανωτέρω διαπιστώσεις η Ευρωπαϊκή Ένωση προέβαλε ως αναγκαίο πλέον παράγοντα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, σε όλα τα επίπεδα, την «επαγγελματοποίηση»⁴⁷ των αγοραστών του Δημοσίου ώστε να είναι σε θέση να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα επαγγελματισμού, παραθέτοντας κατευθύνσεις σχετικά με την πολιτική που θα πρέπει να ακολουθηθεί, την επιμόρφωση και τη διαχείριση της σταδιοδρομίας των εμπλεκομένων, τα εργαλεία και τη μεθοδολογία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν.

Με το ψήφισμα της 4ης Οκτωβρίου 2018⁴⁸, σχετικά με τη δέσμη μέτρων στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε ανησυχία για τον ρυθμό με τον οποίο τα κράτη μέλη εκσυγχρονίζουν το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις και το επιδιωκόμενο βάθος των μεταρρυθμίσεων και παρότρυνε τα κράτη μέλη:

- να μετακινηθούν, όπου είναι σκόπιμο, από το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής στις πλέον συμφέρουσες από οικονομικής πλευράς προσφορές και στην κοστολόγηση του κύκλου ζωής;
- να υποστηρίξουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ στους διαγωνισμούς υποβολής προσφορών, - να επιταχύνουν την ψηφιοποίηση σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων,
- να θέσουν σε εφαρμογή εργαλεία διαφάνειας, όπως μητρώα συμβάσεων,
- να αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές δημόσιων συμβάσεων, περιλαμβανομένων ολοκληρωμένων σχεδίων επαγγελματοποίησης,
- να συλλέγουν και να αναλύουν συστηματικά τα δεδομένα των δημόσιων συμβάσεων,
- να αξιοποιούν καλύτερα τα πλεονεκτήματα των κεντρικών αγορών και των κεντρικών αρχών αγορών,

⁴⁷ Ο στόχος της επαγγελματοποίησης των δημόσιων συμβάσεων νοείται με την ευρεία έννοια ότι αντικατοπτρίζει τη συνολική βελτίωση ολόκληρου του φάσματος των επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, γνώσεων και πείρας των ατόμων που διαχειρίζονται συμβάσεις ή ασκούν καθήκοντα που συνδέονται με συμβάσεις ώστε τα εν λόγω άτομα να ασκούν τα καθήκοντά τους αποτελεσματικά και να επιτυγχάνουν αποτελέσματα (ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2017/1805 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 3ης Οκτωβρίου 2017)

⁴⁸ (2017/2278(INI)) «Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2018 σχετικά με τη δέσμη στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις»

- να χρησιμοποιούν τη φάση πριν από τη σύναψη των συμβάσεων και τη νέα διαδικασία συμπράξεων καινοτομίας για καινοτόμες αγορές,
- να λάβουν δραστικά μέτρα για να αυξήσουν τις διασυνοριακές δημόσιες συμβάσεις και τις συνεργατικές συμβάσεις.

Το ίδιο ψήφισμα κάλεσε επίσης την Επιτροπή:

- να προσδιορίσει τις διαθέσιμες δυνατότητες στήριξης με κονδύλια της Ένωσης των σχετικών δράσεων που αφορούν την επαγγελματοποίηση στα κράτη μέλη,
- να εστιάσει κατά προτεραιότητα στο γραφείο υποστήριξης για την προαιρετική εκ των προτέρων αξιολόγηση των πτυχών των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν τα μεγάλα έργα υποδομής,
- να εγκρίνει άμεσα τις κατευθυντήριες γραμμές για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας και τις κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις,
- να οργανώσει το σύνολο του διαθέσιμου καθοδηγητικού και λοιπού υλικού κατά τρόπο φιλικό προς τον χρήστη που να παρέχει ικανοποιητική επισκόπηση στους επαγγελματίες στον τομέα των προμηθειών,
- να συνδράμει τα κράτη μέλη με μεθοδολογίες για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής.

Ιδιαίτερη ήταν η αναφορά στην ανάγκη λήψης μέτρων από την Ένωση για τη βελτίωση της πρόσβασης των προμηθευτών από την ΕΕ σε αγορές δημόσιων συμβάσεων τρίτων χωρών.

3.3 Η μέχρι το 2019 σημειούμενη πρόοδος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁹

Προκειμένου να «μετρηθεί» η απόδοση των χωρών στις διαδικασίες σύναψης αποτελεσματικών δημοσίων συμβάσεων προσδιορίστηκαν 12 κριτήρια με διαφορετικό συντελεστή βαρύτητας το καθένα. Η απόδοση της κάθε χώρας από ικανοποιητική, ως μη ικανοποιητική προσδιορίζεται βάσει της συνολικής βαθμολογίας που συγκεντρώνει βάσει των κάτωθι κριτηρίων.

⁴⁹ Τα στοιχεία των πινάκων και τα διαγράμματα που παρατίθενται παρουσιάζονται στη σελίδα της ΕΕ:

https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm-όλοι οι δείκτες βασίζονται στις δημοσιεύσεις που έχουν καταχωρηθεί στην ηλεκτρονική έκδοση του συμπληρώματος της επίσημης εφημερίδας της ΕΕ (TED). Τα δεδομένα είναι διαθέσιμα στο Eu Open Data Portal.

Πίνακας 3.1

Δείκτες μέτρησης της απόδοσης των δημοσίων συμβάσεων

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ	ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ
1	Μοναδικός πλειοδότης	≤10%	>20%
2	Χωρίς πρόσκληση υποβολής προσφοράς	≤5%	≥10%
3	Ποσοστό δημοσίευσης	>5%	<2,5%
4	Συμβάσεις με συγκεντρωτικές διαδικασίες	≥10%	<10%
5	Κριτήριο ανάθεσης η χαμηλότερη τιμή	≤80%	>80%
6	Ταχύτητα απόφασης	≤120 μέρες	>120 μέρες
7	Συμβάσεις με ΜΜΕ	>60%	<45%
8	Προσφορές ΜΜΕ	>80%	<60%
9	Διαδικασίες χωρισμένες σε παρτίδες	>40%	<25%
10	Λείπουν κλήσεις για προσφορές	≤3%	>3%
11	Λείπουν αριθμοί εγγραφής πωλητή	≤3%	>3%
12	Λείπουν αριθμοί εγγραφής αγοραστή	≤3%	>3%

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard-european-commission-europa.eu)

Η συνολική απόδοση κάθε χώρας προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας και των 12 μεμονωμένων δεικτών. Μία ικανοποιητική απόδοση σε έναν μεμονωμένο δείκτη αυξάνει τη συνολική βαθμολογία κατά 1 πόντο, ενώ μια μη ικανοποιητική απόδοση τη μειώνει κατά 1 βαθμό. Οι 3 πιο σημαντικοί δείκτες (Μοναδικός πλειοδότης, Χωρίς πρόσκληση υποβολής προσφοράς και Ποσοστό δημοσίευσης) βαθμολογούνται με 1 ο καθένας, επειδή συνδέονται με τον ανταγωνισμό, τη διαφάνεια

και την πρόσβαση στην αγορά - τις βασικές αρχές για καλές δημόσιες συμβάσεις. Οι δείκτες 7 έως 12 λαμβάνουν στάθμιση ενός τρίτου. Αυτό συμβαίνει επειδή μετρούν τις ίδιες έννοιες από διαφορετικές προοπτικές (συμμετοχή μικρών επιχειρήσεων -δείκτες 7 έως 9- και ποιότητα δεδομένων -δείκτες 10 έως 12) .

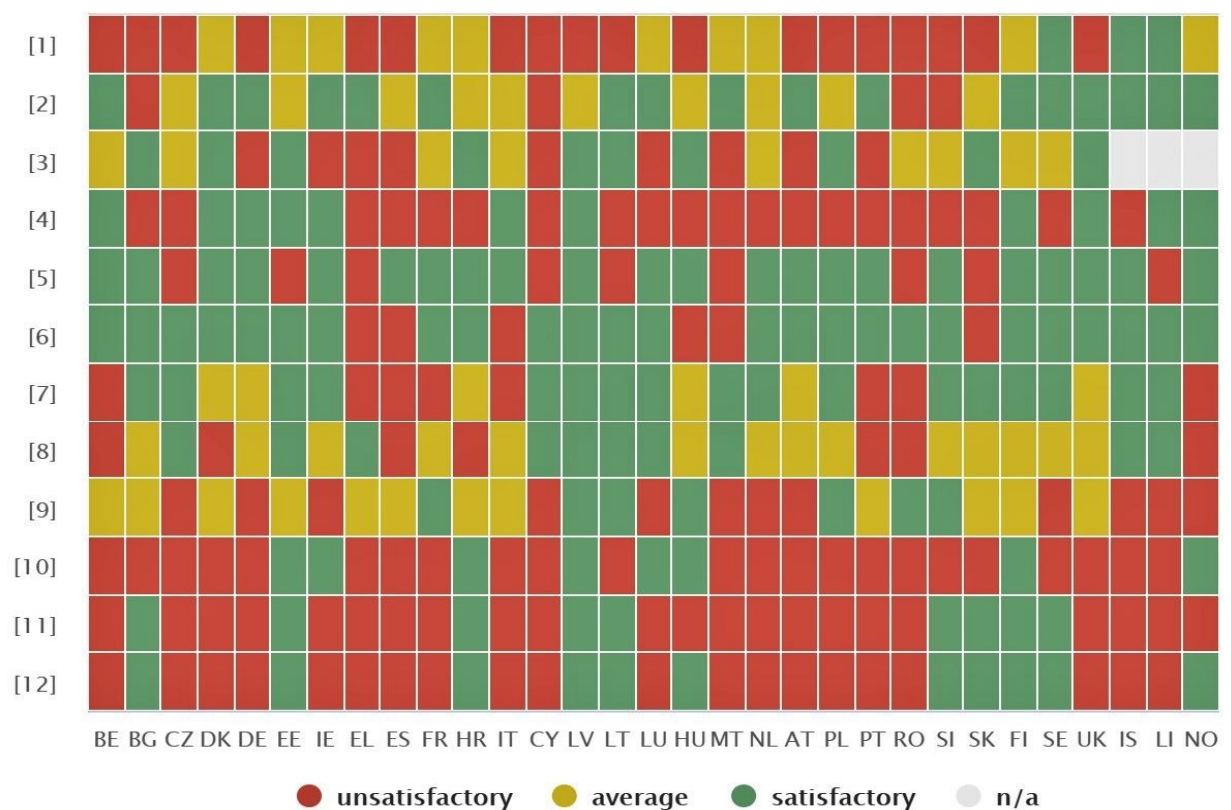
Με χρωματική απεικόνιση των ανωτέρω όπως αναλύεται κάτωθι παρουσιάζεται η απόδοση των κρατών μελών στο Σχήμα 3.1. για το έτος 2019

Πράσινο: πάνω από 3

Κίτρινο: μεταξύ 3 και -3

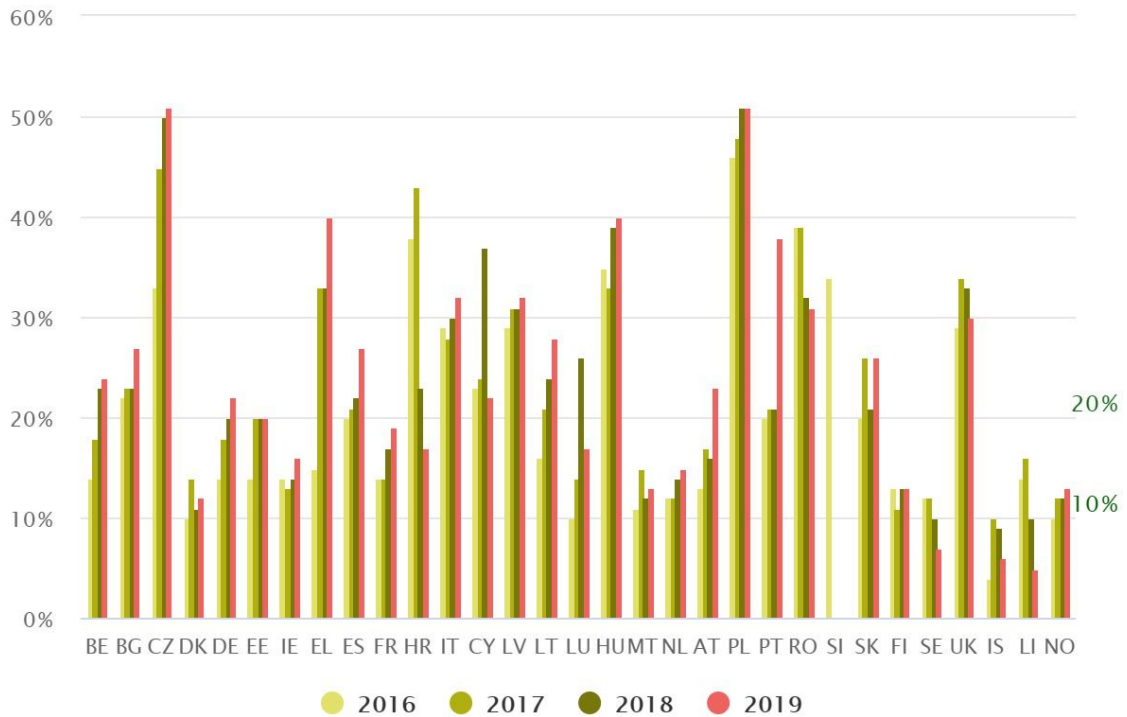
Κόκκινο: κάτω από -3

Σχήμα 3.1
Δείκτες απόδοσης έτους 2019

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard-european-commission_en)

Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η απόδοση των κρατών – μελών μεμονωμένα σε κάθε δείκτη απόδοσης για την περίοδο 2016-2019.

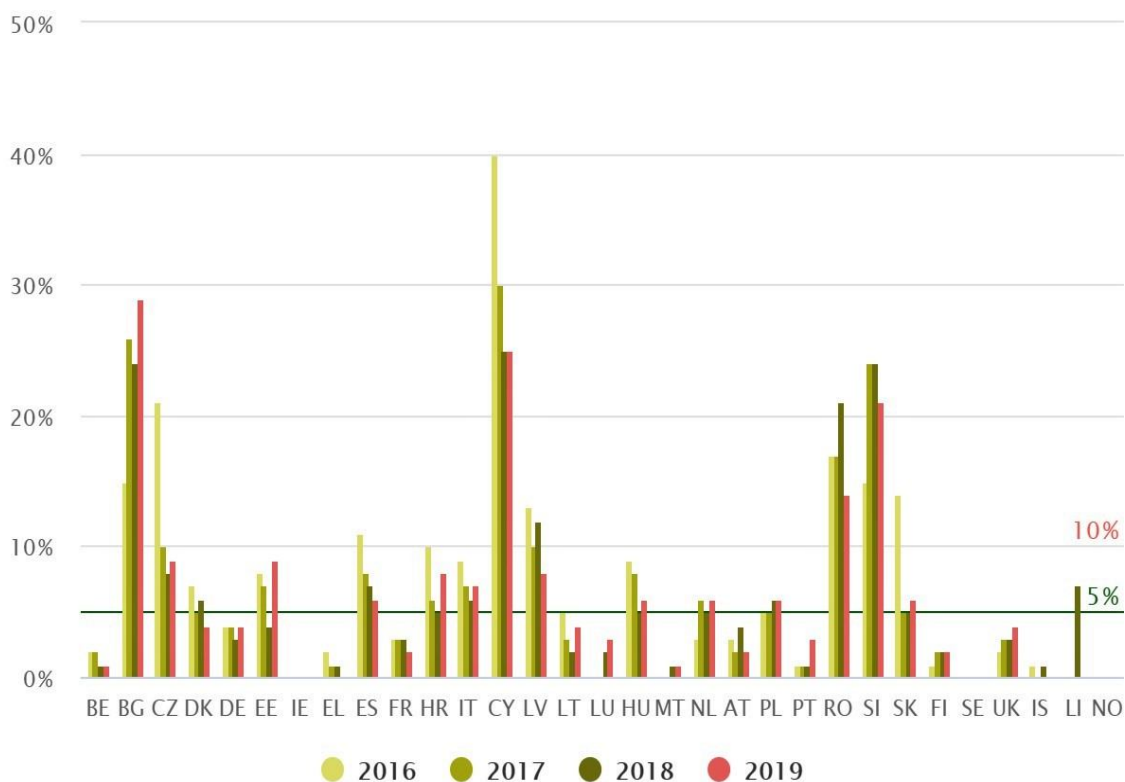

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public_procurement_performance_per_policy_area_the_single_market_scoreboard_en)

Διάγραμμα 3.1

Κριτήριο [1]- Μοναδικός πλειοδότης

Το κριτήριο 1 μετρά το ποσοστό των συμβάσεων που ανατέθηκαν όταν υπήρχε μόνο ένας πλειοδότης (εκτός συμφωνίες- πλαίσιο). Ο δείκτης αντικατοπτρίζει διάφορες πτυχές των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου του ανταγωνισμού και της γραφειοκρατίας.

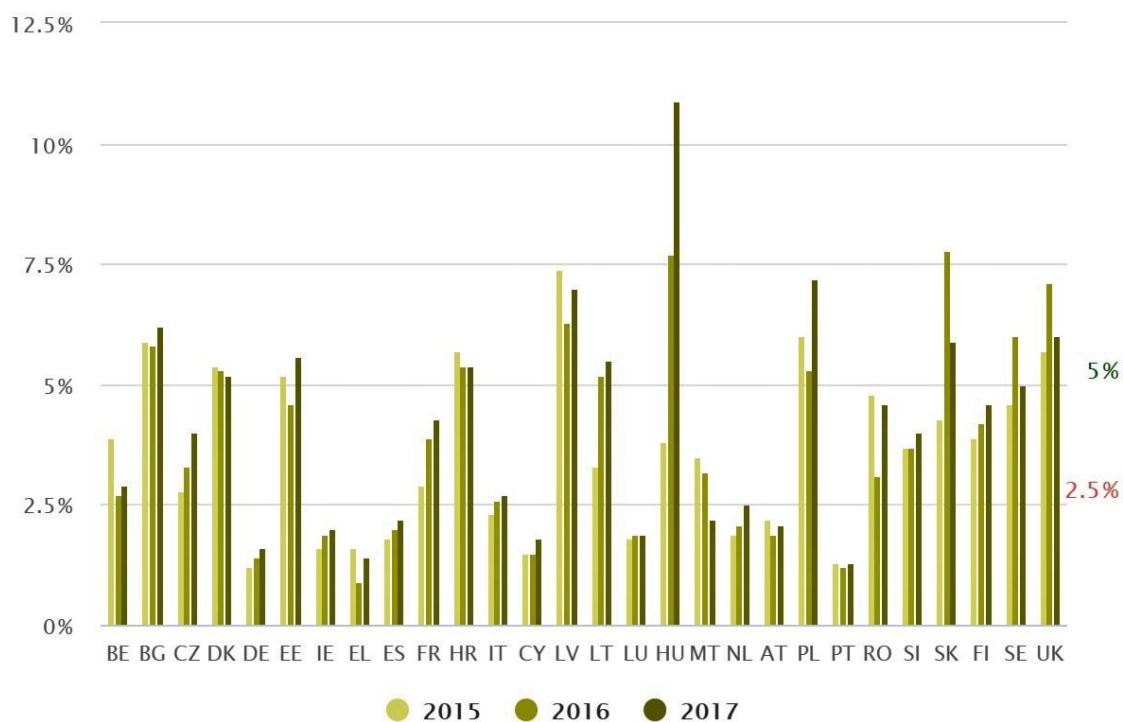

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard)

Διάγραμμα 3.2

Κριτήριο [2]- Χωρίς πρόσκληση υποβολής προσφορών

Το κριτήριο 2 μετρά την αναλογία των διαδικασιών προμηθειών όπου υπήρχε διαπραγμάτευση με μια εταιρεία χωρίς οποιαδήποτε πρόσκληση υποβολής προσφορών. Ο δείκτης αντικατοπτρίζει διάφορες πτυχές των συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας και του ανταγωνισμού.

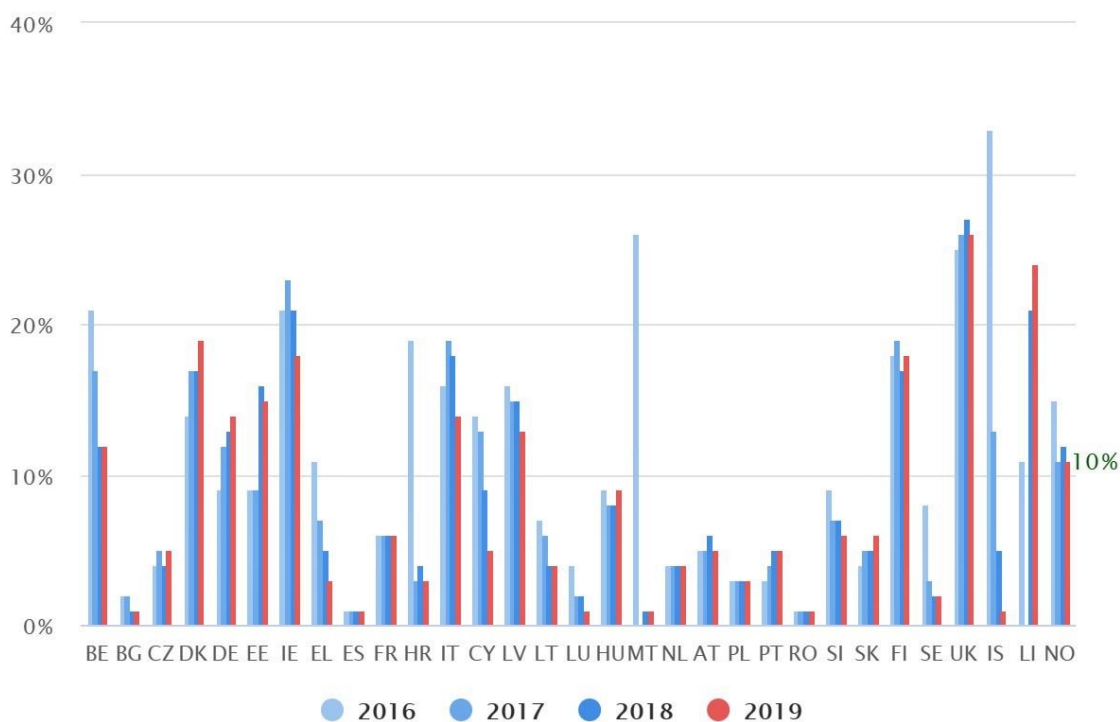

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](http://Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission (europa.eu))

Διάγραμμα 3.3

Κριτήριο [3]- Ποσοστό δημοσίευσης

Το κριτήριο 3 μετρά την αξία των προμηθειών που δημοσιεύτηκαν στο TED ως ποσοστό του εθνικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕγχΠ), δηλαδή την προσβασιμότητα και το άνοιγμα του κοινού στις αγορές προμηθειών.

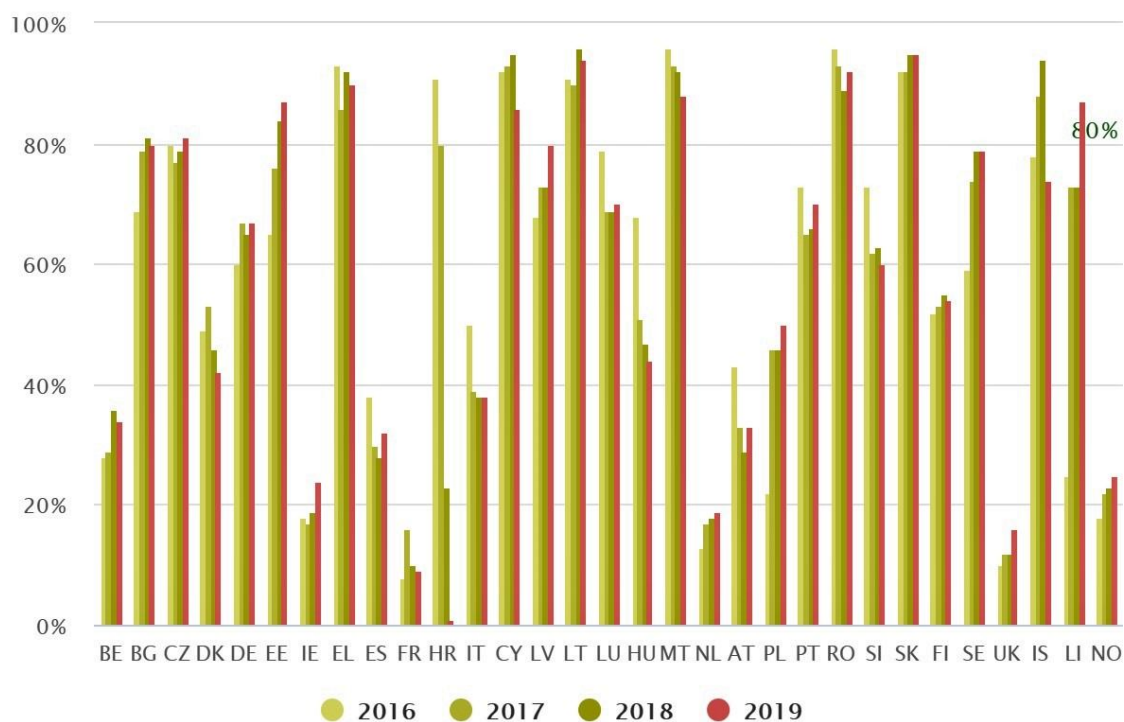

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard)

Διάγραμμα 3.4

Κριτήριο [4] - Συμβάσεις με συγκεντρωτικές διαδικασίες

Το κριτήριο 4 μετρά το ποσοστό των διαδικασιών προμηθειών με περισσότερους από έναν δημόσιους αγοραστές. Αυτός ο δείκτης αντικατοπτρίζει πόσο συχνά οι αναθέτουσες αρχές αγοράζουν μαζί οπότε επιτυγχάνονται και καλύτερες τιμές.

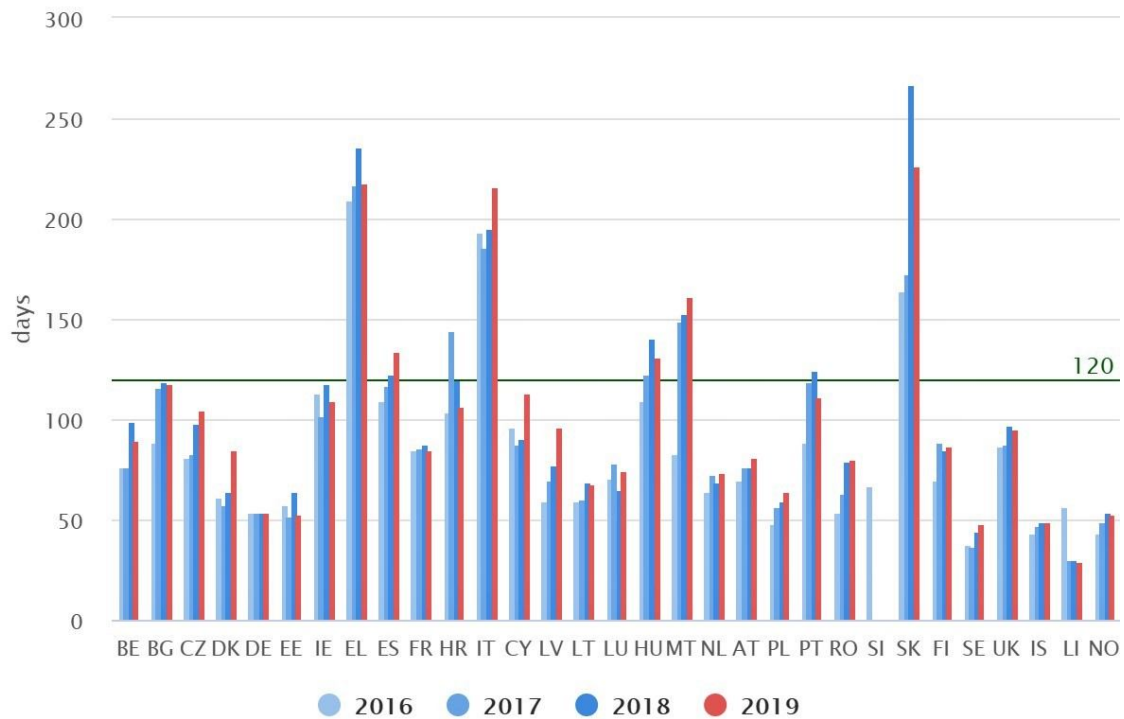

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard)

Διάγραμμα 3.5

Κριτήριο [5] - Κριτήρια ανάθεσης

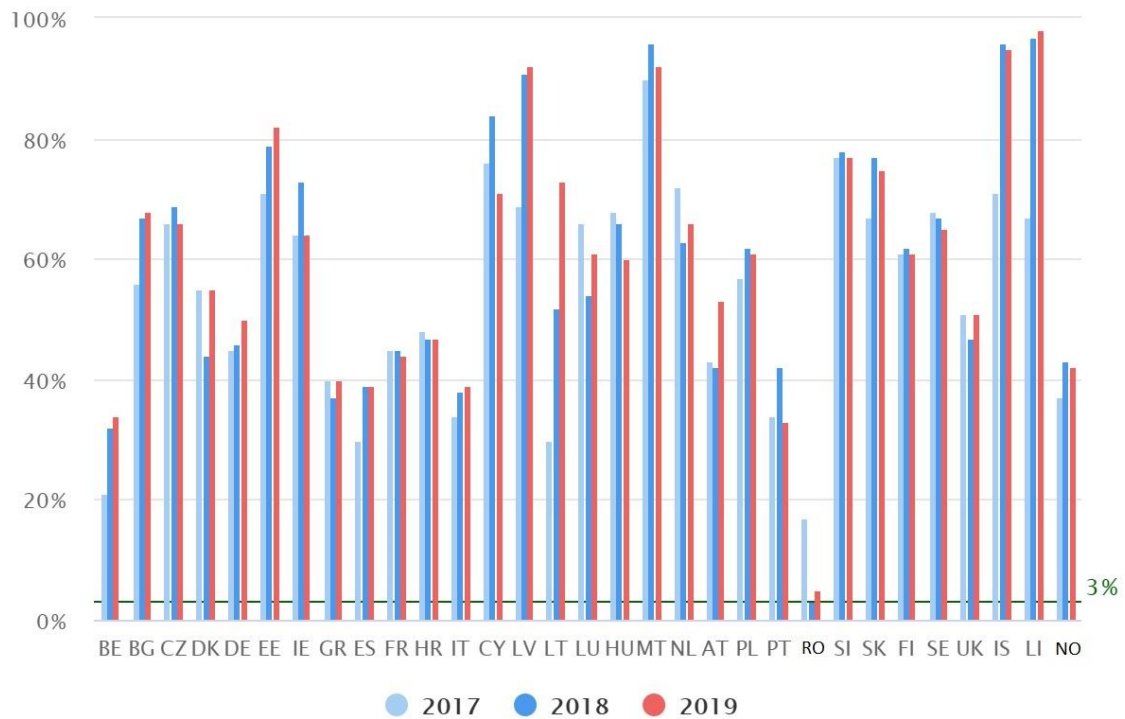
Το κριτήριο 5 μετρά το ποσοστό των διαδικασιών που ανατίθενται με κριτήριο αποκλειστικά τη χαμηλότερη τιμή.

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public_procurement_performance_per_policy_area_the_single_market_scoreboard_en)

Διάγραμμα 3.6
Κριτήριο [6] - Ταχύτητα απόφασης

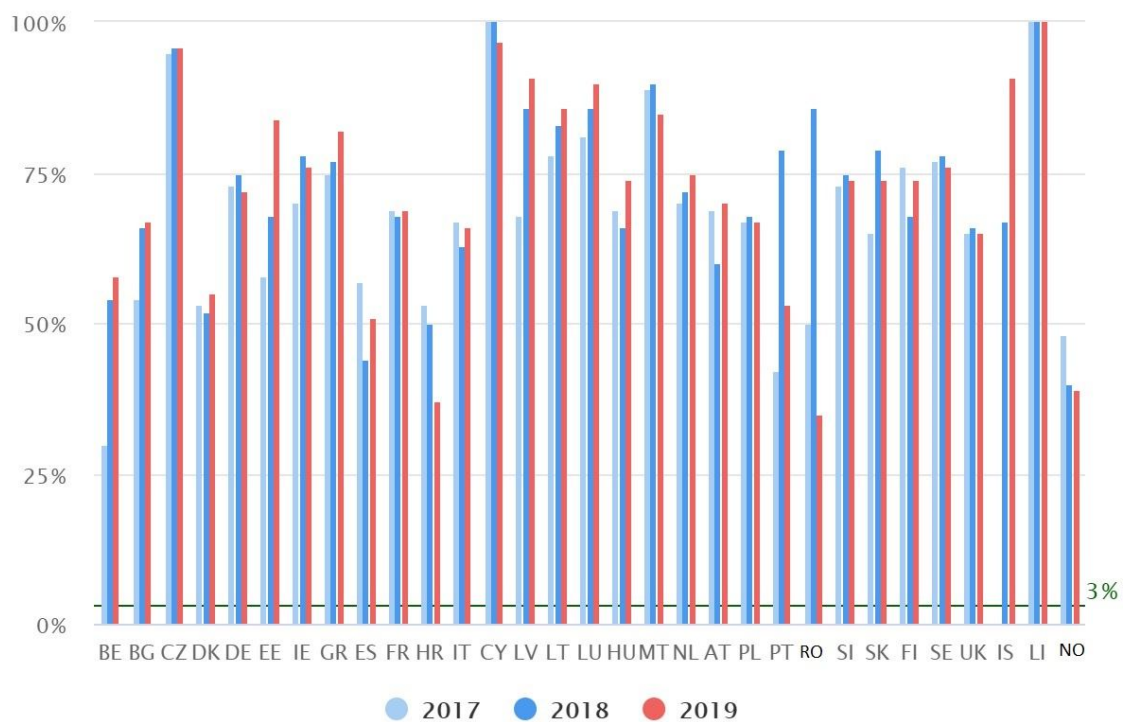
Το κριτήριο 6 μετρά τη μέση περίοδο λήψης αποφάσεων, δηλαδή το χρονικό διάστημα μεταξύ της προθεσμίας λήψης προσφοράς και την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης (δεν περιλαμβάνουν συμφωνίες-πλαίσιο).

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Διάγραμμα 3.7
Κριτήριο [7] - Συμβάσεις με ΜΜΕ

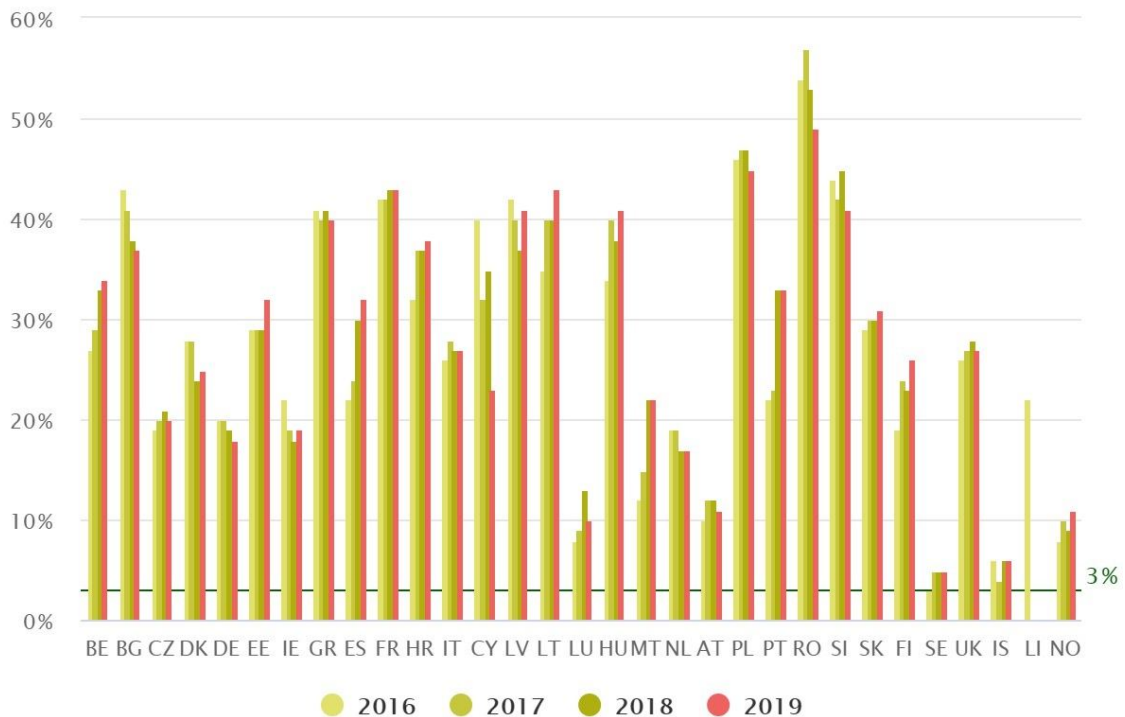
Το κριτήριο 7 δείχνει πόσα συμφωνητικά συνήφθησαν με μικρομεσαίες επιχειρήσεις .

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Διάγραμμα 3.8
Κριτήριο [8] - Προσφορές ΜΜΕ

Το κριτήριο 8 μετρά την αναλογία προσφορών από ΜΜΕ.

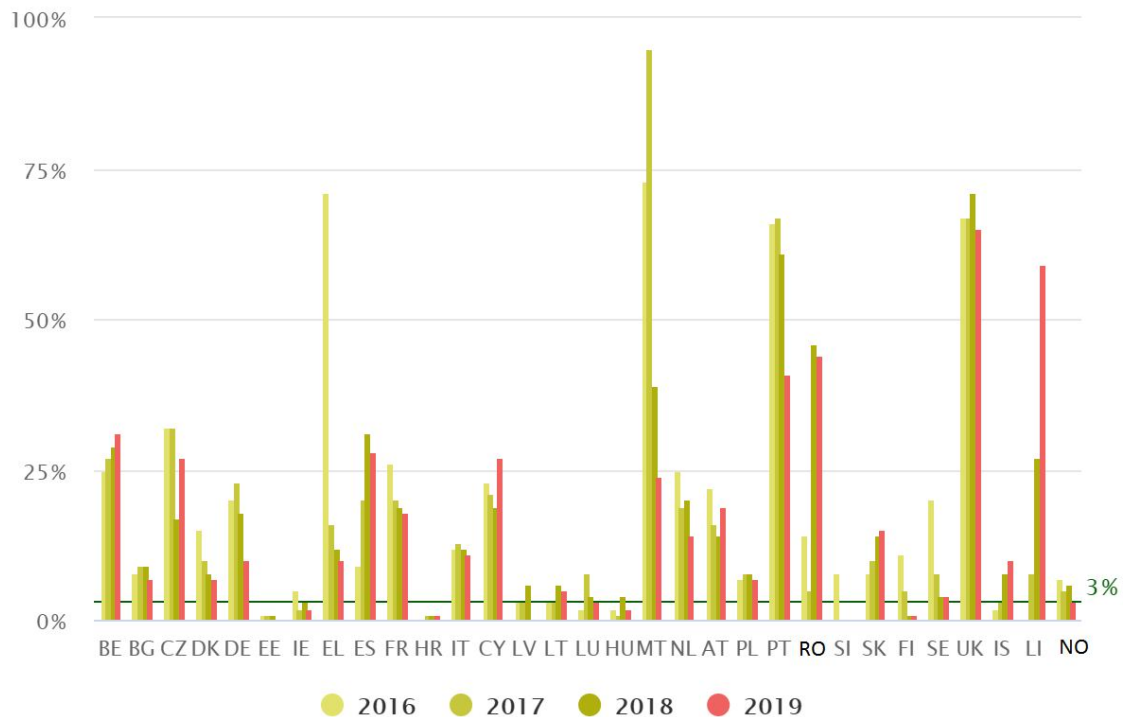
Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public-procurement-performance-per-policy-area-the-single-market-scoreboard)

Διάγραμμα 3.9

Κριτήριο [9]- Διαδικασίες χωρισμένες σε παρτίδες

Το κριτήριο 9 μετρά την αναλογία των προσφορών που έχουν χωριστεί σε παρτίδες κάτι που καθιστά ευκολότερη τη συμμετοχή των ΜΜΕ.

Τα υψηλά ποσοστά για τα κριτήρια 7-9 πρέπει να είναι ο κανόνας, καθώς οι περισσότερες εταιρείες στην ΕΕ εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία. Τα χαμηλά ποσοστά υποδηλώνουν εμπόδια που εμποδίζουν μικρότερες εταιρείες να συμμετέχουν στις δημόσιες συμβάσεις.

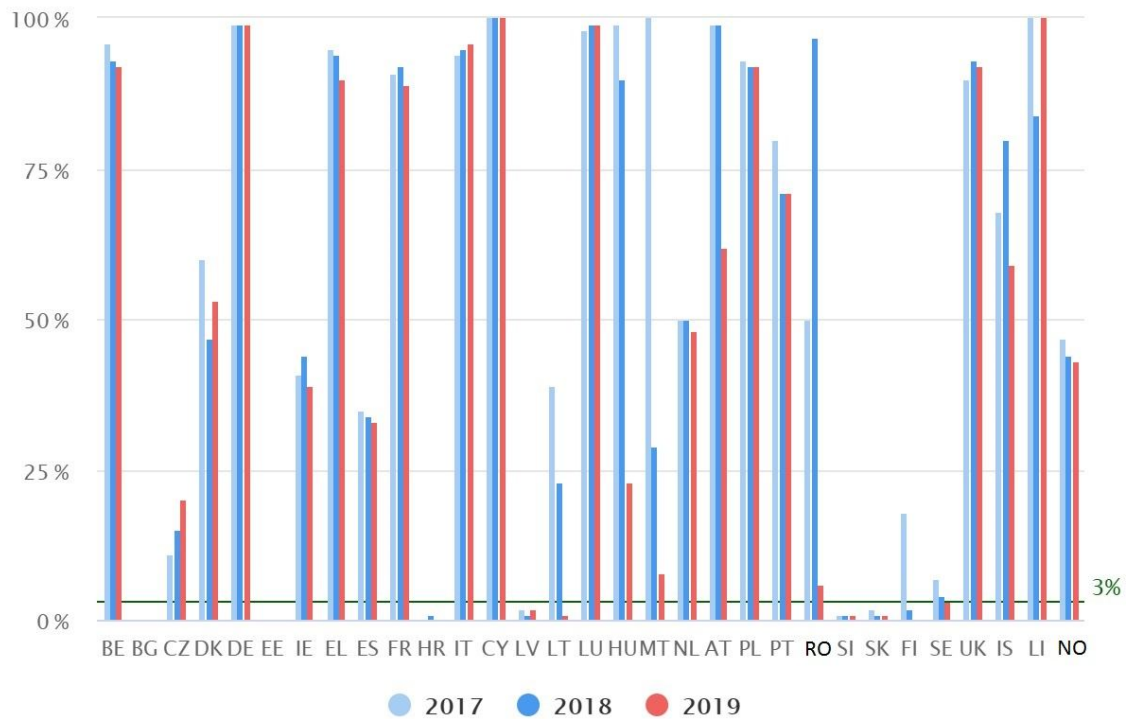

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/public_procurement_performance_per_policy_area_the_single_market_scoreboard_en)

Διάγραμμα 3.10

Κριτήριο [10]- Λείπουν κλήσεις για προσφορές

Το κριτήριο 10 μετρά το ποσοστό των συμβάσεων που συνάπτονται μετά από πρόσκληση υποβολής προσφορών με ελλιπή στοιχεία για τις συνθήκες σύναψης. Μια χαμηλή βαθμολογία είναι προτιμότερη από μία υψηλή η οποία υποδηλώνει ελλιπή πληροφόρηση από τις αναθέτουσες αρχές για τις συνθήκες σύναψης συμβάσεων και κατά συνέπεια παραβίαση του Δικαίου της ΕΕ.

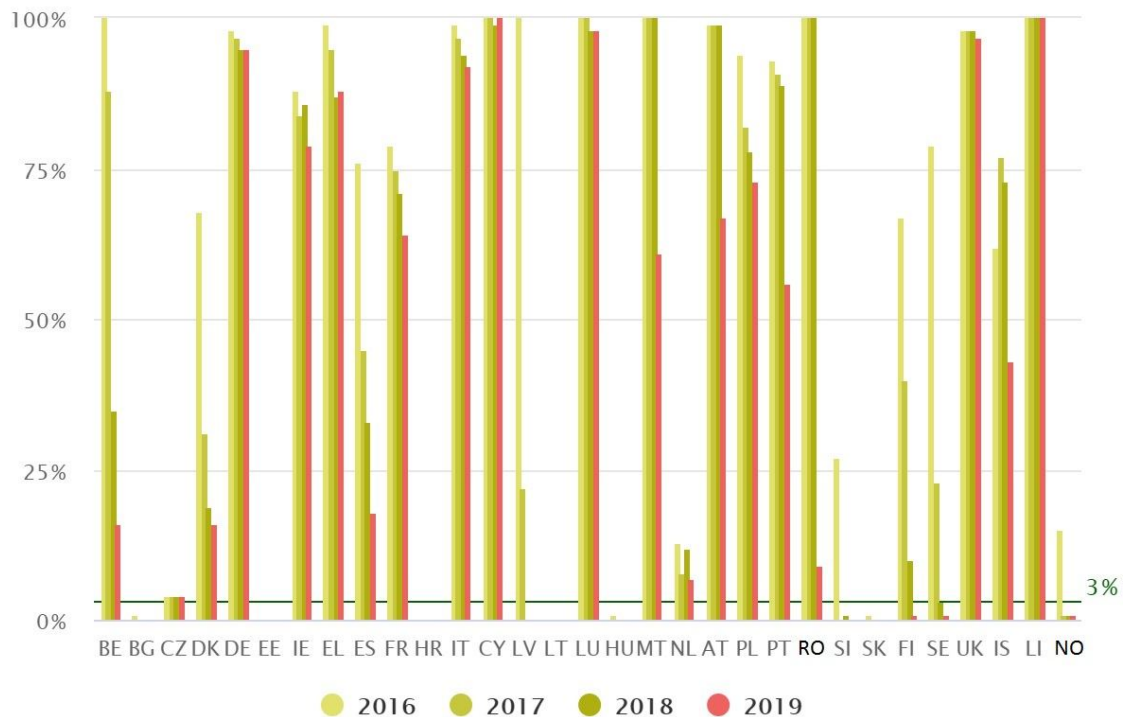

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Διάγραμμα 3.11

Κριτήριο [11] - Λείπουν αριθμοί εγγραφής πωλητή

Το κριτήριο 11 μετρά το ποσοστό των διαδικασιών που δεν περιλαμβάνουν τον αριθμό εγγραφής του οικονομικού φορέα και προτιμάται χαμηλή βαθμολογία.

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg-8.10&plugin=1)

Διάγραμμα 3.12

Κριτήριο [12]-Λείπουν αριθμοί εγγραφής αγοραστή

Το κριτήριο 12 μετρά το ποσοστό των διαδικασιών που δεν περιλαμβάνουν τον αριθμό εγγραφής της αναθέτουσας αρχής. Προτιμάται μια χαμηλή βαθμολογία.

Οι αριθμοί εγγραφής αγοραστών και πωλητών (παρέχονται από μητρώα επιχειρήσεων) είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση ποιος αγοράζει από ποιον σε διαφορετικές διαδικασίες προμηθειών. Η υψηλή βαθμολογία υποδηλώνει ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν παρέχουν επαρκείς πληροφορίες μετά από μια διαδικασία προμήθειας,

Για τεχνικούς λόγους, τα δεδομένα της Σλοβενίας για τα 2017, 2018 και 2019 δεν είναι αξιόπιστα διαθέσιμα.

Μία μερική, καθόσον στοιχεία όπως η διαφθορά, ο διοικητικός φόρτος και ο επαγγελματισμός που είναι καθοριστικά για την απόδοση των χωρών δεν έχουν ληφθεί

υπόψη, απόδοση συνολικά των χωρών μελών της ΕΕ βάσει των παραπάνω δεικτών, παρουσιάζεται στο χάρτη που ακολουθεί.

Χάρτης 3.1

Συνολική απόδοση των δημοσίων συμβάσεων βάσει των 12 δεικτών στην ΕΕ

Πηγή: [Public Procurement - Performance per Policy Area - The Single Market Scoreboard - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

Το 2019 τα κράτη μέλη είχαν κάνει σημαντική πρόοδο σχετικά με τη μεταφορά των οδηγιών που αφορούσαν τις γενικές συμβάσεις, τις συμβάσεις κοινής ωφέλειας και τις συμβάσεις παραχώρησης.

Αναφορικά με την πρόσβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις αγορές τρίτων χωρών σημειώθηκε πρόοδος στις διαπραγματεύσεις με την Κίνα, τη Ρωσία, την Κιργιζία, το

Τατζικιστάν για την προσχώρηση στην αναθεωρημένη συμφωνία του ΠΟΕ για τις δημόσιες συμβάσεις (ΣΔΣ). Η Αυστραλία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχώρησαν στη ΣΔΣ και τέθηκε σε ισχύ μια πολλά υποσχόμενη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με την Ιαπωνία. Συμφωνία επιτεύχθηκε με τη Mercosur,⁵⁰ ενώ βρίσκονταν σε εξέλιξη μια συμφωνία για ελεύθερες συναλλαγές με το Μεξικό. Τέλος πρόοδος σημειώθηκε και στις διαπραγματεύσεις ελεύθερων συναλλαγών με τη Χιλή και την Ινδονησία. Νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις συμβατή με τους κανόνες της ΕΕ εγκρίθηκε στην Ουκρανία, τη Σερβία και τη Βόρεια Μακεδονία.

3.4 Τα αποτελέσματα εφαρμογής των νέων οδηγιών στην Ελλάδα έως το 2019

Η Ελλάδα συγκαταλέχτηκε στις χώρες με τη μη ικανοποιητική απόδοση στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, βάσει των 12 δεικτών που αναλύθηκαν ανωτέρω, την περίοδο που ακολούθησε το 2014 και έως το 2019. Στοιχεία όμως που προκύπτουν από τα Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019 και παρουσιάζονται στους Πίνακες 3.2 - 3.5 υποδηλώνουν σημαντικά βήματα προόδου σε μεμονωμένα σημεία στην πορεία αναδιαμόρφωσης του συστήματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων προς την κατεύθυνση που προσδιόρισε η ευρωπαϊκή πολιτική.

⁵⁰ Διακυβερνητική συμφωνία των χωρών της Νότιας Αμερικής και συγκεκριμένα των χωρών Αργεντινή, Βραζιλία, Παραγουάη και Ουρουγουάη. Η Βολιβία, η Χιλή, η Κολομβία, ο Ισημερινός, η Γουιάνα, το Περού και το Σουρινάμ είναι συνδεδεμένα κράτη. Ο αρχικός σκοπός της ένωσης ήταν η προώθηση του ελεύθερου εμπορίου και η ομαλή διακίνηση ανθρώπων, αγαθών και νομισμάτων. Σήμερα αποτελεί μια απλή τελωνειακή ένωση με κοινή εμπορική πολιτική ανάμεσα στα μέλη της.

Πίνακας 3.2

Εξοικονόμηση σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό

Συνολική εξοικονόμηση (%)				
	2016	2017	2018	2019
Κεντρική Διοίκηση	8,40	4,58	7,03	9,10
ΟΤΑ	11,39	10,93	12,14	10,80
Τομέας Υγείας	10,50	7,82	8,32	8,80
Λοιποί Φορείς	10,12	30,16	11,08	8,60
	9,49	19,50	10,18	8,90

Πηγή: Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019

Πίνακας 3.3

Εγγεγραμμένοι Οικονομικοί Φορείς στο ΕΣΗΔΗΣ(νέες εγγραφές)

Έτος	Νέες εγγραφές
2016	3.382
2017	2.623
2018	2.346
2019	1.726

Πηγή: Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019

Πίνακας 3.4

Χώρα προέλευσης εγγεγραμμένων οικονομικών φορέων

	2016	2017	2018	2019
Ελλάδα	11.922	14.437	16.633	18.254
Λοιπές χώρες ΕΕ	152	237	315	410
Χώρες εκτός ΕΕ	37	60	42	96
Συνολικά εγγεγραμμένοι οικονομικοί φορείς	12.111	14.734	16.990	18.760

Πηγή: Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019

Πίνακας 3.5

Φορείς-οργανικές μονάδες με δικαίωμα πρόσβασης στο ΕΣΗΔΗΣ (ανά κατηγορία)

	2016	2017	2018	2019
Κεντρική Διοίκηση	196	215	252	206
ΟΤΑ	513	419	578	604
Τομέας Υγείας	176	184	217	154
Λοιποί Φορείς	290	465	448	360
Σύνολο	1.175	1.283	1.495	1.324

Πηγή: Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019

Πίνακας 3.6

Φορείς-οργανικές μονάδες με δημοσίευση διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (ανά κατηγορία)

	2016	2017	2018	2019
Κεντρική Διοίκηση	88	99	126	110
ΟΤΑ	384	398	439	463
Τομέας Υγείας	104	128	146	121
Λοιποί Φορείς	138	168	252	228
Σύνολο δημοσιευμένων διαγωνισμών	714	793	963	922

Πηγή: Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019

Παρατηρήσεις:

2016: Το ποσοστό εξοικονόμησης σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό όσων διαγωνισμών κατακυρώθηκαν ανέρχεται κατ' εκτίμηση σε **9,45%** για το σύνολο των φορέων του Δημοσίου (Πίνακας 3.2).

2017: Το ποσοστό εξοικονόμησης σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό όσων διαγωνισμών κατακυρώθηκαν ανέρχεται κατ' εκτίμηση σε **19,5%** για το σύνολο των φορέων του Δημοσίου (Πίνακας 3.2).

2018:Α) Το ποσοστό εξοικονόμησης σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό όσων διαγωνισμών κατακυρώθηκαν ανέρχεται κατ' εκτίμηση σε **10,2%** για το σύνολο των φορέων του Δημοσίου (Πίνακας 3.2).

Β) Οι εγγεγραμμένοι οικονομικοί φορείς στο ΕΣΗΔΗΣ προέρχονται από 45 χώρες συνολικά (τα στοιχεία αφορούν τις 15 πρώτες) (Πίνακας 3.4).

2019: Α) Το ποσοστό εξοικονόμησης σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό όσων διαγωνισμών κατακυρώθηκαν το 2019 εκτιμάται σε **8,9%** για το σύνολο των φορέων του Δημοσίου.

Β) Οι εγγεγραμμένοι οικονομικοί φορείς στο ΕΣΗΔΗΣ προέρχονται από 48 χώρες συνολικά (τα στοιχεία αφορούν τις 15 πρώτες) (Πίνακας 3.4).

Η Στερεά Ελλάδα, η Μακεδονία και η Πελοπόννησος είναι οι 3 πρώτες γεωγραφικές περιοχές της χώρας μας σε εγγεγραμμένους οικονομικούς φορείς από 2016-2019.

Από τους παραπάνω πίνακες προκύπτουν τα κάτωθι συμπεράσματα:

-Επιτεύχθηκε μια σημαντική εξοικονόμηση πόρων από χρόνο σε χρόνο (Πίνακας 3.2).

-Αυξήθηκε ο αριθμός ιδιωτικών επιχειρήσεων που εγγράφονται ως χρήστες της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διενέργειας διαγωνισμών από το Ελληνικό Δημόσιο κάτι που υποδηλώνει την δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και ενισχύει την άποψη ότι το Ελληνικό Δημόσιο μπορεί να αποτελέσει ένα καλό και αξιόπιστο συνεργάτη, μέσα από διαφανείς διαδικασίες, μακριά από τακτικές διαφθοράς και χρηματισμού που το χαρακτήριζαν προηγούμενα χρόνια. (Πίνακας 3.3). Αυτή η διαφάνεια στις διαδικασίες ίσως είναι και ο λόγος που ωθεί χώρες εκτός ΕΕ να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για συναλλαγές με το Ελληνικό Δημόσιο (Πίνακας 3.4).

-Αυξήθηκε ο αριθμός των υπαλλήλων με πρόσβαση στις υπηρεσίες του ΕΣΗΔΗΣ κάτι που υποδηλώνει τάση εξειδίκευσης ανθρώπινου δυναμικού στη διαχείριση των διαγωνισμών (Πίνακας 3.5).

-Αύξηση παρουσίασε και ο αριθμός των διαγωνισμών που δημοσιεύτηκε κάτι που φανερώνει την εξοικείωση των φορέων του δημοσίου με τις αναθεωρημένες διαδικασίες και την προτίμησή τους να προσφεύγουν όλο και περισσότερο σε αυτές προκειμένου να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις (Πίνακας 3.6).

-Αξιοσημείωτη είναι η απόδοση των ΟΤΑ οι οποίοι αν και έχουν χαρακτηριστεί ως ανεπαρκώς στελεχωμένοι με εξειδικευμένο προσωπικό δείχνουν μία καλύτερη διαχείριση των νέων διαδικασιών. (Πίνακες 3.2, 3.5, 3.6).

Σε μία προσπάθεια καταπολέμησης της διαφθοράς, η Ελλάδα με την τεχνική υποστήριξη του ΟΟΣΑ κατάρτισε το 2015 ένα Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης κατά της Διαφθοράς μέσα στο οποίο ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων χαρακτηρίστηκε ως τομέας ιδιαίτερα ευάλωτος ως προς την εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς και το οποίο προγραμματίστηκε να ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2018.

Από την έκθεση αξιολόγησης που συντάχθηκε για την περίοδο ενσωμάτωσης των νέων οδηγιών, στα πλαίσια του ανωτέρω σχεδίου, και συγκεκριμένα την περίοδο Οκτώβριος 2016-Μάιος 2017, έγιναν φανερά τα «τρωτά» σημεία του μηχανισμού των δημοσίων συμβάσεων στη διαφθορά κάποια από τα οποία είναι οι περιορισμένες ικανότητες αυτών που διαχειρίζονταν τις διαδικασίες, η αδυναμία αφομοίωσης της νέας νοοτροπίας για την ακεραιότητα και την αναγκαιότητα επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

Η εφαρμογή του νέου νόμου περί δημοσίων συμβάσεων είναι περιορισμένη και αντί αυτής εξακολουθούν να «ανθίζουν» πρακτικές που διατηρούν και επεκτείνουν τη διαφθορά όπως η συνεργασία με τους οικονομικούς φορείς κατά τον προσδιορισμό των προδιαγραφών που συνεπάγεται τη διαμόρφωση μελέτης «φιλικής» προς αυτούς, την κατάχρηση των συνθηκών «επείγουσας ανάγκης» προκειμένου να γίνεται χρήση των συνοπτικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση, τα μη σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια επιλογής τα οποία προσφέρουν το «πλεονέκτημα» της κατευθυνόμενης επιλογής αναδόχου, τροποποιήσεις της ήδη συναφθείσας σύμβασης μέσα από τις οποίες ανατρέπονται οι όροι της διακήρυξης που είχε προηγηθεί⁵¹.

3.5 Οι προσπάθειες για την πραγμάτωση των στόχων της στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020»

Ιδιαίτερο και εξαιρετικά σημαντικό κομμάτι της όλης προσπάθειας για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος δημοσίων συμβάσεων που θα προωθούσε την γενικότερη ευημερία των κρατών μελών αποτελούσε η εισαγωγή καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών αλλά και η διαφύλαξη της περιβαλλοντικής μας κληρονομιάς. Ο καθένας από αυτούς τους στόχους αποτέλεσε ξεχωριστό τομέα και τμήμα μεμονωμένης και ιδιαίτερα επιμελούς επεξεργασίας ή οποία βρίσκεται σε μία διαρκή αναθεώρηση βάσει των αποτελεσμάτων εφαρμογής της. Από όλη αυτή την προσπάθεια δεν θα μπορούσε να απουσιάσει η μέριμνα για πρόσθετες εγγυήσεις διαφύλαξης της τήρησης νομιμότητας με τη θεσμοθέτηση οργάνων με αυξημένες αρμοδιότητες προληπτικής παρέμβασης, καθοδήγησης και ελέγχου των διαδικασιών.

⁵¹ Πρόγραμμα Ελλάδα – ΟΟΣΑ: Παροχή Τεχνικής Βοήθειας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς- Αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στους τομείς των δημοσίων συμβάσεων, της υγείας και της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης (2015)

3.5.1 Η Καινοτομία στις δημόσιες συμβάσεις

Σε μια προσπάθεια υποστήριξης των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» εκδίδεται το 2018 οδηγία⁵² της ΕΑΔΗΣΥ προκειμένου να αποσαφηνιστούν όροι σχετικοί με τις συμβάσεις καινοτομίας, να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα ανάπτυξης τους, να δοθούν τεχνικές οδηγίες για την σύναψή τους ενώ για πρώτη φορά γίνεται διαχωρισμός των εννοιών « προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις (Pre-commercial Innovation –PPI)».

Στα πλαίσια των πρώτων το δημόσιο κινητοποιεί την αγορά για την παραγωγή νέων προϊόντων, μέσα από την έρευνα, καθώς διατυπώνει τη βούληση του να καλύψει συγκεκριμένες ανάγκες του κλάδου χρήση αυτών των νέων προϊόντων. Στη δεύτερη περίπτωση τα αγαθά που εκτιμάται ότι θα ικανοποιήσουν αυτή του την ανάγκη υπάρχουν στην αγορά αλλά όχι σε επαρκείς ποσότητες ή μη επαρκώς αναπτυγμένα καθόσον μέχρι την ώρα που το δημόσιο εκφράζει αυτή του την επιθυμία δεν υπάρχει επαρκής ζήτηση από την αγορά για τα συγκεκριμένα είδη που να τα καταστήσει άμεσα απορροφήσιμα. Τα συγκεκριμένα προϊόντα που θα προκύψουν από τις προαναφερθείσες διαδικασίες θα αποτελέσουν αντικείμενο διαγωνισμού προμήθειας με Αναθέτουσα Αρχή το Δημόσιο.

Οι ανωτέρω διαδικασίες πραγματοποιούνται είτε μεμονωμένα είτε συμπληρωματικά στα πλαίσια ενός στοχευμένου, ορθολογικού και αποτελεσματικότερου προγραμματισμού προμήθειας .

3.5.2 Οι Πράσινες συμβάσεις και ο ρόλος των ΜΜΕ.

Το 2015 διατυπώθηκε από την ευρωπαϊκή επιτροπή σχέδιο δράσης⁵³ για την κυκλική οικονομία⁵⁴ μέσα στο οποίο προσδιορίζονταν ο κύκλος ζωής των προϊόντων από την

⁵² ΕΑΔΗΣΥ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ:(δυνάμει της περίπτωσης ια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011)

(Απόφαση Τ.Ο.2 /2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων)

ΘΕΜΑ: “Συμβάσεις καινοτομίας ”

⁵³ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM(2015) 614 final «Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία»

⁵⁴ Οικονομικό μοντέλο το οποίο θέτει ως προτεραιότητα του την εξοικονόμηση πόρων μέσα από την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των ειδών περιορίζοντας με αυτό τον τρόπο και τα απόβλητα και προστατεύοντας το περιβάλλον.

παραγωγή τους έως την τελική τους αχρηστία και προσδιόριζε εκείνους τους τομείς που θα έπρεπε να εστιάσει η ένωση προκειμένου να επιταχυνθεί η πορεία της προς την πράσινη οικονομία και οι οποίοι ήταν τα πλαστικά, τα απόβλητα τροφίμων, οι πρώτες ύλες κρίσιμης σημασίας, οι κατασκευές και κατεδαφίσεις, η βιομάζα και τα υλικά βιολογικής προέλευσης.

Οι ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων, κρίθηκε ότι θα μπορούσαν να συμβάλουν αποφασιστικά στην κυκλική οικονομία καθώς έχουν αποδειχτεί ιδιαίτερα δραστήριες στους τομείς της ανακύκλωσης και της επιδιόρθωσης⁵⁵.

Η σύναψη «πράσινων δημοσίων συμβάσεων», ήτοι συμβάσεων με τις μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, ως εργαλεία που θα επικουρούσαν τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, έγινε αντικείμενο ενός οδηγού καλών πρακτικών και οδηγιών που εκδόθηκε από τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2017.

Τον Νοέμβριο του 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της για το 2050⁵⁶, ενώ τον Δεκέμβριο του 2019 παρουσίασε την «Πράσινη Συμφωνία» (Green Deal)⁵⁷.

Στην Ελλάδα η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών, υιοθέτησε το 2017 πράσινα κριτήρια⁵⁸ στις τεχνικές προδιαγραφές μίας σειράς προϊόντων, για τα οποία σύναψε Συμφωνίες Πλαίσιο, και οι οποίες αφορούσαν στις ανάγκες κεντρικών κυβερνητικών αρχών. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης δραστηριοποιούνται έντονα στον τομέα των πράσινων συμβάσεων μέσα από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων έχει επίσης προωθήσει τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις στις Αναθέτουσες Αρχές στην Ελλάδα ως εταίρος του

⁵⁵ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM/2014/0440 final «Πράσινο σχέδιο δράσης για τις ΜΜΕ»

⁵⁶ https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_el

⁵⁷ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM(2019) 640 final «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»

⁵⁸ Η πρώτη αναφορά της ελληνικής νομοθεσίας στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημοσίων Συμβάσεων έγινε το 2010, και συγκεκριμένα στο άρθρο 18 του ν. 3855/10, «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Α' 95), το οποίο στη συνέχεια τροποποιήθηκε με το άρθρο 24 του ν. 4342/2015 (Α' 143).

συγχρηματοδοτούμενου έργου GRASPINNO⁵⁹ το οποίο αφορά σε πράσινες δημόσιες συμβάσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων.

Μέχρι τις 6/10/2020 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στον ιστότοπο open.gov.gr το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Πράσινων Δημοσίων Συμβάσεων (2020-2023)» μέσα από το οποίο τέθηκαν στις δημόσιες αρχές ποσοτικοί στόχοι για επιλεγμένα προϊόντα, υπηρεσίες και έργα στα οποία θα εφαρμοστούν περιβαλλοντικά κριτήρια και το οποίο θα επικαιροποιείται ανά τριετία.

3.5.3 Πρόσθετες, θεσμικές, εγγυήσεις διαφάνειας στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

ι) Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ)

Η ΕΑΔΗΣΥ ως ανεξάρτητη αρχή δημιουργήθηκε προκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των διοικουμένων σε μία διαρκώς διογκούμενη διοίκηση, να καλυφθούν αδυναμίες αυτής, να εξασφαλίσει τη διαφάνεια και την εντιμότητα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και να απαλείψει τυχόν γραφειοκρατικά εμπόδια.

Η ΕΑΔΗΣΥ εκτός από τις αρμοδιότητες της που έχουν να κάνουν με την εποπτεία της δράσης του Δημοσίου σχετικά με τον χειρισμό των δημοσίων συμβάσεων έχει ρόλο και γνωμοδοτικό αναφορικά με τις προς ψήφιση σχετικές νέες διατάξεις.

Προκειμένου να εποπτεύσει τη δράση των εμπλεκόμενων φορέων μπορεί να ζητά αυτεπάγγελα στοιχεία για διαδικασίες που είναι σε εξέλιξη καθώς και να καλέσει αυτούς για ακρόαση.

Καθοδηγεί τις αναθέτουσες αρχές με την έκδοση πρότυπων τευχών δημοπράτησης, σχεδίων συμβάσεων αλλά και οδηγιών για την αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου και την επίλυση ειδικότερων τεχνικών θεμάτων στο χειρισμό των δημοσίων συμβάσεων.

Αξιολογεί την πορεία της χώρας όσον αφορά την προσαρμογή της στις ευρωπαϊκές επιταγές, εντοπίζει τυχόν συστημικά προβλήματα και πληροφορεί σχετικά την αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές των κρατών μελών ανταλλάσσοντας πληροφορίες, μέσα στα πλαίσια της προστασίας των προσωπικών δεδομένων .

Τέλος, όπως ορίζει ο Κανονισμός της, τηρεί την Εθνική Βάση Δεδομένων των Δημοσίων Συμβάσεων.

⁵⁹ <http://www.graspinno.eu/>

ii) Ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας της υπό σύναψη δημόσιας σύμβασης από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Η ανάγκη πρόσθετων εγγυήσεων τήρησης της νομιμότητας στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ώστε να προστατεύεται το δημόσιο χρήμα και να καλλιεργείται η εμπιστοσύνη ανάμεσα στα συναλλασσόμενα μέρη, οδήγησε στην σταδιακή εμπλοκή του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις σχετικές διαδικασίες, με βαθμιαία αυξανόμενες αρμοδιότητες εποπτείας.

Η παρέμβαση του ξεκινά από τη δεκαετία του 1990 με το Ν. 2145/1993 με τον οποίο το καθίσταται αρμόδιο για τον έλεγχο νομιμότητας των δημοσίων συμβάσεων μεγάλου οικονομικού ενδιαφέροντος για εκτέλεση έργων ή προμηθειών προ της υπογραφής τους. Ο διενεργούμενος έλεγχος αφορά τόσο τη νομιμότητα του σχεδίου αυτών των δημοσίων συμβάσεων, όσο και τη διοικητική διαδικασία που έχει προηγηθεί του σχεδίου σύμβασης. Μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο η εκκίνηση της διαδικασίας ελέγχου ήταν στη διάθεση του αρμοδίου Υπουργού.

Η αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για προληπτικό έλεγχο νομιμότητας των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας κατοχυρώθηκε και συνταγματικά με την αναθεώρηση του 2001 και συγκεκριμένα, με το άρθρο 98 του Συντάγματος, διευρύνθηκαν οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τον έλεγχο των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο χωρίς όμως να περιλαμβάνει τον έλεγχο των συμβάσεων υπηρεσιών.

Με τη διάταξη του άρθρου 278 του Ν.3852/2010 συμπεριλήφθησαν και οι δημόσιες συμβάσεις των ΟΤΑ στον υποχρεωτικό προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι διατάξεις των άρθρων 324 και 325 του, τελευταίου σχετικού με τη λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, νόμου 4700/2020 προσδιόρισε τα νέα χρηματικά όρια των συμβάσεων που υπάγονται σε έλεγχο από το Σώμα ως εξής:

1. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τις δημόσιες επιχειρήσεις ή οργανισμούς, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας, πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Στις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και στις συμβάσεις αγοράς ακινήτων, που συνάπτονται από το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, και μέχρι το 1.000.000 ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι αρμόδιος για τον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών των υπηρεσιών ή φορέων αυτών.

3. Στις ανωτέρω συμβάσεις όταν συγχρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους, διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας πριν από τη σύναψή τους από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη, μη συμπεριλαμβανομένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, υπερβαίνει το ποσό των 5.000.000 ευρώ.

5. Σε προσυμβατικό έλεγχο υπάγονται οι τροποποιήσεις των συμβάσεων όταν:

- α) η αρχική σύμβαση υποβλήθηκε σε έλεγχο, εφόσον η τροποποίηση είναι ουσιώδης,
- β) η αρχική σύμβαση δεν υποβλήθηκε σε έλεγχο λόγω ποσού, εφόσον με την τροποποίηση προσ αυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο.

Σημειώνεται ότι ο οικείος φορέας μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας και για επί μέρους φάσεις της σχετικής διαδικασίας που προηγούνται της σύναψης της οικείας σύμβασης. Ο έλεγχος ολοκληρώνεται σε 30 ημέρες από τη διαβίβαση του φακέλου στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ο έλεγχος που διενεργείται είναι αποκλειστικά και μόνο έλεγχος νομιμότητας της διαδικασίας του ελεγχόμενου διαγωνισμού της προμήθειας και σε καμία περίπτωση έλεγχος σκοπιμότητας, στοχεύει δε στη διαπίστωση τυχόν ουσιωδών νομικών πλημμελειών σε πράξεις της διαδικασίας που προηγείται της κατάρτισης της σχετικής σύμβασης καθώς και στον έλεγχο της υπέρβασης ή μη από τα διοικητικά όργανα των άκρων ορίων της διακριτικής τους ευχέρειας και ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από τη διαβίβαση στον Επίτροπο ή το Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου του σχετικού φακέλου. Η παράλειψη διενέργειας του ελέγχου καθιστά τη σύμβαση άκυρη.

3.6 Ανακεφαλαίωση

Η πρόοδος των χωρών μελών αναφορικά με τη σύναψη επωφελών για την κοινωνία δημοσίων συμβάσεων, 6 έτη μετά τις νέες οδηγίες, δεν κρίθηκε ικανοποιητική παρά την μεγάλη τους προσπάθεια με την θέσπιση κανόνων, την ίδρυση θεσμικών οργάνων,

προκειμένου να εξασφαλιστούν πρόσθετες εγγυήσεις, και την τεράστια κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα ολοκληρώνονται σε μεγάλους χρόνους, μέσα από προδικαστικές διαδικασίες και το ελληνικό δημόσιο λαμβάνει χαμηλή ποιότητα προμηθειών κυρίως λόγω της, σχεδόν αποκλειστικής, χρήσης του κριτηρίου ανάθεσης της χαμηλότερης τιμής απόκτησης των αγαθών, υπηρεσιών και έργων. Ένα μεγάλο μέρος των δυνατοτήτων του νέου νόμου παραμένει ανεκμετάλλευτο αφού οι φορείς δεν έχουν εξοικειωθεί με τη χρήση των εργαλείων που τους παρέχει. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο κρίθηκε αναποτελεσματικό και γι αυτό μέχρι σήμερα μετράμε σχεδόν 300 αποσπασματικές τροποποιήσεις οι οποίες αποδείχτηκαν ανεπαρκείς και πρόχειρες. Πρόσφατα τέθηκε σε διαβούλευση προτεινόμενο σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση του.

Η προσπάθεια για την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «ΕΥΡΩΠΗ 2020» συνεχίζεται και διευρύνεται καθόσον είναι η ευκαιρία των χωρών να ξεπεράσουν το οικονομικό αδιέξοδο στο οποίο έχουν περιέλθει και να αναδιοργανώσουν τις κοινωνίες καλλιεργώντας κοινωνική και περιβαλλοντική συνείδηση. Η συνεχώς εξελισσόμενη τεχνολογία ανοίγει δρόμους διευκολύνοντας την πρόσβαση προς αυτές τις κατευθύνσεις, μένει στις χώρες η ειλικρινής θέληση να πορευτούν προς τα εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΈΡΕΥΝΑ-Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

4.1 Εισαγωγή

Η τοπική αυτοδιοίκηση, μέσα από το ρόλο της ως διαχειριστής των τοπικών υποθέσεων, αποτελεί τη μικρότερη μορφή του κράτους που βρίσκεται πιο κοντά στον πολίτη κι αυτό καθιστά τη δράση της εξαιρετικά ενδιαφέρουσα.

Εξαιτίας της περιορισμένης έκτασης μέσα στην οποία ασκούν τις αρμοδιότητες τους και της άμεσης επαφής τους με τους δημότες, οι αιρετοί τοπικοί άρχοντες εκτίθενται συχνότερα στην αυστηρή κριτική των χειρισμών τους από τους δημότες, παράγοντας που πιέζει ακόμη περισσότερο για συνετή διαχείριση του δημόσιου χρήματος. Τα έργα που προτίθεται ένας υποψήφιος να πραγματοποιήσει, εφόσον εκλεγεί Δήμαρχος, είναι το βασικότερο σημείο για την προσέλκυση ψηφοφόρων. Τα ποσά που δαπανά ένας Δήμος για τις προμήθειες και τα έργα που πραγματοποιεί στο όρια του και η επιλογή των αντίστοιχων αναδόχων αποτελεί το σημαντικότερο ίσως σημείο άσκησης κριτικής από την αντιπολίτευση.

Το γεγονός ότι οι δήμοι φαίνεται να έχουν μια καλύτερη απόδοση στη διαχείριση του νέου νόμου, όπως προκύπτει από τα ετήσια στοιχεία που δίνει στη δημοσιότητα το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., καλλιεργεί ένα αίσθημα αισιοδοξίας για τις προοπτικές πραγματοποίησης των στόχων που έθεσε το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο διαχείρισης των δημοσίων συμβάσεων, αφού η πρόοδος φαίνεται να ξεκινά και να εξελίσσεται από την πιο μικρή δομική μονάδα του κράτους και δικαιολογεί την επιλογή τους ως αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

4.2 Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικές υποθέσεις

Σκοπός της έρευνας είναι να διαπιστωθεί πως λειτούργησε ο νέος νόμος στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Καθόσον η σύναψη της σύμβασης είναι μια διαδικασία στην οποία εμπλέκονται πολλά μέρη και ολοκληρώνεται σε πολλά στάδια τέθηκαν ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις αναφορικά με την απόδοση όλων των εμπλεκόμενων μερών και κρίθηκε χρήσιμο να διερευνηθεί ο βαθμός που αυτή η απόδοση και η προσαρμογή στις απαιτήσεις του νέου νόμου οδήγησε στην επίτευξη

των ευρύτερων στόχων που έχουν τεθεί.

Ως εμπλεκόμενα μέρη θεωρούνται α) οι υπάλληλοι που στελεχώνουν τα αρμόδια τμήματα προμηθειών των δήμων και οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της διαδικασίας, β) οι οικονομικοί φορείς (συμμετέχοντες/ προσφέροντες στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης) και γ) οι θεσμικοί φορείς που διαδραματίζουν ρόλο καθοδήγησης, υποστήριξης και εποπτείας της τήρησης της νομιμότητας.

Οι ερευνητικές υποθέσεις που θα προσεγγίσουμε με τα ερευνητικά ερωτήματα που θέσαμε είναι οι ακόλουθες:

- Οι υπάλληλοι που κλήθηκαν να διαχειριστούν το νόμο άργησαν να λάβουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο εκπαίδευσης ώστε να είναι σε θέση να εξοικειωθούν με τα όσα καινούργια στοιχεία αυτός εισήγαγε. Η καθυστέρηση αυτή σε συνδυασμό με τις αλλεπάλληλες διορθώσεις και τροποποιήσεις που δέχτηκε ο νόμος καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του συνέβαλε στη δημιουργία ανασφάλειας στους χειρισμούς τους και επιφυλακτικότητα στην εφαρμογή των νέων διαγωνιστικών διαδικασιών.
- Το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. παρείχε εξαιρετικές υπηρεσίες υποστήριξης τόσο στις αναθέτουσες αρχές όσο και στους οικονομικούς φορείς διευκολύνοντας τη μετάβαση στις διευρυμένες ηλεκτρονικές διαδικασίες διεξαγωγής διαγωνισμών.
- Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποτελεί έναν ιδιαίτερα ενεργό και αποτελεσματικό φορέα εποπτείας και καθοδήγησης των διαδικασιών σύμφωνα με τα όσα ορίζει το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο.
- Αποφεύγεται η χρήση κοινωνικών κριτηρίων για την επιλογή αναδόχου ενώ τα περιβαλλοντικά κριτήρια τίθενται μόνο στο βαθμό που είναι υποχρεωτικά χωρίς όμως να λαμβάνονται υπόψη ή να παρακολουθείται η εφαρμογή τους στα ύστερα στάδια της σύναψης της σύμβασης.
- Οι οικονομικοί φορείς δέχτηκαν με επιφυλακτικότητα το νέο νομικό πλαίσιο και εξέφρασαν δυσαρέσκεια για την ανάγκη να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες. Ιδιαίτερα έντονη ήταν η αντίδραση μικρών επιχειρήσεων, παραδοσιακών προμηθευτών των Δήμων, που έκριναν τις νέες διαδικασίες, ιδιαίτερα τη διεύρυνση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων στη διενέργεια των διαγωνισμών, ασκόπως πολύπλοκες.

- Η έννομη προστασία, παρότι παρέχεται μέσα σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας, ολοκληρώνεται σε εξαιρετικά μεγάλες προθεσμίες κάτι που αποτελεί αποθαρρυντικό παράγοντα για να καταφύγουν τα εμπλεκόμενα μέρη σε αυτήν.
- Ο νέος νόμος δεν παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο για τη διαχείριση των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων ούτε εξασφαλίζει επαρκώς τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων γιατί παραμένει πολύπλοκος με αποτέλεσμα οι αναθέτουσες αρχές να καταφεύγουν σε κατάχρηση των συνοπτικών διαδικασιών που προβλέπονται, αφού έχουν προηγουμένως καταχρηστικά χαρακτηρίσει την ανάγκη που θέλουν να ικανοποιήσουν με τη σύμβαση ως απρόβλεπτη και κατεπείγουσα.

4.3 Μεθοδολογία της έρευνας

Για τη διεξαγωγή της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ανώνυμο ερωτηματολόγιο⁶⁰ καθόσον κρίνεται ως το οποίο διαδεδομένο και εύχρηστο εργαλείο έρευνας το οποίο συντάχθηκε μέσω της εφαρμογής Google forms και απαρτίστηκε από 29 ερωτήσεις.

Στο πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου διερευνάται η διοικητική περιφέρεια από την οποία προέρχεται ο ερωτώμενος και περιλαμβάνονται ερωτήσεις προσωπικού χαρακτήρα (φύλο, ηλικία, σπουδές, έτη υπηρεσίας και ενασχόλησης με τις προμήθειες).

Στο δεύτερο μέρος περιλαμβάνονται ερωτήσεις σχετικές με την αποδοχή και διαχείριση του νόμου και στο τρίτο μέρος περιλαμβάνονται ερωτήσεις που αφορούν την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και του ευεργετικού χαρακτήρα του νόμου από τα εμπλεκόμενα μέρη, όπως αναφέρθηκαν ανωτέρω. Οι ερωτήσεις στο δεύτερο και τρίτο μέρος είναι της κλίμακας Likert με 7 πιθανές απαντήσεις.

⁶⁰ Το ερωτηματολόγιο συνέθεσαν ερωτήματα κάποια εκ των οποίων συμπεριλήφθησαν στην έρευνα της Κας Δήμητρας Ταχμιτζόγλου (2017) κατά τη διπλωματική της εργασία η οποία υπεβλήθει στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Παν/μιου Δυτικής Αττικής με τίτλο «Ν.4412/2016 -Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή του στον Τομέα της Υγείας-Μελέτη Περίπτωσης 2η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου» τα οποία όμως συμπληρώθηκαν ώστε να δοθούν απαντήσεις στους νέους προβληματισμούς που τέθηκαν με την παρούσα έρευνα η οποία πραγματεύεται την εφαρμογή του νόμου σε διαφορετικούς δημόσιους φορείς και συγκεκριμένα στους ΟΤΑ.

Ο πληθυσμός στον οποίο απευθύνθηκε το ερωτηματολόγιο, το οποίο προωθήθηκε ηλεκτρονικά στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των σχετικών τμημάτων προμηθειών δήμων που ανήκουν και στις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας, ήταν οι υπάλληλοι που απασχολούνται στα συγκεκριμένα τμήματα. Δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 66 υπάλληλοι των τμημάτων προμηθειών όπως προαναφέρθηκε.

Η διαδικασία συλλογής δεδομένων πραγματοποιήθηκε από 12/12/2020-23/01/2021.

Η επεξεργασία των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου έγινε μέσω του προγράμματος SPSS. Προκειμένου να αιτιολογηθούν τα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από την έρευνα και να γίνουν πιο εύκολα κατανοητά, κατά τη συσχέτιση των μεταβλητών, ομαδοποιήθηκαν όλες οι απαντήσεις που κυμάνθηκαν από «διαφωνώ λίγο» έως «διαφωνώ πλήρως» σε αρνητικές, αυτές που κυμάνθηκαν από «συμφωνώ λίγο» έως «συμφωνώ πλήρως» σε θετικές ενώ όσες δόθηκαν ως «ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ» χαρακτηρίστηκαν αδιάφορες και απεικονίστηκαν διαγραμματικά με τη χρήση του προγράμματος Microsoft-excel.

4.4 Αποτελέσματα της έρευνας

Έγιναν συνολικά 91 αποστολές ερωτηματολογίων σε διάφορους δήμους προσδοκώντας τη συλλογή αριθμού απαντήσεων ικανού να οδηγήσει σε συμπεράσματα και αναλύσεις ανά διοικητική περιφέρεια κάτι που όμως δεν κατέστη εφικτό λόγω της ανεπαρκούς ανταπόκρισης από συγκεκριμένες περιφέρειες. Παρόλα αυτά τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις απαντήσεις που ελήφθησαν από το σύνολο του δείγματος, ανεξάρτητα με την διοικητική περιφέρεια προέλευσης τους, κρίνονται ικανοποιητικά και παρουσιάζονται κατωτέρω αναλυτικά με ποσοστά κατανομής για την κάθε απάντηση.

Από το σύνολο των απαντήσεων που συγκεντρώθηκαν ποσοστό 53% προήλθε από υπαλλήλους Δήμων στις Διοικητικές περιφέρειες Αττικής, 3% της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, 3% του Βορείου Αιγαίου, 1,5% της Δυτικής Ελλάδας, 3% της Δυτικής Μακεδονίας, 3% της Ηπείρου, 7,6% της Θεσσαλίας, 3% των Ιονίων Νήσων, 6,1% της Κεντρικής Μακεδονίας, 7,6% του Νοτίου Αιγαίου, 1,5% της Πελοποννήσου, 3% της Στερεάς Ελλάδος και 4,5% της Κρήτης (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.1).

Από το σύνολο των απαντήσεων ποσοστό 42,4% ήταν άνδρες και 57,6% ήταν γυναίκες (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.2).

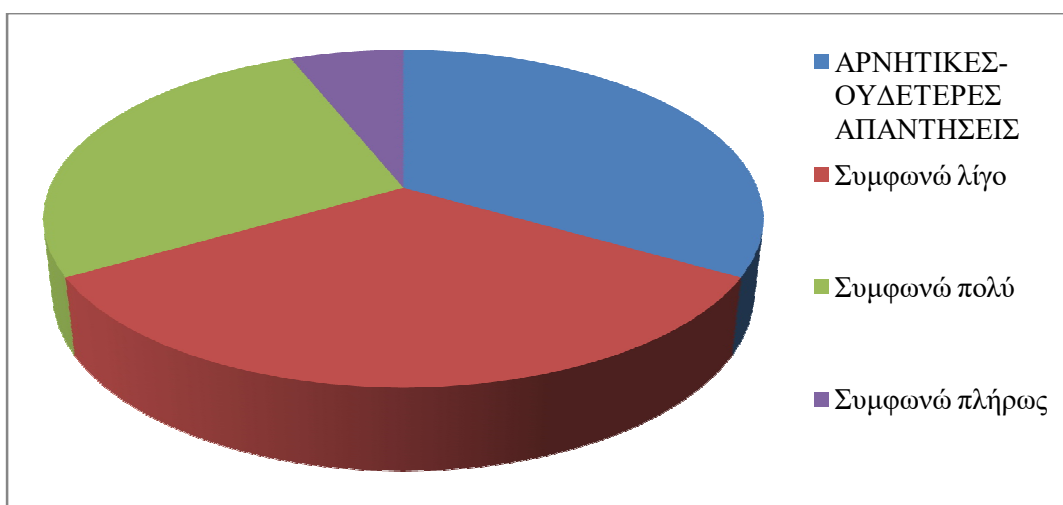
Οι απαντήσεις που ελήφθησαν άνηκαν σε ποσοστό 3% σε υπαλλήλους ηλικίας 18-35 ετών, 28,8% σε υπαλλήλους ηλικίας 36-45 ετών, 63,6% σε υπαλλήλους ηλικίας 46-55 ετών και 4,5% σε υπαλλήλους ηλικίας 56-67 ετών (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.3).

Στην ερώτηση σχετικά με το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων, ποσοστό 16,7% απάντησε απόφοιτος /η Λυκείου, 19,7% Πτυχιούχος ΤΕΙ, 30,3% Πτυχιούχος ΑΕΙ, και 33,3% Κάτοχος Μεταπτυχιακού. Κανείς από τους ερωτηθέντες δεν είναι κάτοχος Διδακτορικού (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.4) .

Στην ερώτηση σχετικά με τα έτη υπηρεσίας των ερωτηθέντων στο Δημόσιο ποσοστό 7,6% απάντησε ότι έχει υπηρεσία κάτω από 10 έτη, ποσοστό 56,1% ότι έχει υπηρεσία 10 έως 19 έτη και ποσοστό 36,4% ότι έχει υπηρεσία πάνω από 19 έτη (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.5).

Στην ερώτηση σχετικά με τα έτη ενασχόλησης των ερωτηθέντων με συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών έργων, είτε ως διαχειριστής διαγωνιστικής διαδικασίας είτε ως μέλος επιτροπής αξιολόγησης, ποσοστό 37,9% απάντησε ότι έχει έως 5 έτη, ποσοστό 37,9 απάντησε ότι έχει 6 έως 10 έτη και ποσοστό 24,2 απάντησε ότι έχει 11 έως 15 έτη ενασχόλησης (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.6).

Στην ερώτηση σχετικά με τη λήψη επαρκούς εκπαίδευσης των υπαλλήλων, μετά την εφαρμογή του νόμου, που θα τους καθιστούσε ικανούς να ανταποκριθούν στις αλλαγές που αυτός επέφερε, ποσοστό 7,6% διαφώνησαν πλήρως, 10,6% διαφώνησε πολύ, 3% διαφώνησε λίγο, 12,1% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 33,3% συμφώνησε λίγο, 27,3% συμφώνησε πολύ και 6,1% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.7).

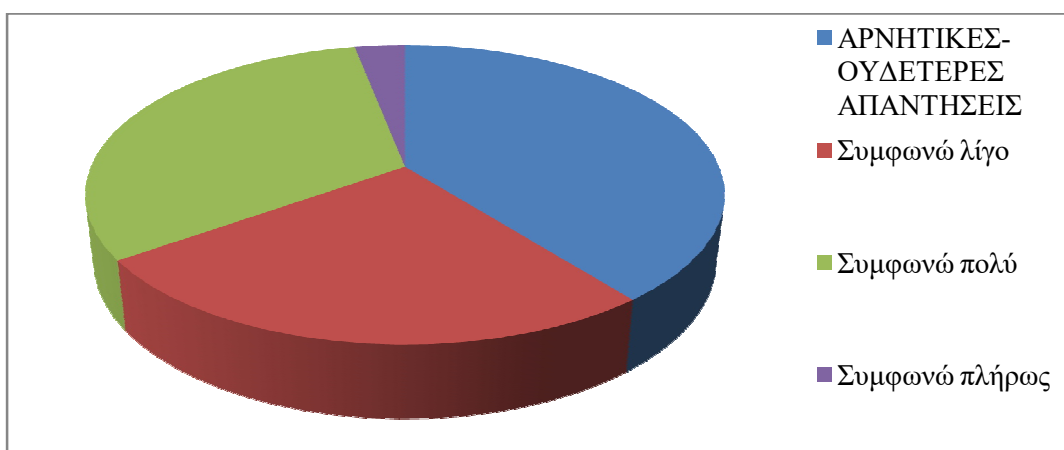

Διάγραμμα 4.1

Λήψη επαρκούς εκπαίδευσης για την εφαρμογή του νόμου

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.1, ότι 66,7% του δείγματος έλαβε από στοιχειώδη έως επαρκή εκπαίδευση.

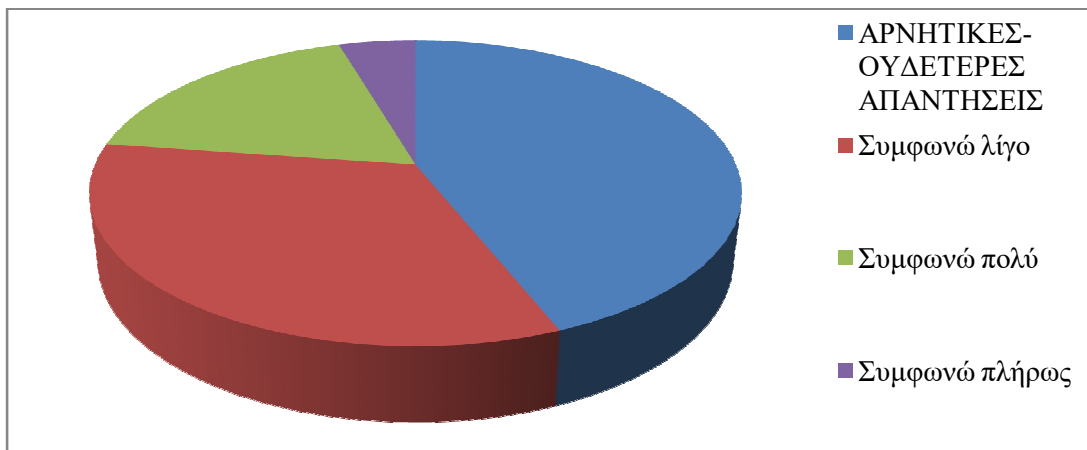
Στην ερώτηση σχετικά με το αν έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες των υπαλλήλων αναφορικά με την ορθή εφαρμογή του νόμου, ποσοστό 6,1% διαφώνησε πλήρως, 10,6% διαφώνησε πολύ, 10,6% διαφώνησε λίγο, 12,1% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 25,8% συμφώνησε λίγο, 31,8% συμφώνησε πολύ και 3% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.8).

Διάγραμμα 4.2
Βαθμός κατανόησης του νόμου

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.2, ότι 60,6% του δείγματος έχει λάβει απαντήσεις στα ερωτήματα του σχετικά με το νόμο από χαμηλό έως μέγιστο βαθμό

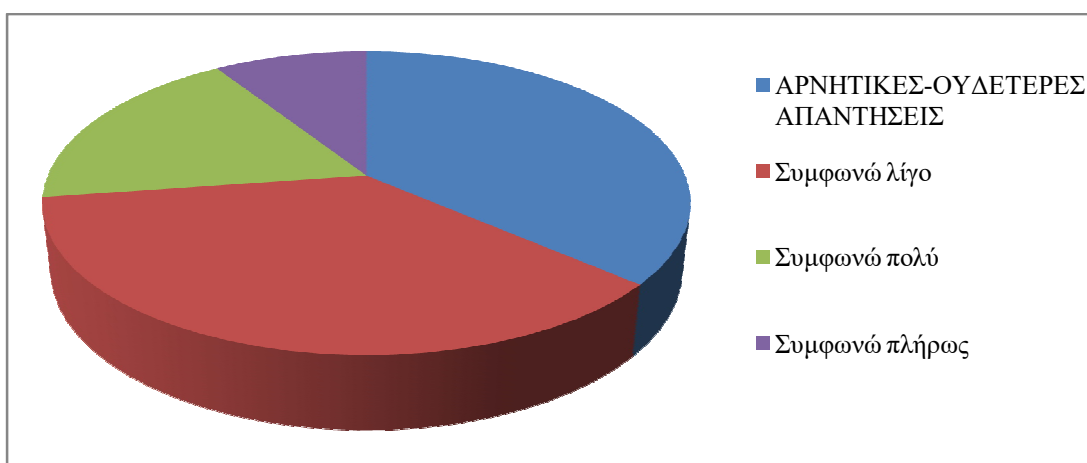
Στην ερώτηση αν ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο νόμος διευκολύνει τον αναγνώστη να ανατρέξει στο άρθρο που τον ενδιαφέρει, ποσοστό 7,6% διαφώνησε πλήρως, 16,7% διαφώνησε πολύ, 12,1% διαφώνησε λίγο, 7,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 33,3% συμφώνησε λίγο, 18,2% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως(βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.9).

Διάγραμμα 4.3
Ευκολία χρήσης του Νόμου

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.3, ότι μόνο το 56% θεωρεί ότι ο τρόπος που έχει συνταχθεί ο νόμος διευκολύνει την ανάγνωσή του, από λίγο έως πλήρως.

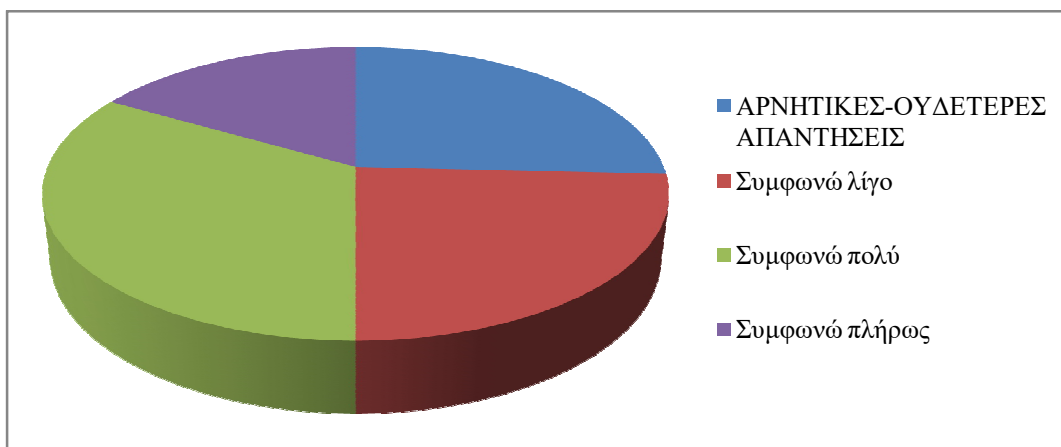
Στην ερώτηση αν η καταχώρηση του διαγωνισμού στον ηλεκτρονικό τόπο του ΕΣΗΔΗΣ και η παρακολούθηση της εξέλιξης του γίνεται μέσω μιας απόλυτα κατανοητής διαδικασίας, ποσοστό 3% διαφώνησε πλήρως, 4,5% διαφώνησε πολύ, 15,2 διαφώνησε λίγο, 13,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 36,4% συμφώνησε λίγο, 18,2% συμφώνησε πολύ και 9,1% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.10).

Διάγραμμα 4.4
Βαθμός κατανόησης της προβλεπόμενης τεχνικής της διαδικασίας από τις Αναθέτουσες Αρχές

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.4, ότι το 63,7% κρίνει τη διαδικασία καταχώρησης και παρακολούθησης ενός διαγωνισμού στον ηλεκτρονικό τόπο του Ε.ΣΗ.ΔΗ.Σ. απόλυτα κατανοητή, από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση σχετικά με την άμεση ανταπόκριση του help desk του ΕΣΗΔΗΣ σε αιτήματα υποστήριξης κάθε είδους για την ηλεκτρονική διεξαγωγή του διαγωνισμού, ποσοστό 4,5% διαφώνησε πολύ, 12,1% διαφώνησε λίγο, 9,1% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 24,2% συμφώνησε λίγο, 33,3% συμφώνησε πολύ και 16,7 συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.11).

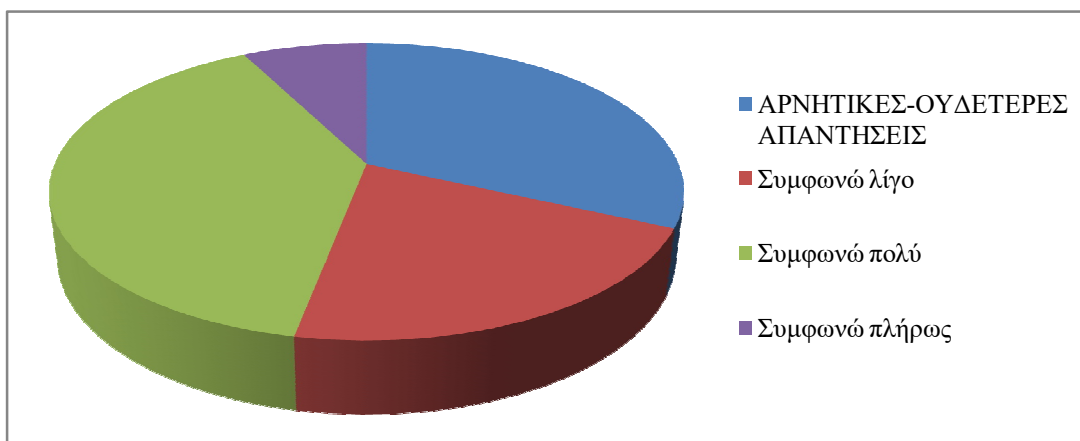
Διάγραμμα 4.5

Βαθμός ανταπόκρισης του αρμόδιου φορέα στα αιτήματα τεχνικής υποστήριξης των Αναθετουσών Αρχών

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.5, ότι ποσοστό 74,2% κρίνει άμεση την ανταπόκριση του help desk του Ε.ΣΗ.ΔΗ.Σ σε αιτήματα υποστήριξης κάθε είδους σχετικά με την ηλεκτρονική διεξαγωγή του διαγωνισμού, από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση αν η ΕΑΔΗΣΥ, ως θεσμικό όργανο διασφάλισης της σύννομης διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έχει επιτελέσει στο ακέραιο το έργο της όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16, ποσοστό 1,5% διαφώνησε πλήρως, 1,5% διαφώνησε πολύ, 10,6% διαφώνησε

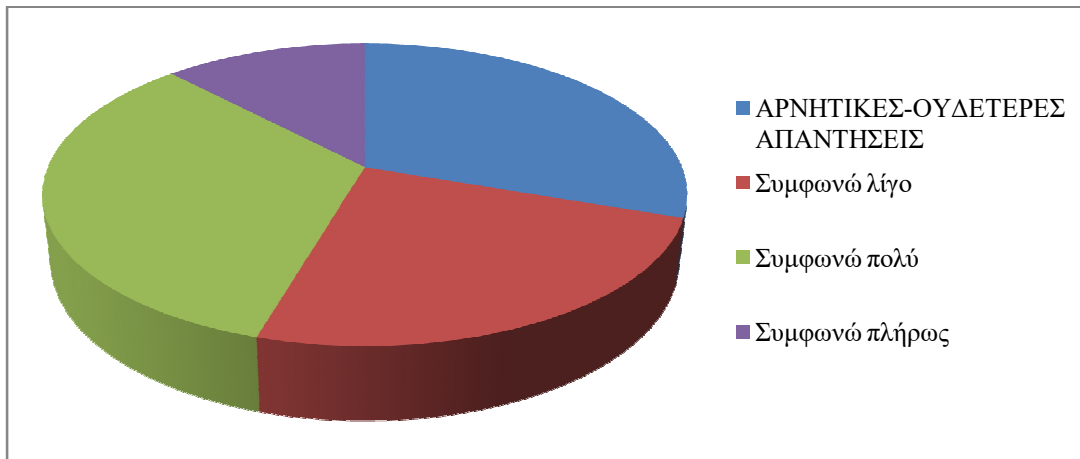
λίγο, 18,2% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 21,2% συμφώνησε λίγο, 39,4% συμφώνησε πολύ και 7,6% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.12).

Διάγραμμα 4.6
Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.6, ότι ποσοστό 68,2% θεωρεί ότι η Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως θεσμικό όργανο διασφάλισης της σύννομης διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, έχει επιτελέσει στο ακέραιο το έργο της, όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16, από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση σχετικά με τη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς που επέφερε η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων, ποσοστό 7,6% διαφώνησε πλήρως, 7,6% διαφώνησε πολύ, 4,5% διαφώνησε λίγο, 10,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 24,2% συμφώνησε λίγο, 33,3% συμφώνησε πολύ, και 12,1% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.13).

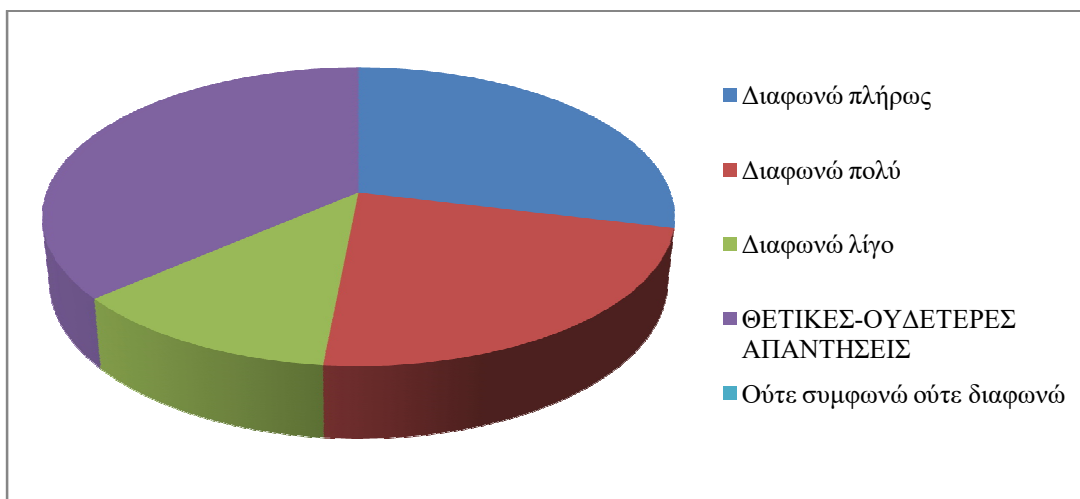

Διάγραμμα 4.7

Βαθμός μείωσης διοικητικού φόρτου λόγω χρήσης ΤΕΥΔ

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.7, ότι ποσοστό 69,6% θεωρεί ότι η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση σχετικά με την αναγκαιότητα διατήρησης των μέχρι σήμερα διαδικασιών που υπάγονται στο προηγούμενο καθεστώς (υποβολή και σε έντυπη μορφή ορισμένων δικαιολογητικών, παράλληλη καταχώρηση σε διαύγεια και ΚΗΜΔΗΣ), ποσοστό 28,8% διαφώνησε πλήρως, 22,7% διαφώνησε πολύ, 12,1% διαφώνησε λίγο, 4,5% ούτε διαφώνησε ούτε συμφώνησε, 16,7% συμφώνησε λίγο, 10,6% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.14) .

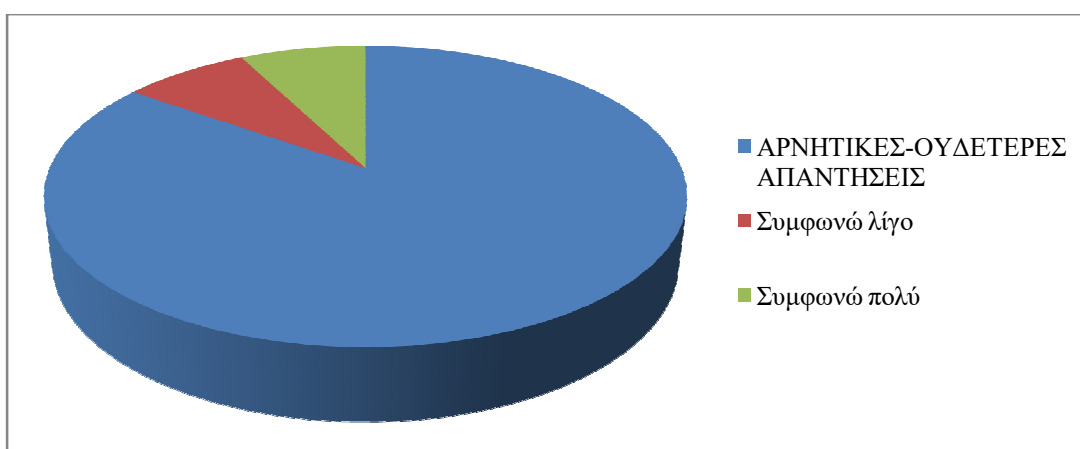

Διάγραμμα 4.8

Βαθμός αναγκαιότητας παράλληλης διατήρησης πρότερων διαδικασιών

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.8, ότι ποσοστό 63,6% διαφωνεί με τη διατήρηση μέχρι σήμερα διαδικασιών που υπάγονται στο προηγούμενο καθεστώς (υποβολή και σε έντυπη μορφή ορισμένων δικαιολογητικών), από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση αν έχει γίνει χρήση των νέων διαγωνιστικών διαδικασιών και συγκεκριμένα αυτές του ανταγωνιστικού διαλόγου ή των δυναμικών συστημάτων αγορών, ποσοστό 48,5% διαφώνησε πλήρως, 4,5% διαφώνησε πολύ, 4,5% διαφώνησε λίγο, 27,3% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 7,6% συμφώνησε λίγο και 7,6% συμφώνησε πολύ (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.15) .

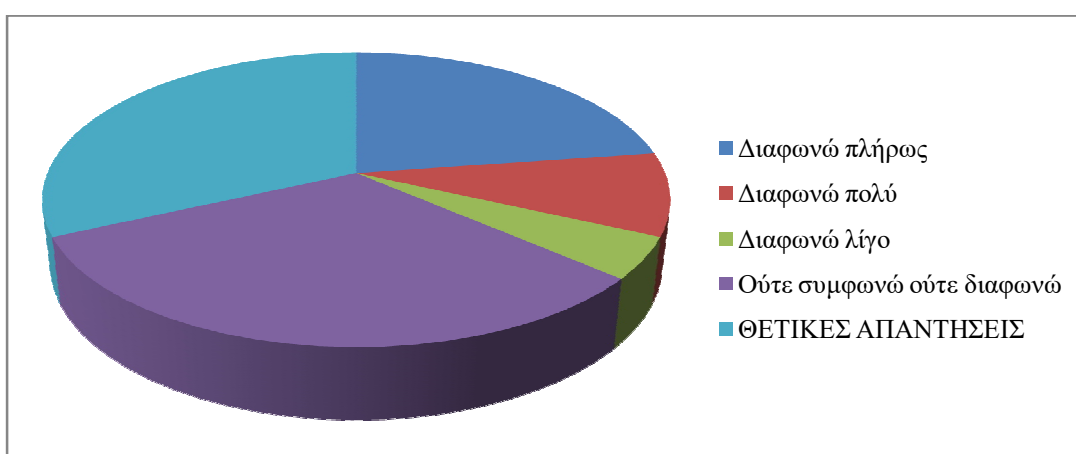

Διάγραμμα 4.9

Βαθμός χρήσης νέων διαγωνιστικών διαδικασιών

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.9, ότι ποσοστό μόνο 15,2% έχει χρησιμοποιήσει/αξιολογήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Στην ερώτηση αν έχει γίνει χρήση κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού, ποσοστό 22,7% διαφώνησε πλήρως, 9,1% διαφώνησε πολύ, 4,5% διαφώνησε λίγο, 31,8% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 19,7% συμφώνησε λίγο, 7,6% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.16).

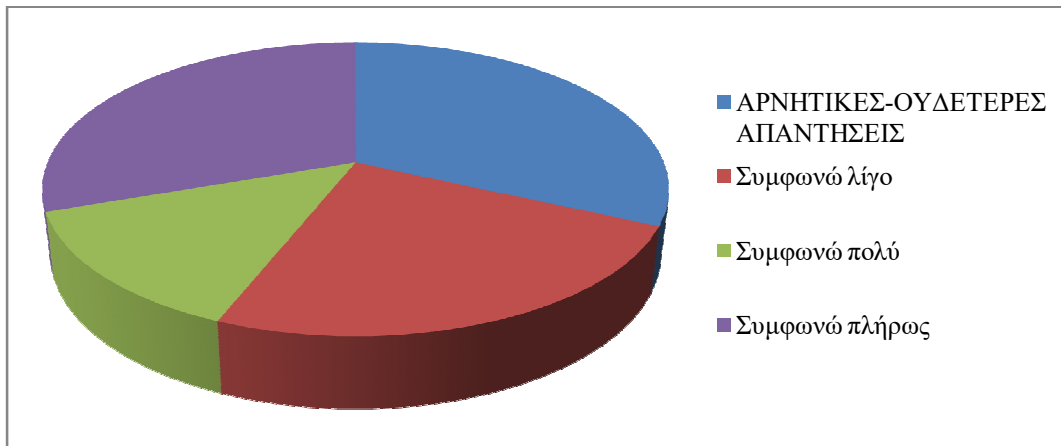

Διάγραμμα 4.10

Βαθμός χρήσης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.10, ότι ποσοστό 36,4% δεν έχει χρησιμοποιήσει κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια στη διακήρυξη του διαγωνισμού.

Στην ερώτηση αν έχει γίνει χρήση του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας, εκτός από εκείνου της χαμηλότερης τιμής, ποσοστό 9,1% διαφώνησαν πλήρως, 6,1% διαφώνησαν πολύ, 6,1% διαφώνησαν λίγο, 10,6% ούτε συμφώνησαν ούτε διαφώνησαν, 24,2% συμφώνησε λίγο, 13,6% συμφώνησε πολύ και 30,3% συμφώνησαν πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.17).

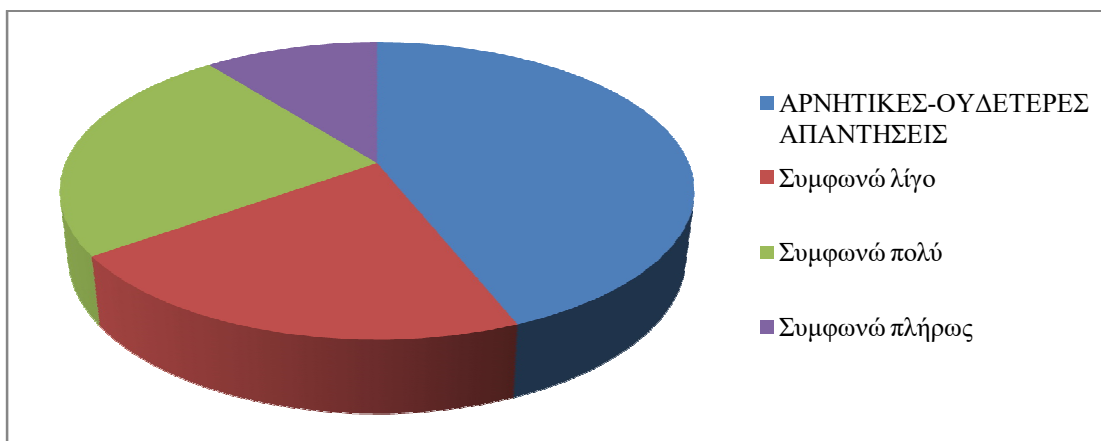

Διάγραμμα 4.11

Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.11, ότι ποσοστό 68,2% έχει χρησιμοποιήσει, εκτός από την χαμηλότερη τιμή ως αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

Στην ερώτηση σχετικά με τον πλήρη και σαφή τρόπο που ρυθμίζει ο νόμος τα σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών θέματα (σύνθεση, αρμοδιότητες, χρονικά όρια ολοκλήρωσης των εργασιών τους), ποσοστό 4,5% διαφώνησε πλήρως, 10,6% διαφώνησε πολύ, 19,7% διαφώνησε λίγο, 9,1% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 21,2% συμφώνησε λίγο, 24,2% συμφώνησε πολύ και 10,6% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.18).

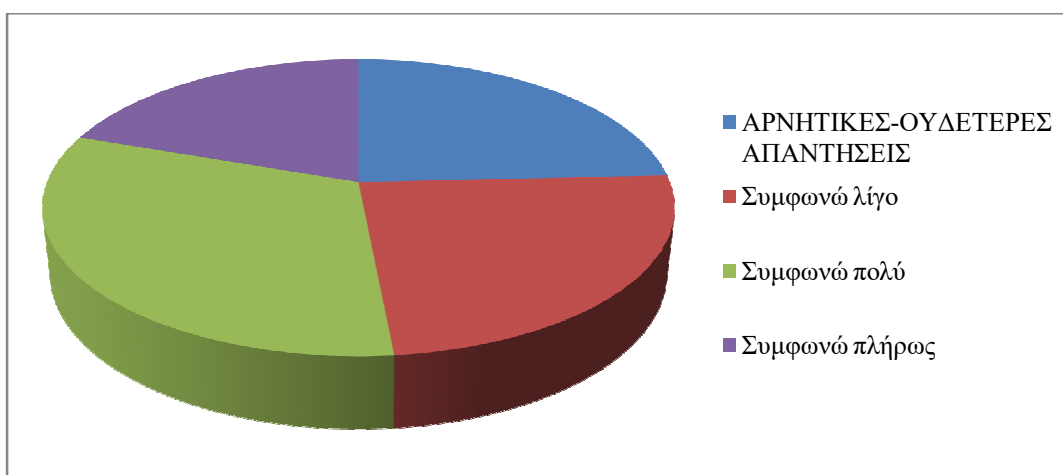

Διάγραμμα 4.12

Βαθμός σαφήνειας των ρυθμίσεων που αφορούν τη λειτουργία των επιτροπών.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.12, ότι ποσοστό 56,1% κρίνει ότι ο νόμος, όπως ισχύει, ρυθμίζει τα σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών θέματα (σύνθεση, αρμοδιότητες, χρονικά όρια ολοκλήρωσης των εργασιών της), κατά τρόπο, από λίγο έως πλήρως, πλήρη και σαφή.

Στην ερώτηση αν οι προθεσμίες που τίθενται στα πλαίσια της έννομης προστασίας καθιστούν τη διαδικασία ιδιαίτερα χρονοβόρα, ποσοστό 3% διαφώνησε πλήρως, 6,1% διαφώνησε πολύ, 6,1% διαφώνησε λίγο, 9,1% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 24,2% συμφώνησε λίγο, 31,8% συμφώνησε πολύ και 19,7% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.19).

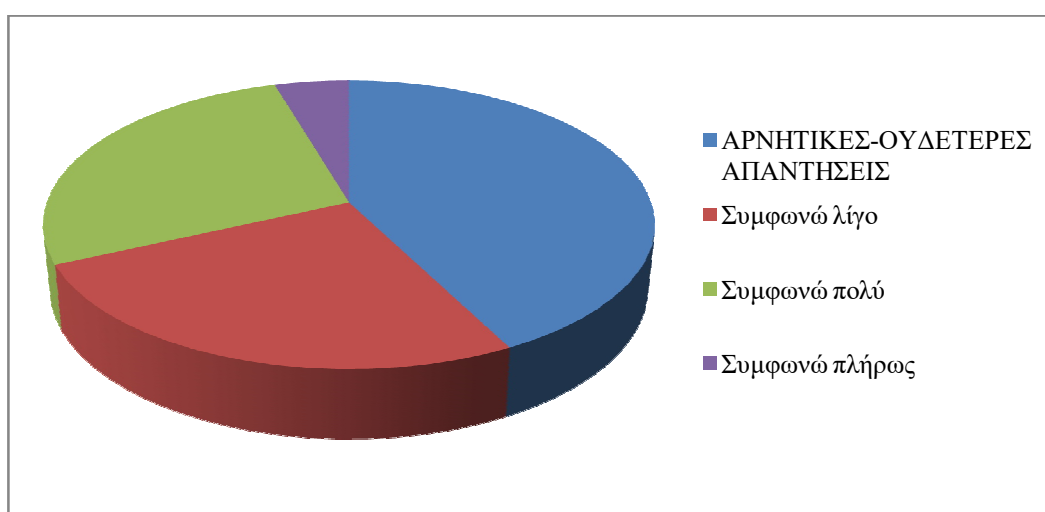

Διάγραμμα 4.13

Βαθμός που οι τιθέμενες προθεσμίες καθιστούν την έννομη προστασία χρονοβόρα.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.13, ότι ποσοστό 75,7% κρίνει ότι οι προθεσμίες που τίθενται στα πλαίσια της έννομης προστασίας καθιστούν τη διαδικασία ιδιαίτερα χρονοβόρα, από λίγο έως πλήρως.

Στην ερώτηση σχετικά με τη θετική αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς, ποσοστό 7,6% διαφώνησε πλήρως, 10,6% διαφώνησε πολύ, 6,1% διαφώνησε λίγο, 18,2% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 25,8% συμφώνησε λίγο, 27,3% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως(βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.20).

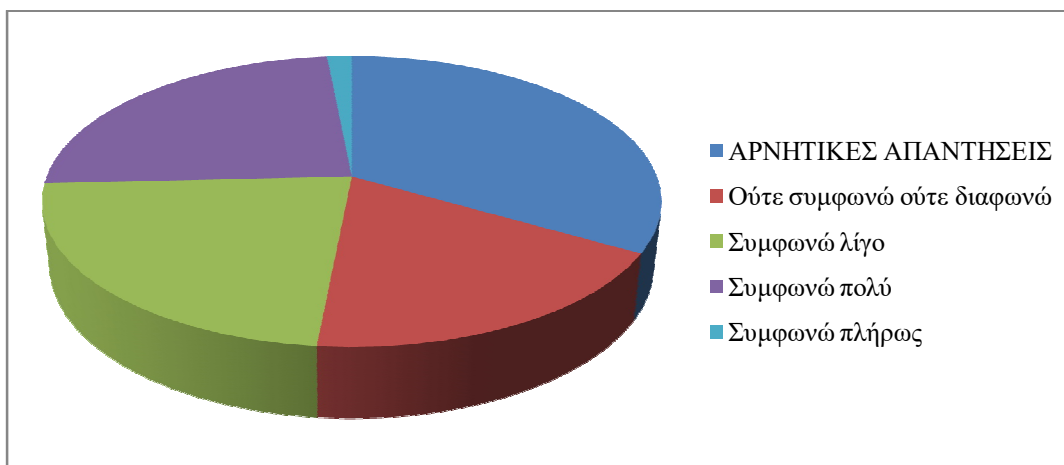

Διάγραμμα 4.14

Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.14, ότι ποσοστό 57,6% κρίνει, από λίγο έως πλήρως, θετική την αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.

Στην ερώτηση σχετικά με την απόλυτη εξοικείωση των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος, ποσοστό 6,1% διαφώνησε πλήρως, 16,7% διαφώνησε πολύ, 10,6% διαφώνησε λίγο, 18,2% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 22,7% συμφώνησε λίγο, 24,2% συμφώνησε πολύ και 1,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.21) .

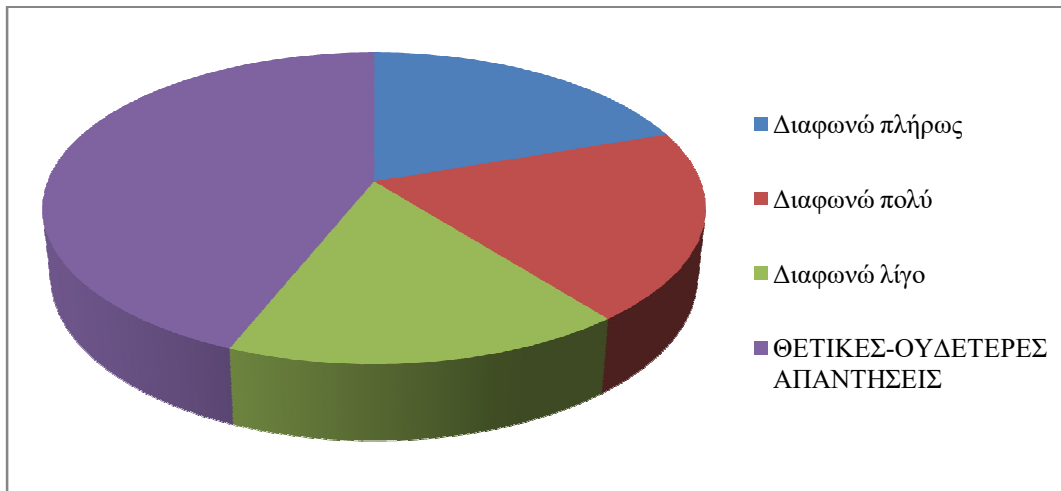

Διάγραμμα 4.15

Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.15, ότι ποσοστό 48,5% θεωρούν ότι οι οικονομικοί φορείς δείχνουν από λίγο έως πλήρως εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος, ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό που θεωρεί ότι δεν επήλθε καμία αλλαγή αναφορικά με το βαθμό εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις διαδικασίες.

Στην ερώτηση σχετικά με τη μείωση του χρόνου ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου 4412/2016, ποσοστό 19,7% διαφώνησε πλήρως, 19,7% διαφώνησε πολύ, 16,7% διαφώνησε λίγο, 7,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 24,2% συμφώνησε λίγο, 7,6% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.22).

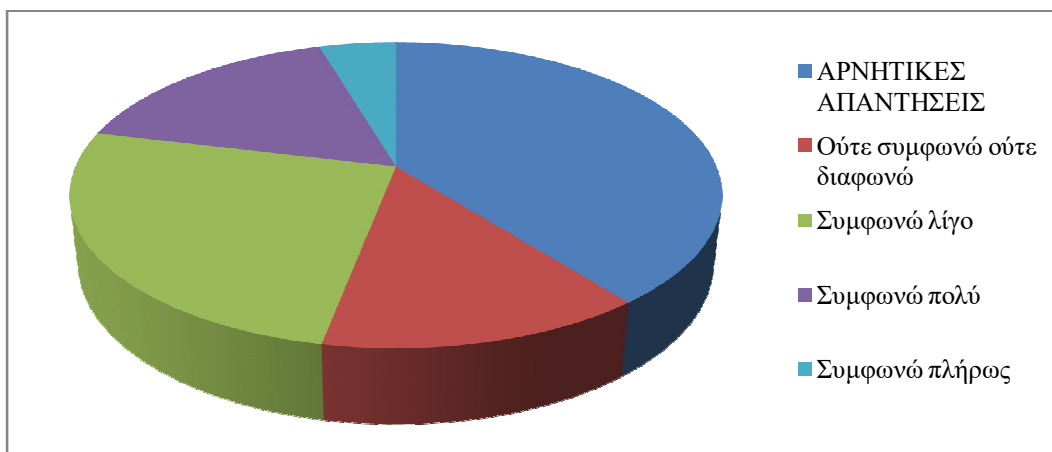

Διάγραμμα 4.16

Βαθμός της μείωσης του χρόνου ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.16, ότι ποσοστό 56,1% θεωρεί ότι η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 δεν μείωσε το χρόνο ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της.

Στην ερώτηση σχετικά με την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου 4412/2016, ποσοστό 6,1% διαφώνησε πλήρως, ποσοστό 13,6% διαφώνησε πολύ, 19,7% διαφώνησε λίγο, 13,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 25,8% συμφώνησε λίγο, 16,7% συμφώνησε πολύ και 4,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.23).

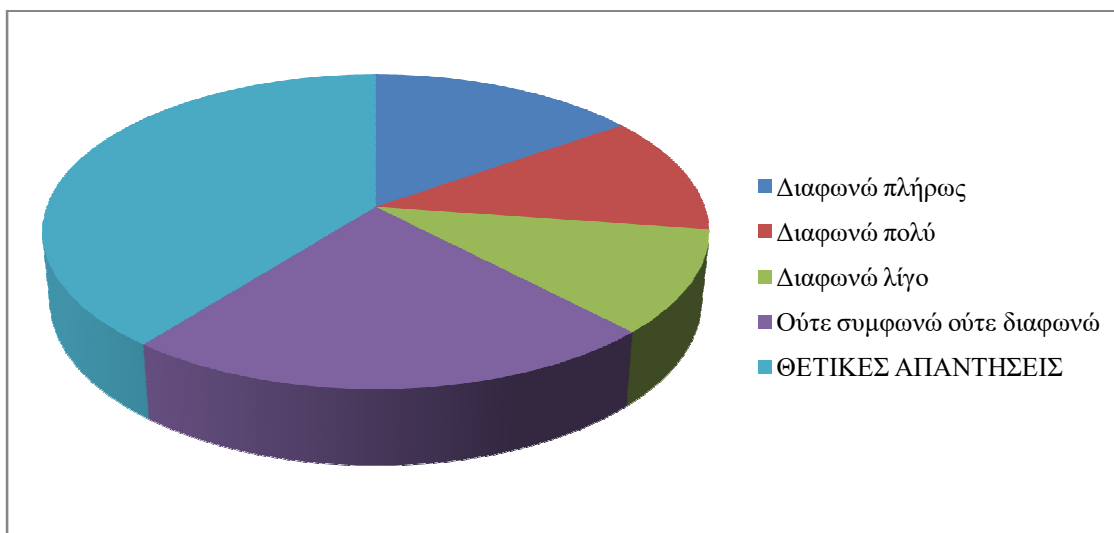

Διάγραμμα 4.17

Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.17, ότι ποσοστό 47% θεωρεί ότι η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, από λίγο έως πλήρως, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό θεωρεί ότι ο αριθμός των αιτήσεων συμμετοχής έμεινε ανεπηρέαστο.

Στην ερώτηση αν η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε τους άγονους διαγωνισμούς, ποσοστό 15,2% διαφώνησε πλήρως, 12,1% διαφώνησε πολύ, 10,6% διαφώνησε λίγο, 22,7% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 27,3% συμφώνησε λίγο, 10,6% συμφώνησε πολύ και 1,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.24).

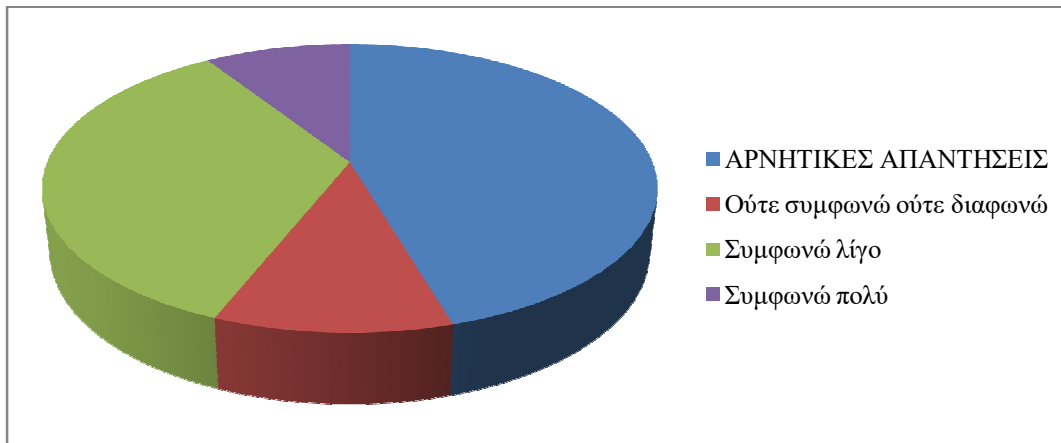

Διάγραμμα 4.18

Βαθμός της μείωσης των άγονων διαγωνισμών με την εφαρμογή του νόμου.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.18, ότι ποσοστό 37,9% θεωρεί ότι η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 δεν μείωσε τους άγονους διαγωνισμούς, ενώ ποσοστό 22,7% θεωρεί ότι ο αριθμός τους, πριν και μετά την εφαρμογή του νόμου, παρέμεινε αμετάβλητος.

Στην ερώτηση αν η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε το χρόνο ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, ποσοστό 15,2% διαφώνησε πλήρως, 19,7% διαφώνησε πολύ, 10,6% διαφώνησε λίγο, 10,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 34,8% συμφώνησε λίγο, και 9,1% συμφώνησε πολύ (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.25).

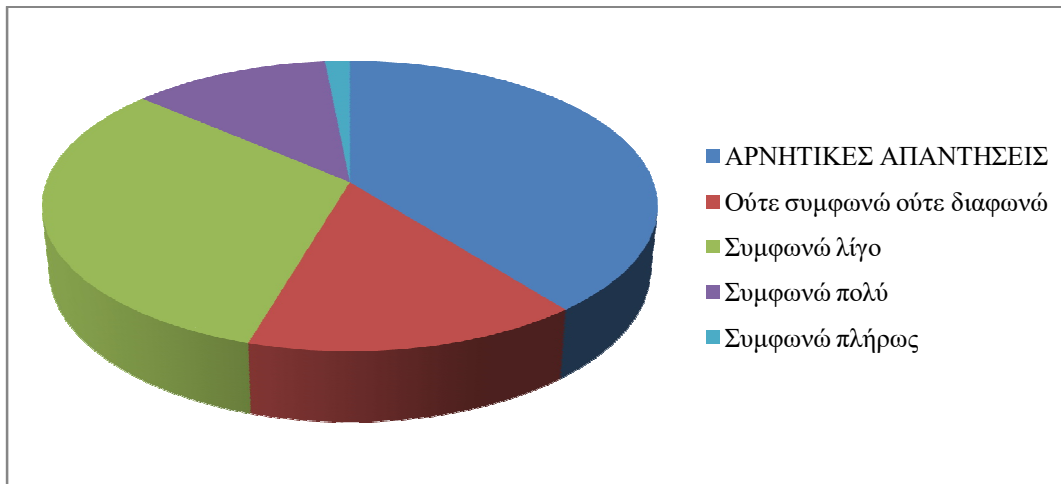

Διάγραμμα 4.19

Βαθμός της μείωσης του χρόνου ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας με την εφαρμογή του νόμου.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.19, ότι ποσοστό 45,5% θεωρεί ότι η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 δεν μείωσε το χρόνο ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, από λίγο έως πλήρως, ενώ ποσοστό 10,6% θεωρεί ότι αυτός, πριν και μετά την εφαρμογή του νόμου, παρέμεινε αμετάβλητος.

Στην ερώτηση αν ο νόμος 4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, ποσοστό 12,1% διαφώνησε πλήρως, 10,6% διαφώνησε πολύ, 16,7% διαφώνησε λίγο, 15,2% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 31,8% συμφώνησε λίγο, 12,1% συμφώνησε πολύ και 1,5% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.26).

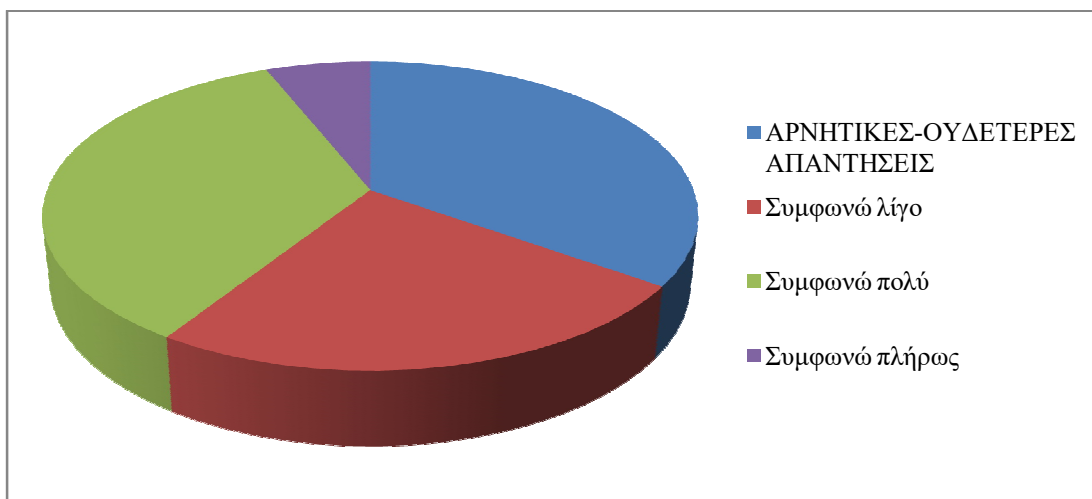

Διάγραμμα 4.20

Βαθμός της διαμόρφωσης ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του νέου νόμου.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.20, ότι ποσοστό 45,5% κρίνει ότι ο νόμος 4412/2016 οδηγεί, από λίγο έως πλήρως, στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις, ενώ 15,2% κρίνει ότι αυτός δεν επιφέρει καμία αλλαγή σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς στο συγκεκριμένο θέμα.

Στην ερώτηση αν οι διαδικασίες που προβλέπει ο νέος νόμος ενισχύουν τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων και αποτρέπουν τη διαφθορά, ποσοστό 3% διαφώνησε πλήρως, 4,5% διαφώνησε πολύ, 13,6% διαφώνησε λίγο, 13,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 24,2% συμφώνησε λίγο, 34,8% συμφώνησε πολύ και 6,1% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.27).

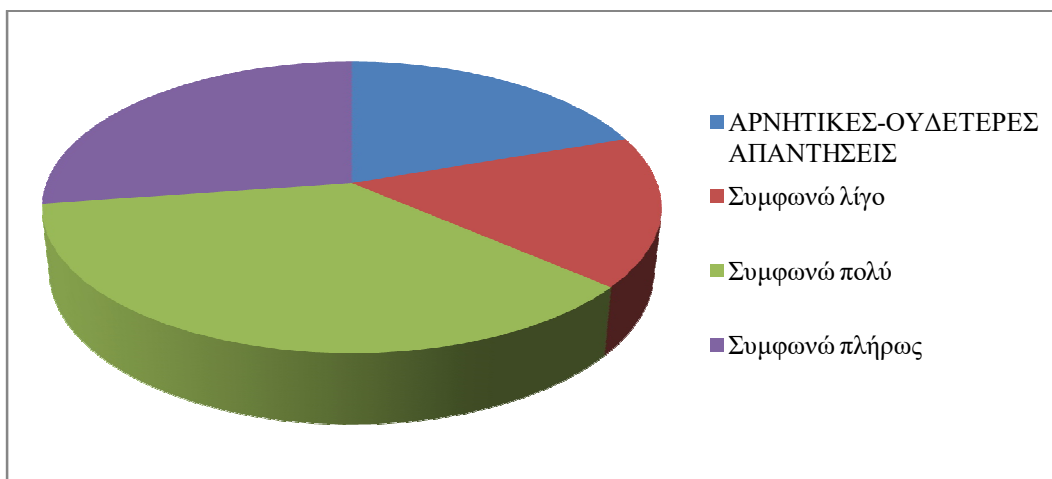

Διάγραμμα 4.21

Βαθμός ενίσχυσης της διαφάνεια και της ακεραιότητας και αποτροπής της διαφθοράς στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων με τις νέες διαδικασίες.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.21, ότι ποσοστό 65,2% θεωρεί ότι οι διαδικασίες που προβλέπει ο νέος νόμος ενισχύουν, από λίγο έως πλήρως, τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων και αποτρέπουν τη διαφθορά.

Στην ερώτηση αν η συνεχιζόμενη, μετά από 5 χρόνια, ροή νέων πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του νόμου καθώς και οι αλληπάλλληλες τροποποιήσεις του έχουν προκαλέσει ανασφάλεια και κόπωση στα εμπλεκόμενα μέρη και αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αξιοποίηση ολόκληρου του εύρους των δυνατοτήτων του, ποσοστό 1,5% διαφώνησε πλήρως, 1,5% διαφώνησε πολύ, 3% διαφώνησε λίγο, 13,6% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 16,7% συμφώνησε λίγο, 36,4% συμφώνησε πολύ και 27,3% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.28).

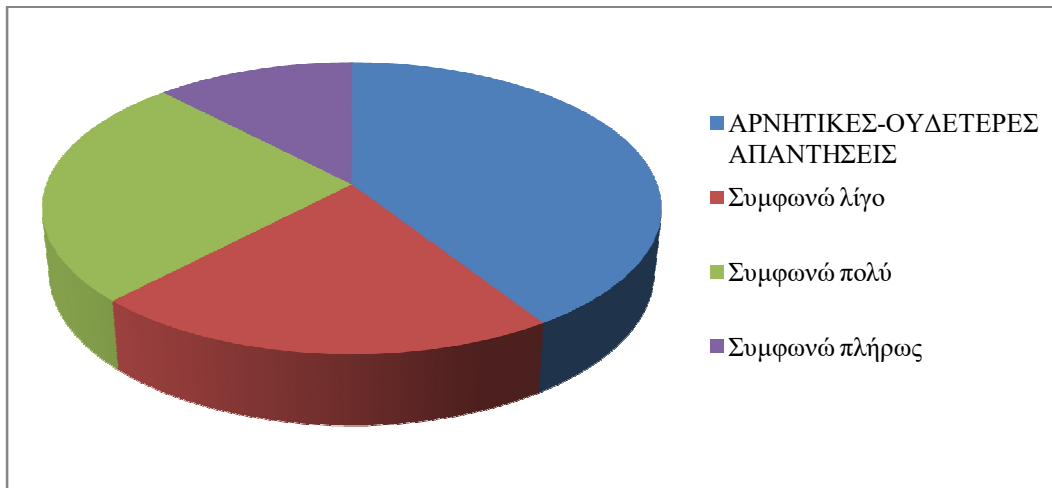

Διάγραμμα 4.22

Βαθμός επίδρασης των πολλαπλών τροποποιήσεων του νόμου στους διαχειριστές του.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.22, ότι ποσοστό 80,3% κρίνει ότι η συνεχιζόμενη, μετά από 5 χρόνια, ροή νέων πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του νόμου καθώς και οι αλληπάλληλες τροποποιήσεις του έχουν προκαλέσει, από λίγο έως πλήρως, ανασφάλεια και κόπωση στα εμπλεκόμενα μέρη και αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αξιοποίηση ολόκληρου του εύρους των δυνατοτήτων του.

Στην ερώτηση αν, κρίνοντας από το είδος των αναγκών που εξυπηρετεί ένας Δήμος και έχοντας επίγνωση του έργου που επιτελεί, θεωρείται ότι η επέκταση της εφαρμογής του Ν.4412/16 στην τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να οδηγήσει τους Δήμους στη σύναψη συμβάσεων μέσα από τις οποίες θα εξασφαλιστεί για τους δημότες το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με την πλέον ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος, ποσοστό 9,1% διαφώνησε πλήρως, 12,1% διαφώνησε λίγο, 19,7% ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε, 21,2% συμφώνησε λίγο, 25,8% συμφώνησε πολύ και 12,1% συμφώνησε πλήρως (βλ. Παράρτημα Πίνακα Π.29).

Διάγραμμα 4.23

Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους – οφέλους για τους δημότες.

Από τα ανωτέρω εξάγουμε το συμπέρασμα, όπως απεικονίζεται και διαγραμματικά στο Διάγραμμα 4.23, ότι ποσοστό 59,1% εξέφρασε αισιοδοξία για τα ευεργετικά αποτελέσματα της εφαρμογής του Ν.4412/16 στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Προκειμένου να εξάγουμε συμπεράσματα, βάσει της έρευνας που έχουμε πραγματοποιήσει, θα συσχετίσουμε συγκεκριμένες μεταβλητές και θα εντοπίσουμε τους ισχυρούς και στατιστικά σημαντικούς συσχετισμούς που θα μας οδηγήσουν στα συγκεκριμένα συμπεράσματα. Το κατά πόσο είναι στατιστικά σημαντική η όποια συσχέτιση προσδιορίζεται από την τιμή του p-value (παρουσιάζεται ως sig. στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος) όπου η τιμή αυτή πρέπει να είναι πολύ κοντά στον μηδέν. Στη συνέχεια ελέγχουμε την τιμή του συντελεστή του Pearson (εμφανίζεται ως Pearson correlation στους σχετικούς πίνακες του Παραρτήματος) όπου αυτή θα πρέπει να εντοπίζεται μεταξύ του διαστήματος (-1,1) χωρίς να μπορεί να λάβει τις τιμές αυτές. Όσο πιο κοντά στα άκρα του διαστήματος βρίσκεται η τιμή του συντελεστή τόσο πιο ισχυρή είναι η συσχέτιση μεταξύ των δυο μεταβλητών που ελέγχονται. Εάν η τιμή βρίσκεται κοντά στο -1 σημαίνει πως οι τιμές των 2 μεταβλητών κινούνται αντίρροπα ενώ εάν θα βρισκόταν πολύ κοντά στο 1 οι τιμές θα μεταβάλλονταν ομόρροπα.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.30 του Παραρτήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Έχετε χρησιμοποιήσει/αξιολογήσει τουλάχιστον

μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών » και « Έχετε συμπεριλάβει/αξιολογήσει βάσει κοινωνικά (-ων) και περιβαλλοντικά (-ών) κριτήρια (-ων) στη διακήρυξη του διαγωνισμού », με $p\text{-value}= 0.000$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,432.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.31 του Παρατήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο; » και « Εκτός από την χαμηλότερη τιμή ως αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχετε χρησιμοποιήσει και ως κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας » με $p\text{-value}= 0,046$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,246.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.32 του Παρατήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Η ΕΑΔΗΣΥ, ως θεσμικό όργανο διασφάλισης της σύννομης διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έχει επιτελέσει στο ακέραιο το έργο της όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16 » και « Η αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου του που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική » με $p\text{-value}= 0,003$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,359.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.33 του Παρατήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών «Οι οικονομικοί φορείς δείχνουν πλέον απόλυτα εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος » και « Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς » με $p\text{-value}= 0,011$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,310.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.34 του Παρατήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Οι οικονομικοί φορείς δείχνουν πλέον απόλυτα εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος » και « Η αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/16 από τους οικονομικούς

φορείς ήταν θετική» με $p\text{-value}=0,000$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,577.

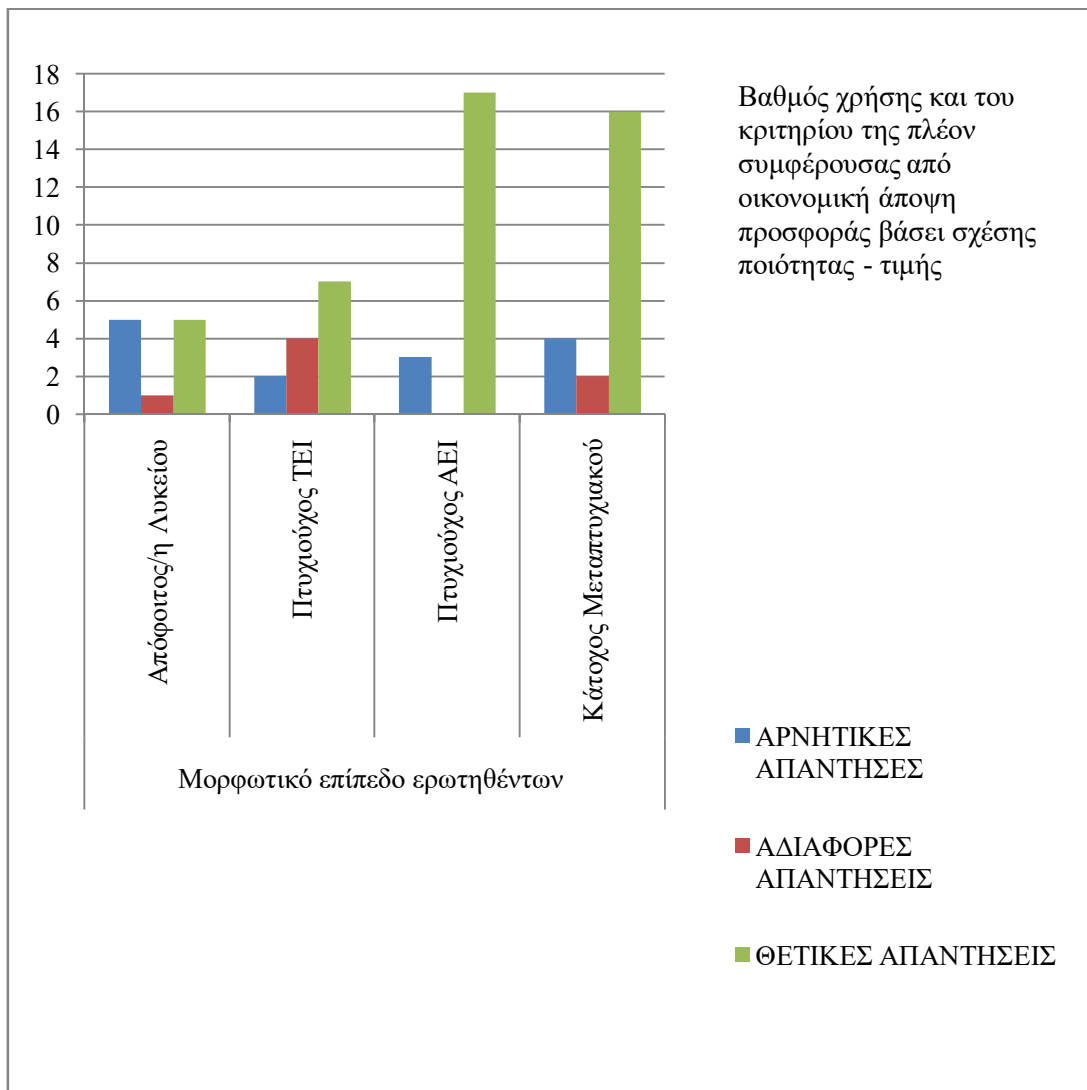
Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.35 του Παραρτήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Σε ποιά διοικητική περιφέρεια ανήκει ο δήμος που εργάζεστε;» και « Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς » με $p\text{-value}= 0,013$ αλλά και αντίρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με -0,303.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.36 του Παραρτήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Οι οικονομικοί φορείς δείχνουν πλέον απόλυτα εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος » και « Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς » με $p\text{-value}= 0,001$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,412.

Σύμφωνα με τον Πίνακα Π.37 του Παραρτήματος εμφανίζεται στατιστικά σημαντική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών « Κρίνοντας από το είδος των αναγκών που εξυπηρετεί ένας Δήμος και έχοντας επίγνωση του έργου που επιτελεί, θεωρώ ότι η επέκταση της εφαρμογής του Ν.4412/16 στην τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να οδηγήσει τους Δήμους στη σύναψη συμβάσεων μέσα από τις οποίες θα εξασφαλιστεί για τους δημότες το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με την πλέον ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος» και « Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς » με $p\text{-value}= 0,020$ αλλά και ομόρροπη μεταβολή των τιμών με τιμή του συντελεστή συσχέτισης του Pearson να είναι ίση με 0,285.

Ύστερα από τις ανωτέρω διαπιστώσεις και σύμφωνα με τους πίνακες Crosstabulation που παραθέτουμε στο Παράρτημα και οι οποίοι παρουσιάζουν την κατανομή των απαντήσεων της μιας μεταβλητής σε σχέση με την άλλη, σημειώνουμε τα κάτωθι τα οποία παρουσιάζονται και γραφικά στα διαγράμματα που ακολουθούν.

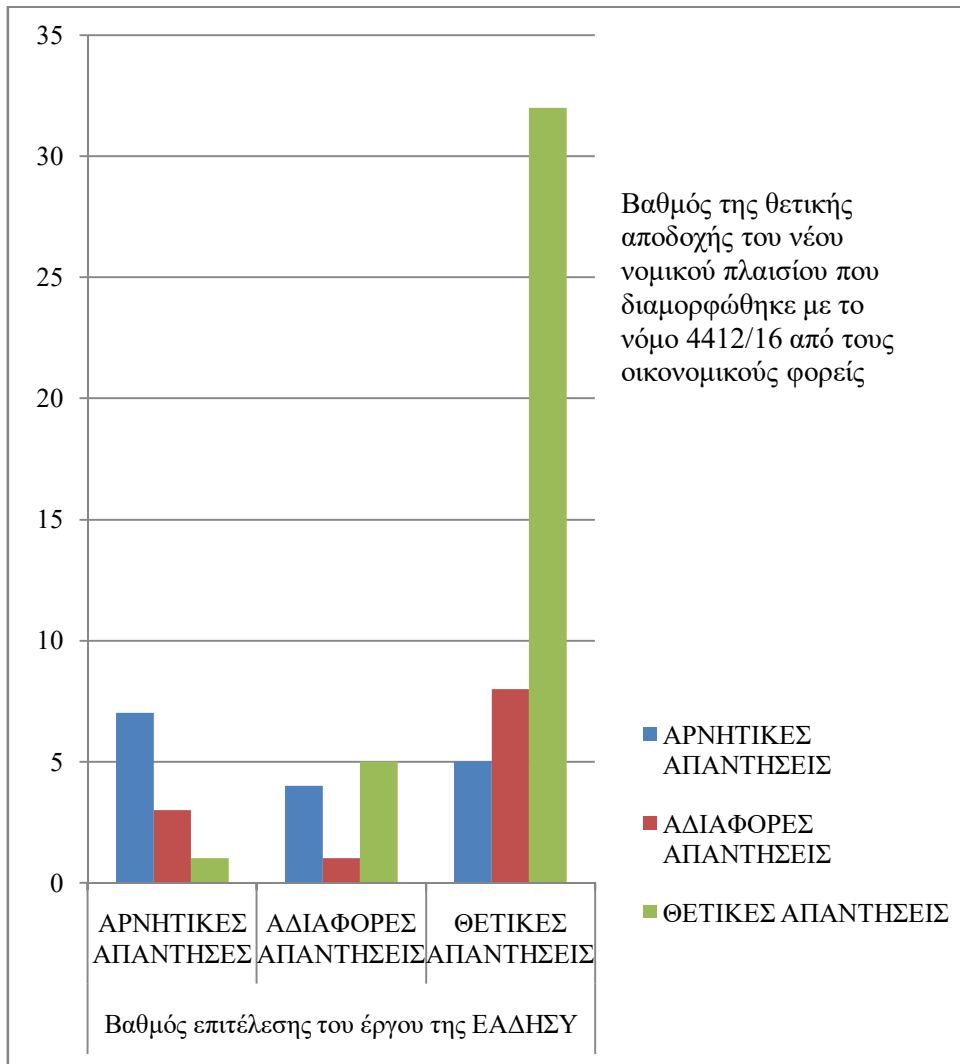
Σύμφωνα με τον πίνακα Π.38 του Παραρτήματος, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 4.24, παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση θετικών απαντήσεων σχετικά με τη χρήση και του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης ποιότητας – τιμής στις κατηγορίες ερωτηθέντων με μορφωτικό επίπεδο «Πτυχιούχος ΑΕΙ» και «Κάτοχος Μεταπτυχιακού».

Διάγραμμα 4.24

Μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων συσχετιζόμενο με το βαθμό χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας

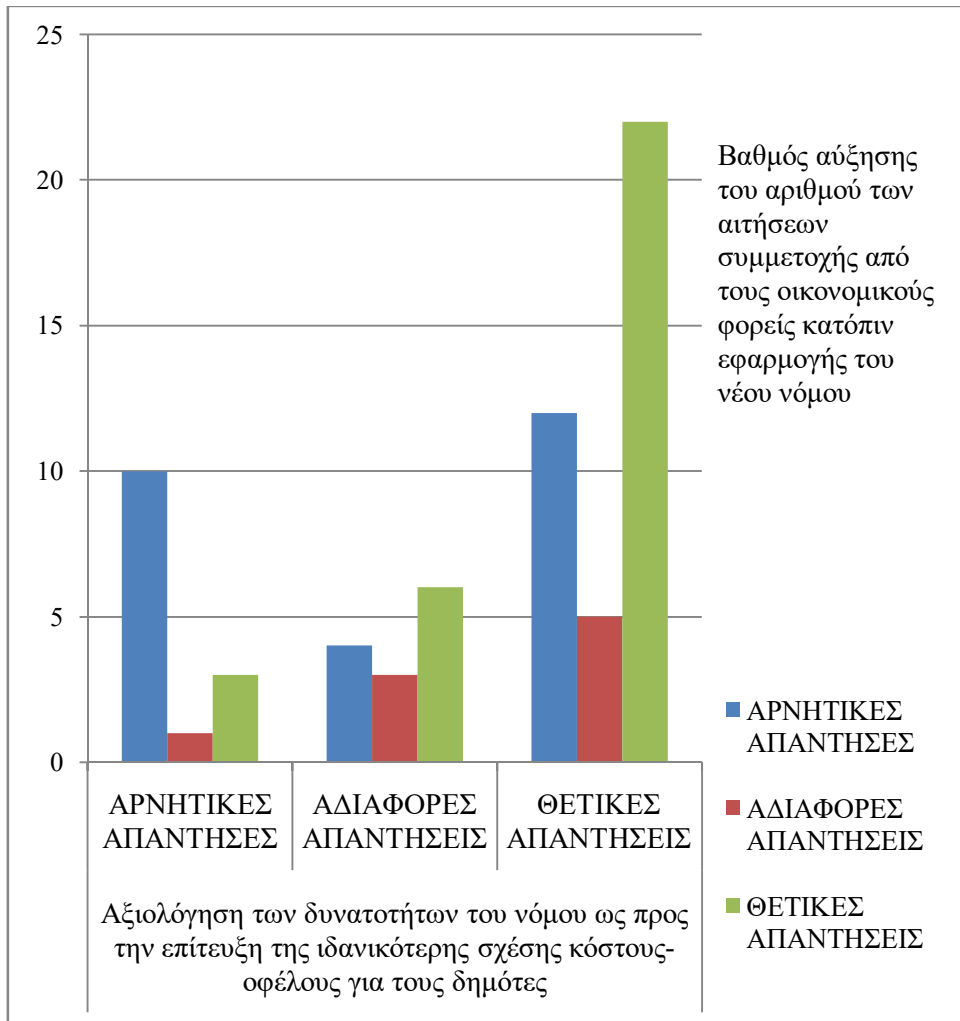
Σύμφωνα με τον πίνακα Π.39 του Παραρτήματος, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 4.25, παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση θετικών απαντήσεων σχετικά με τη θετική αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/16 από τους οικονομικούς φορείς στις κατηγορίες των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά σχετικά με την επιτέλεση του έργου της ΕΑΔΗΣΥ, όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16».

Διάγραμμα 4.25

Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ συσχετιζόμενο με το βαθμό της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.

Σύμφωνα με τον πίνακα Π.40 του Παραρτήματος, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα 4.26, παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση θετικών απαντήσεων σχετικά με την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν εφαρμογής του νέου νόμου, στην κατηγορία των ερωτηθέντων που εκφράστηκαν θετικά για τις δυνατότητες του νόμου ως προς την επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους-οφέλους για τους δημότες.

Διάγραμμα 4.26

Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέση κόστους – οφέλους για τους δημότες συσχετιζόμενο με το βαθμό της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.

4.5 Συμπεράσματα

Α) Υπάλληλοι: όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας οι υπάλληλοι των ΟΤΑ:

- έκριναν το κείμενο του νόμου όπως συντάχθηκε όχι ιδιαίτερα εύχρηστο,
- έλαβαν κάποια ικανοποιητική εκπαίδευση κατά την έναρξη εφαρμογής του νόμου ώστε να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις νέες απαιτήσεις,

- μέχρι σήμερα έχουν δώσει απάντηση σε πολλά ερωτήματα τους σχετικά με την εφαρμογή του,
- έχουν κατανοήσει και εξοικειωθεί με τα τεχνικά σημεία εφαρμογής του, καθόσον θεωρούν την υποστήριξη του ΕΣΗΔΗΣ σημαντικά ικανοποιητική,
- διατυπώνουν εμπιστοσύνη στη ΕΑΔΗΣΥ αναφορικά με τη τήρηση της νομιμότητας στη διαδικασία,
- επιδοκιμάζουν την χρήση μεθόδων που μείωσαν τον διοικητικό φόρτο που προκαλούσε η συσσώρευση δικαιολογητικών κατά τη διαγωνιστική διαδικασία αναγνωρίζουν την αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης μεθόδου,
- αποδοκιμάζουν σθεναρά τη διατήρηση παλαιών τακτικών παράλληλα με τις νέες μεθόδους που προσπαθεί να εφαρμόσει ο νέος νόμος,
- είναι εξαιρετικά διστακτικοί στη χρήση των νέων διαγωνιστικών διαδικασιών και στη χρήση κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στις διακηρύξεις των διαγωνισμών, όμως παρατηρήθηκε τάση όσων τόλμησαν να κάνουν χρήση των νέων διαδικασιών να εισάγουν και κοινωνικά/περιβαλλοντικά κριτήρια στις διακηρύξεις τους,
- τολμούν, εναλλακτικά με το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής, να θέσουν ως κριτήριο επιλογής αναδόχου και τη σχέση τιμής- ποιότητας, εξασφαλίζοντας έτσι πρόσθετες εγγυήσεις για την αποτελεσματικότητα της σύμβασης. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η τάση εντοπίστηκε σε υπαλλήλους με ανώτερο μορφωτικό επίπεδο,
- θεωρούν ανασταλτικό παράγοντα και για τη δική τους απόδοση αλλά και για τη αποτελεσματικότητα του νόμου το μεγάλο αριθμό των τυποποιήσεων που έχει δεχτεί αυτός μέχρι σήμερα.

B) Οι Οικονομικοί Φορείς:

- ανταποκρίθηκαν θετικά στο νέο νόμο, διαπίστωση που φαίνεται να ενισχύεται από την επιδοκιμασία που εκδήλωσαν σχετικά με την εκπλήρωση του ρόλου της ΕΑΔΗΣΥ ως επόπτη τήρησης της νομιμότητας στις διαδικασίες,
- εξοικειώθηκαν σημαντικά με τις νέες διαδικασίες και δεν αποθαρρύνθηκαν όσον αφορά τη συμμετοχή τους, διαπιστώσεις που φαίνεται να ενισχύονται από την επιδοκιμασία που εκδήλωσαν σχετικά με τη απλοποίηση των διαδικασιών (χρήση ΤΕΥΔ, ΕΕΕΣ). Αξίζει να σημειωθεί ότι η τάση αύξησης της συμμετοχής των οικονομικών φορέων δεν παρουσίασε την ίδια πορεία σε όλες τις διοικητικές περιφέρειες, καθόσον εμφανίζεται αρνητική σχέση μεταξύ τους. Κρίνεται όμως μη σοφό να καταλήξουμε σε συγκεκριμένο συμπέρασμα καθόσον η ανταπόκριση στην

έρευνα, όπως τονίστηκε και ανωτέρω, όλων των περιφερειών δεν λογίζεται ικανοποιητική.

Γ) Οι Θεσμικοί Φορείς:

-επιτέλεσαν σε πολύ μεγάλο βαθμό το καθήκον τους,
-εντοπίζονται ακόμη σημεία βελτίωσης της αποτελεσματικότητας τους ειδικά όσο αναφορά την έννομη προστασία.

Δ) Σχετικά με την αποτελεσματικότητα του νόμου και τους στόχους που έχει θέσει:

- η διεξαγωγή ενός διαγωνισμού και η ολοκλήρωση του παραμένουν ιδιαίτερα χρονοβόρες διαδικασίες, ενώ δεν μειώθηκε ο αριθμός των διαγωνισμών που καταλήγουν σε άγονο αποτέλεσμα ,
-δεν υπάρχει σαφή εικόνα σχετικά με το αν ο νέος νόμος διαμορφώνει ένα ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο χειρισμού των δημοσίων συμβάσεων,
- ενισχύεται η διαφάνεια και η ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων και αποτρέπεται σε μεγάλο βαθμό η διαφθορά,
- οι οικονομικοί φορείς πιστεύουν ότι ο νόμος μπορεί να βοηθήσει την τοπική αυτοδιοίκηση να εκπληρώσει στο στόχο της όσο αναφορά την επίλυση των τοπικών υποθέσεων κατά τρόπο άμεσο και αποτελεσματικό, με συμβάσεις μέσα από τις οποίες θα εξασφαλιστεί για τους δημότες το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με την πλέον ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος και αυτός ίσως είναι και ένας από τους λόγους που αύξησαν τη συμμετοχής τους στις διαδικασίες ανάθεσης αυτών των συμβάσεων.

4.6 Πιθανές Προτάσεις

Κατόπιν της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας εργασίας και μερικώς επηρεασμένη από την εμπειρία που έχω αποκομίσει, λόγω της υπηρεσιακής μου ενασχόλησης με τις δημόσιες συμβάσεις τα τελευταία 5 έτη, τολμάω να διατυπώσω τις παρακάτω πιθανές συνοπτικές προτάσεις:

- Καθόσον το ανθρώπινο δυναμικό που υπηρετεί στις σχετικές θέσεις έχει τις δυνατότητες και τη θέληση να στηρίξει την αναδιάρθρωση του συστήματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων, μέσα από μια υποστηρικτική διαδικασία βασικά στοιχεία της οποίας θα είναι:
 - η εξειδίκευση του με τη διαρκή παροχή στοχευμένης και πιστοποιημένης γνώσης,
 - η στελέχωση των αρμόδιων τμημάτων με ικανό να αντεπεξέλθει στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες προσωπικό,

- η συνεργασία και διαβούλευση με τους τοπικούς άρχοντες στο επίπεδο του προγραμματισμού των αναγκών της τοπικής κοινωνίας
- η συνεργασία και διαβούλευση με τους αρμόδιους θεσμικούς φορείς ώστε να διαβιβάζονται τα συμπεράσματα από την εφαρμογή του νόμου, να επισημαίνονται τα σημεία που πάσχει και να βελτιώνεται έτσι μέσα από στοχευμένες τροποποιήσεις, θα καταστεί εφικτό να επιλέγονται αυτές οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που θα οδηγούν στο συμφερότερο για την τοπική κοινωνία αποτέλεσμα (μέγιστο όφελος με τη μικρότερη δυνατή δαπάνη).
- Προσήλωση του μηχανισμού που διεξάγει τις διαδικασίες, στο σύνολό του, στην πιστή εφαρμογή του νόμου, παράγοντας που θα συμβάλει στη διαμόρφωση διαφορετικής νοοτροπίας και από τους οικονομικούς φορείς οι οποίοι θα αναγκαστούν να αναζητήσουν και να αφομοιώσουν τη σχετική γνώση, να προσαρμοστούν στις διαδικασίες που υπαγορεύει ο νόμος και να λειτουργήσουν στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού.

4.7 Ανακεφαλαίωση

Ο Νόμος 4412/2016 εφαρμόζεται ήδη 5 χρόνια και παρά το γεγονός ότι έως σήμερα έχει δεχθεί μια σωρεία τροποποιήσεων και βελτιώσεων εξακολουθεί να εμφανίζει σοβαρή παθογένεια και να κρίνεται αναποτελεσματικός. Η παραπάνω έρευνα ήταν μία ακόμη, σίγουρα μικρότερης έκτασης, προσπάθεια προσέγγισης του συστήματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών από τις πολλές που έχουν πραγματοποιηθεί στον ελλαδικό χώρο, μέσα από την οποία έγιναν ορατά τα σημεία που χρήζουν βελτίωσης.

Η ανησυχία για τη συνεχιζόμενη μη ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος σε περιόδους που η οικονομική κρίση έφερε «στραγγαλισμό» των δημοσίων δαπανών είναι πολύ έντονη και είναι αυτή που οδήγησε στη πρόσφατη διαδικασία αναθεώρησης του ρυθμιστικού πλαισίου και στη χάραξη Νέας Εθνικής Στρατηγικής Δημοσίων Συμβάσεων για τη περίοδο 2021-2025 με την ψήφιση του νόμου 4782/2021 (ΦΕΚ Α36/9-3-2021), ύστερα από υποβολή του σχεδίου σε δημόσια διαβούλευση, με τίτλο «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας Π.1

Σε ποιά διοικητική περιφέρεια ανήκει ο δήμος που εργάζεστε;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Αττικής	35	53,0	53,0	53,0
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	2	3,0	3,0	56,1
Βορείου Αιγαίου	2	3,0	3,0	59,1
Δυτικής Ελλάδας	1	1,5	1,5	60,6
Δυτικής Μακεδονίας	2	3,0	3,0	63,6
Ηπείρου	2	3,0	3,0	66,7
Valid Θεσσαλίας	5	7,6	7,6	74,2
Ιονίων Νήσων	2	3,0	3,0	77,3
Κεντρικής Μακεδονίας	4	6,1	6,1	83,3
Κρήτης Νοτίου Αιγαίου	5	7,6	7,6	90,9
Πελοποννήσου	1	1,5	1,5	92,4
Στερεάς Ελλάδος	2	3,0	3,0	95,5
Κρήτης	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.2

Ποιο είναι το φύλο σας;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρας	28	42,4	42,4	42,4
Γυναίκα	38	57,6	57,6	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.3**Ποια είναι η ηλικία σας;**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 18-35	2	3,0	3,0	3,0
36-45	19	28,8	28,8	31,8
46-55	42	63,6	63,6	95,5
56-67	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.4**Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Απόφοιτος/η Λυκείου	11	16,7	16,7	16,7
Πτυχιούχος ΤΕΙ	13	19,7	19,7	36,4
Πτυχιούχος ΑΕΙ	20	30,3	30,3	66,7
Κάτοχος Μεταπτυχιακού	22	33,3	33,3	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.5**Πόσα έτη υπηρεσίας έχετε στο Δημόσιο;**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Κάτω από 10 έτη	5	7,6	7,6	7,6
10 έτη – 19 έτη	37	56,1	56,1	63,6
Πάνω από 19 έτη	24	36,4	36,4	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.6

Πόσο καιρό ασχολείστε με συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών/έργων - είτε ως διαχειριστής διαγωνιστικής διαδικασίας είτε ως μέλος επιτροπής αξιολόγησης;

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
0 έτη-5 έτη	25	37,9	37,9	37,9
6 έτη-10 έτη	25	37,9	37,9	75,8
Valid 11 έτη-15 έτη	16	24,2	24,2	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.7

Μετά την εφαρμογή του νόμου 4412/2016 λάβατε την απαραίτητη εκπαίδευση ώστε να ανταποκριθείτε πλήρως στις αλλαγές που επέφερε.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως (1)	5	7,6	7,6	7,6
Διαφωνώ πολύ (2)	7	10,6	10,6	18,2
Διαφωνώ λίγο (3)	2	3,0	3,0	21,2
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ (4)	8	12,1	12,1	33,3
Συμφωνώ λίγο (5)	22	33,3	33,3	66,7
Συμφωνώ πολύ (6)	18	27,3	27,3	93,9
Συμφωνώ πλήρως (7)	4	6,1	6,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.8

Μέχρι σήμερα έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του νόμου.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	4	6,1	6,1	6,1
Διαφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	16,7
Διαφωνώ λίγο	7	10,6	10,6	27,3
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	8	12,1	12,1	39,4
Συμφωνώ λίγο	17	25,8	25,8	65,2
Συμφωνώ πολύ	21	31,8	31,8	97,0
Συμφωνώ πλήρως	2	3,0	3,0	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.9

Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο νόμος 4412/2016 διευκολύνει τον αναγνώστη να ανατρέξει στο άρθρο που τον ενδιαφέρει.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	5	7,6	7,6	7,6
Διαφωνώ πολύ	11	16,7	16,7	24,2
Διαφωνώ λίγο	8	12,1	12,1	36,4
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	5	7,6	7,6	43,9
Συμφωνώ λίγο	22	33,3	33,3	77,3
Συμφωνώ πολύ	12	18,2	18,2	95,5
Συμφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.10

Η καταχώρηση του διαγωνισμού στον ηλεκτρονικό τόπο του ΕΣΗΔΗΣ και η παρακολούθηση της εξέλιξης του γίνεται μέσω μιας απόλυτα κατανοητής διαδικασίας.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	2	3,0	3,0	3,0
Διαφωνώ πολύ	3	4,5	4,5	7,6
Διαφωνώ λίγο	10	15,2	15,2	22,7
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	9	13,6	13,6	36,4
Συμφωνώ λίγο	24	36,4	36,4	72,7
Συμφωνώ πολύ	12	18,2	18,2	90,9
Συμφωνώ πλήρως	6	9,1	9,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.11

Η ανταπόκριση του help desk του ΕΣΗΔΗΣ σε αιτήματα υποστήριξης κάθε είδους σχετικά με την ηλεκτρονική διεξαγωγή του διαγωνισμού είναι άμεση.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πολύ	3	4,5	4,5	4,5
Διαφωνώ λίγο	8	12,1	12,1	16,7
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	6	9,1	9,1	25,8
Συμφωνώ λίγο	16	24,2	24,2	50,0
Συμφωνώ πολύ	22	33,3	33,3	83,3
Συμφωνώ πλήρως	11	16,7	16,7	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.12

Η ΕΑΔΗΣΥ, ως θεσμικό όργανο διασφάλισης της σύννομης διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, έχει επιτελέσει στο ακέραιο το έργο της, όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	1	1,5	1,5	1,5
Διαφωνώ πολύ	1	1,5	1,5	3,0
Διαφωνώ λίγο	7	10,6	10,6	13,6
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	12	18,2	18,2	31,8
Συμφωνώ λίγο	14	21,2	21,2	53,0
Συμφωνώ πολύ	26	39,4	39,4	92,4
Συμφωνώ πλήρως	5	7,6	7,6	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.13

Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	5	7,6	7,6	7,6
Διαφωνώ πολύ	5	7,6	7,6	15,2
Διαφωνώ λίγο	3	4,5	4,5	19,7
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	7	10,6	10,6	30,3
Συμφωνώ λίγο	16	24,2	24,2	54,5
Συμφωνώ πολύ	22	33,3	33,3	87,9
Συμφωνώ πλήρως	8	12,1	12,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.14

Η διατήρηση μέχρι σήμερα διαδικασιών που υπάγονται στο προηγούμενο καθεστώς (υποβολή και σε έντυπη μορφή ορισμένων δικαιολογητικών , παράλληλη καταχώρηση σε διαύγεια και ΚΗΜΔΗΣ) θεωρείται επιβεβλημένη.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	19	28,8	28,8	28,8
Διαφωνώ πολύ	15	22,7	22,7	51,5
Διαφωνώ λίγο	8	12,1	12,1	63,6
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	3	4,5	4,5	68,2
Συμφωνώ λίγο	11	16,7	16,7	84,8
Συμφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	95,5
Συμφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.15

Έχετε χρησιμοποιήσει/αξιολογήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως (1)	32	48,5	48,5	48,5
Διαφωνώ πολύ (2)	3	4,5	4,5	53,0
Διαφωνώ λίγο (3)	3	4,5	4,5	57,6
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ (4)	18	27,3	27,3	84,8
Συμφωνώ λίγο (5)	5	7,6	7,6	92,4
Συμφωνώ πολύ (6)	5	7,6	7,6	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.16

Έχετε συμπεριλάβει/αξιολογήσει βάσει κοινωνικά (-ων) και περιβαλλοντικά (-ών) κριτήρια (-ων) στη διακήρυξη του διαγωνισμού.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως (1)	15	22,7	22,7	22,7
Διαφωνώ πολύ (2)	6	9,1	9,1	31,8
Διαφωνώ λίγο (3)	3	4,5	4,5	36,4
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ (4)	21	31,8	31,8	68,2
Συμφωνώ λίγο (5)	13	19,7	19,7	87,9
Συμφωνώ πολύ (6)	5	7,6	7,6	95,5
Συμφωνώ πλήρως (7)	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.17

Εκτός από την χαμηλότερη τιμή ως αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχετε χρησιμοποιήσει και ως κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Διαφωνώ πλήρως (1)	6	9,1	9,1	9,1
Διαφωνώ πολύ (2)	4	6,1	6,1	15,2
Διαφωνώ λίγο (3)	4	6,1	6,1	21,2
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ (4)	7	10,6	10,6	31,8
Συμφωνώ λίγο (5)	16	24,2	24,2	56,1
Συμφωνώ πολύ (6)	9	13,6	13,6	69,7
Συμφωνώ πλήρως (7)	20	30,3	30,3	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.18

Ο νόμος, όπως ισχύει, ρυθμίζει κατά τρόπο πλήρη και σαφή τα σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών θέματα (σύνθεση, αρμοδιότητες, χρονικά όρια ολοκλήρωσης των εργασιών της)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	4,5
Διαφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	15,2
Διαφωνώ λίγο	13	19,7	19,7	34,8
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	6	9,1	9,1	43,9
Συμφωνώ λίγο	14	21,2	21,2	65,2
Συμφωνώ πολύ	16	24,2	24,2	89,4
Συμφωνώ πλήρως	7	10,6	10,6	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.19

Οι προθεσμίες που τίθενται στα πλαίσια της έννομης προστασίας καθιστούν τη διαδικασία ιδιαίτερα χρονοβόρα.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	2	3,0	3,0	3,0
Διαφωνώ πολύ	4	6,1	6,1	9,1
Διαφωνώ λίγο	4	6,1	6,1	15,2
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	6	9,1	9,1	24,2
Συμφωνώ λίγο	16	24,2	24,2	48,5
Συμφωνώ πολύ	21	31,8	31,8	80,3
Συμφωνώ πλήρως	13	19,7	19,7	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.20

Η αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	5	7,6	7,6	7,6
Διαφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	18,2
Διαφωνώ λίγο	4	6,1	6,1	24,2
Ούτε συμφωνώ ούτε	12	18,2	18,2	42,4
Valid διαφωνώ				
Συμφωνώ λίγο	17	25,8	25,8	68,2
Συμφωνώ πολύ	18	27,3	27,3	95,5
Συμφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.21

Οι οικονομικοί φορείς δείχνουν πλέον απόλυτα εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	4	6,1	6,1	6,1
Διαφωνώ πολύ	11	16,7	16,7	22,7
Διαφωνώ λίγο	7	10,6	10,6	33,3
Ούτε συμφωνώ ούτε	12	18,2	18,2	51,5
Valid διαφωνώ				
Συμφωνώ λίγο	15	22,7	22,7	74,2
Συμφωνώ πολύ	16	24,2	24,2	98,5
Συμφωνώ πλήρως	1	1,5	1,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.22

Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε το χρόνο ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	13	19,7	19,7	19,7
Διαφωνώ πολύ	13	19,7	19,7	39,4
Διαφωνώ λίγο	11	16,7	16,7	56,1
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	5	7,6	7,6	63,6
Συμφωνώ λίγο	16	24,2	24,2	87,9
Συμφωνώ πολύ	5	7,6	7,6	95,5
Συμφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.23

Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	4	6,1	6,1	6,1
Διαφωνώ πολύ	9	13,6	13,6	19,7
Διαφωνώ λίγο	13	19,7	19,7	39,4
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	9	13,6	13,6	53,0
Συμφωνώ λίγο	17	25,8	25,8	78,8
Συμφωνώ πολύ	11	16,7	16,7	95,5
Συμφωνώ πλήρως	3	4,5	4,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.24

Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε τους άγονους διαγωνισμούς.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	10	15,2	15,2	15,2
Διαφωνώ πολύ	8	12,1	12,1	27,3
Διαφωνώ λίγο	7	10,6	10,6	37,9
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	15	22,7	22,7	60,6
Συμφωνώ λίγο	18	27,3	27,3	87,9
Συμφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	98,5
Συμφωνώ πλήρως	1	1,5	1,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.25

Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε το χρόνο ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	10	15,2	15,2	15,2
Διαφωνώ πολύ	13	19,7	19,7	34,8
Διαφωνώ λίγο	7	10,6	10,6	45,5
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	7	10,6	10,6	56,1
Συμφωνώ λίγο	23	34,8	34,8	90,9
Συμφωνώ πολύ	6	9,1	9,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.26

Ο νόμος 4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	8	12,1	12,1	12,1
Διαφωνώ πολύ	7	10,6	10,6	22,7
Διαφωνώ λίγο	11	16,7	16,7	39,4
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	10	15,2	15,2	54,5
Συμφωνώ λίγο	21	31,8	31,8	86,4
Συμφωνώ πολύ	8	12,1	12,1	98,5
Συμφωνώ πλήρως	1	1,5	1,5	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.27

Οι διαδικασίες που προβλέπει ο νέος νόμος ενισχύουν τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων και αποτρέπουν τη διαφθορά.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	2	3,0	3,0	3,0
Διαφωνώ πολύ	3	4,5	4,5	7,6
Διαφωνώ λίγο	9	13,6	13,6	21,2
Valid Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	9	13,6	13,6	34,8
Συμφωνώ λίγο	16	24,2	24,2	59,1
Συμφωνώ πολύ	23	34,8	34,8	93,9
Συμφωνώ πλήρως	4	6,1	6,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.28

Η συνεχιζόμενη, μετά από 5 χρόνια, ροή νέων πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του νόμου καθώς και οι αλληπάλληλες τροποποιήσεις του έχουν προκαλέσει ανασφάλεια και κόπωση στα εμπλεκόμενα μέρη και αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αξιοποίηση ολόκληρου του εύρους των δυνατοτήτων του.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πλήρως	1	1,5	1,5	1,5
Διαφωνώ πολύ	1	1,5	1,5	3,0
Διαφωνώ λίγο	2	3,0	3,0	6,1
Ούτε συμφωνώ ούτε	9	13,6	13,6	19,7
Valid διαφωνώ				
Συμφωνώ λίγο	11	16,7	16,7	36,4
Συμφωνώ πολύ	24	36,4	36,4	72,7
Συμφωνώ πλήρως	18	27,3	27,3	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.29

Κρίνοντας από το είδος των αναγκών που εξυπηρετεί ένας Δήμος και έχοντας επίγνωση του έργου που επιτελεί, θεωρώ ότι η επέκταση της εφαρμογής του Ν.4412/16 στην τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να οδηγήσει τους Δήμους στη σύναψη συμβάσεων μέσα από τις οποίες θα εξασφαλιστεί για τους δημότες το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με την πλέον ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Διαφωνώ πολύ	6	9,1	9,1	9,1
Διαφωνώ λίγο	8	12,1	12,1	21,2
Ούτε συμφωνώ ούτε	13	19,7	19,7	40,9
Valid διαφωνώ				
Συμφωνώ λίγο	14	21,2	21,2	62,1
Συμφωνώ πολύ	17	25,8	25,8	87,9
Συμφωνώ πλήρως	8	12,1	12,1	100,0
Total	66	100,0	100,0	

Πίνακας Π.30
Correlations (1)

		Βαθμός χρήσης νέων διαγωνιστικών διαδικασιών	Βαθμός χρήσης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού.
Βαθμός χρήσης νέων διαγωνιστικών διαδικασιών	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	1 66	,432** 66 ,000
Βαθμός χρήσης κοινωνικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διακήρυξη του διαγωνισμού.	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	,432** 66	1 66

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας Π.31
Correlations (2)

	Μορφωτικό επίπεδο	Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.
Μορφωτικό επίπεδο	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 ,246* 66
Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,246* ,046 66

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.32
Correlations (3)

		Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ	Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.
Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1	,359** ,003 66
Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,359** ,003 66	1 66

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας Π.33

Correlations(4)

		Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Βαθμός μείωσης διοικητικού φόρτου λόγω χρήσης ΤΕΥΔ
Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 66	,310* 66
Βαθμός μείωσης διοικητικού φόρτου λόγω χρήσης ΤΕΥΔ	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,310* 66	1 66

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.34
Correlations (5)

		Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.
Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 66	,577** 66
Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,577** 66	1 66

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.35
Correlations (6)

		Διοικητική περιφέρεια ερωτηθέντων	Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.
Διοικητική περιφέρεια ερωτηθέντων	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	1	-,303* ,013 66
Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	Pearson Correlation Sig. (2- tailed) N	-,303* ,013 66	66 1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.36
Correlations (7)

		Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.
Βαθμός της απόλυτης εξοικείωσης των οικονομικών φορέων με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 66	,412** 66 66
Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,412** ,001 66	1 66

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.37
Correlations (8)

		Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους – οφέλους για τους δημότες	Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.
Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους – οφέλους για τους δημότες	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 66	,285* 66 ,020
Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,285* 66	1 66

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας Π.38

Μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων * Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

Crosstabulation

Count

		Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.							Total	
		Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ πολύ	Διαφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ πολύ	Συμφωνώ πλήρως		
Μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων	Απόφοιτος/η Λυκείου	3	0	2		1	2	0	3	11
	Πτυχιούχος TEI	1	1	0		4	3	3	1	13
	Πτυχιούχος ΑΕΙ	1	1	1		0	7	2	8	20
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	1	2	1		2	4	4	8	22
	Total	6	4	4		7	16	9	20	66

Βαθμός χρήσης και του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας						
		ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΣ	ΑΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΑ	
Μορφωτικό επίπεδο ερωτηθέντων	Απόφοιτος/η Λυκείου		5	1	5	11
	Πτυχιούχος TEI		2	4	7	13
	Πτυχιούχος ΑΕΙ		3	0	17	20
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού		4	2	16	22
ΣΥΝΟΛΑ		14	7	45	66	

Πίνακας Π.39

Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ. * Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς. Crosstabulation

Count

		Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς							Total
		Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ πολύ	Διαφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ πολύ	Συμφωνώ πλήρως	
Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ.	Διαφωνώ πλήρως	0	0	1	0	0	0	0	1
	Διαφωνώ πολύ	1	0	0	0	0	0	0	1
	Διαφωνώ λίγο	1	0	2	3	1	0	0	7
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	2	3	1	1	1	4	0	12
	Συμφωνώ λίγο	0	1	0	3	4	5	1	14
	Συμφωνώ πολύ	0	2	0	5	10	8	1	26
	Συμφωνώ πλήρως	1	1	0	0	1	1	1	5
	Total	5	7	4	12	17	18	3	66

Βαθμός της θετικής αποδοχής του νέου νομικού πλαισίου που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς					
		ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΑ
Βαθμός επιτέλεσης του έργου της ΕΑΔΗΣΥ	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	7	3	1	11
	ΑΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	4	1	5	10
	ΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	5	8	32	45
ΣΥΝΟΛΑ		16	12	38	66

Πίνακας Π.40

Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσηης κόστους – οφέλους για τους δημότες* Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.

Crosstabulation

Count

		Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου.							Total	
		Διαφωνώ πλήρως	Διαφωνώ πολύ	Διαφωνώ λίγο	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ πολύ	Συμφωνώ πλήρως		
Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς τη επίτευξη της ιδανικότερης σχέσηης κόστους – οφέλους για τους δημότες	Διαφωνώ πολύ	0	3	0		1	1	1	0	6
	Διαφωνώ λίγο	2	0	5		0	1	0	0	8
	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	1	1	2		3	1	5	0	13
	Συμφωνώ λίγο	0	3	2		3	4	2	0	14
	Συμφωνώ πολύ	0	1	3		1	10	2	0	17
	Συμφωνώ πλήρως	1	1	1		1	0	1	3	8
	Total	4	9	13		9	17	11	3	66

Βαθμός της αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς, κατόπιν της εφαρμογής του νόμου					
		ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΣ	ΑΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΑ
Αξιολόγηση των δυνατοτήτων του νόμου ως προς την επίτευξη της ιδανικότερης σχέσης κόστους-οφέλους για τους δημότες	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΣ	10	1	3	14
	ΑΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	4	3	6	13
	ΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	12	5	22	39
ΣΥΝΟΛΑ		26	9	31	66

Ερωτηματολόγιο: Η Εφαρμογή του Νόμου 4412/2016 στους Ο.Τ.Α.

1. Σε ποιά διοικητική περιφέρεια ανήκει ο δήμος που εργάζεστε;

Αττικής

Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

Βορείου Αιγαίου

Δυτικής Ελλάδας

Δυτικής Μακεδονίας

Ηπείρου

Θεσσαλίας

Ιονίων Νήσων

Κεντρικής Μακεδονίας

Κρήτης Νοτίου Αιγαίου

Πελοποννήσου

Στερεάς Ελλάδος

Κρήτης

2. Ποιο είναι το φύλο σας;

Άνδρας

Γυναίκα

3. Ποια είναι η ηλικία σας;

18-35

36-45

46-55

56-67

4. Ποιο είναι το μορφωτικό σας επίπεδο;

Απόφοιτος/η Λυκείου

Πτυχιούχος ΤΕΙ

Πτυχιούχος ΑΕΙ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού

Κάτοχος Διδακτορικού

5. Πόσα έτη υπηρεσίας έχετε στο Δημόσιο;

Κάτω από 10 έτη

10 έτη – 19 έτη

Πάνω από 19 έτη

6. Πόσο καιρό ασχολείστε με συμβάσεις προμηθειών/υπηρεσιών/έργων - είτε ως διαχειριστής διαγωνιστικής διαδικασίας είτε ως μέλος επιτροπής αξιολόγησης;

0 έτη-5 έτη

6 έτη-10 έτη

11 έτη-15 έτη

7. Μετά την εφαρμογή του νόμου 4412/2016 λάβατε την απαραίτητη εκπαίδευση ώστε να ανταποκριθείτε πλήρως στις αλλαγές που επέφερε.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

8. Μέχρι σήμερα, έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα και οι απορίες που είχατε σχετικά με την ορθή εφαρμογή του νόμου.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

9. Ο τρόπος με τον οποίο έχει συνταχθεί ο νόμος 4412/2016 διευκολύνει τον αναγνώστη να ανατρέξει στο άρθρο που τον ενδιαφέρει.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

10. Η καταχώρηση του διαγωνισμού στον ηλεκτρονικό τόπο του ΕΣΗΔΗΣ και η παρακολούθηση της εξέλιξης του γίνεται μέσω μιας απόλυτα κατανοητής διαδικασίας.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

11. Η ανταπόκριση του help desk του ΕΣΗΔΗΣ σε αιτήματα υποστήριξης κάθε είδους σχετικά με την ηλεκτρονική διεξαγωγή του διαγωνισμού είναι άμεση.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

12. Η ΕΑΔΗΣΥ, ως θεσμικό όργανο διασφάλισης της σύννομης διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έχει επιτελέσει στο ακέραιο το έργο της όπως ορίζεται στις σχετικές διατάξεις των νόμων 4013/11 και 4412/16.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

13. Η χρήση του ΤΕΥΔ στους διαγωνισμούς κάτω των ορίων και του ΕΕΕΣ στους διαγωνισμούς άνω των ορίων οδήγησαν στη δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου λόγω μείωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

14. Η διατήρηση μέχρι σήμερα διαδικασιών που υπάγονται στο προηγούμενο καθεστώς (υποβολή και σε έντυπη μορφή ορισμένων δικαιολογητικών , παράλληλη καταχώρηση σε διαύγεια και ΚΗΜΔΗΣ) θεωρείται επιβεβλημένη.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

15. Έχετε χρησιμοποιήσει/αξιολογήσει τουλάχιστον μία φορά μέχρι σήμερα τις νέες διαδικασίες διαγωνισμών και πιο συγκεκριμένα τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου ή τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

16. Έχετε συμπεριλάβει/αξιολογήσει βάσει κοινωνικά (-ων) και περιβαλλοντικά (-ών) κριτήρια (-ων) στη διακήρυξη του διαγωνισμού.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

17. Εκτός από την χαμηλότερη τιμή ως αποκλειστικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης έχετε χρησιμοποιήσει και ως κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει σχέσης τιμής-ποιότητας.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

18. Ο νόμος, όπως ισχύει, ρυθμίζει κατά τρόπο πλήρη και σαφή τα σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών θέματα (σύνθεση, αρμοδιότητες, χρονικά όρια ολοκλήρωσης των εργασιών της).

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

19. Οι προθεσμίες που τίθενται στα πλαίσια της έννομης προστασίας καθιστούν τη διαδικασία ιδιαίτερα χρονοβόρα.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

20. Η αποδοχή του νέου νομικού πλαισίου του που διαμορφώθηκε με το νόμο 4412/2016 από τους οικονομικούς φορείς ήταν θετική.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

21. Οι οικονομικοί φορείς δείχνουν πλέον απόλυτα εξοικειωμένοι με τις νέες διαδικασίες που προβλέπει ο νόμος.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

22. Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε το χρόνο ενασχόλησης των υπαλλήλων με τη διαγωνιστική διαδικασία στο σύνολο της.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

23. Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 αύξησε τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

24. Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε τους άγονους διαγωνισμούς.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

25. Η εφαρμογή του νόμου 4412/2016 μείωσε το χρόνο ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

26. Ο νόμος 4412/2016 οδηγεί στη διαμόρφωση ενός ευέλικτου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

27. Οι διαδικασίες που προβλέπει ο νέος νόμος ενισχύουν τη διαφάνεια και την ακεραιότητα στη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων και αποτρέπουν τη διαφθορά.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο

Συμφωνώ πολύ

Συμφωνώ πλήρως

28. Η συνεχιζόμενη, μετά από 5 χρόνια, ροή νέων πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή του νόμου καθώς και οι αλληπάλληλες τροποποιήσεις του έχουν προκαλέσει ανασφάλεια και κόπωση στα εμπλεκόμενα μέρη και αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αξιοποίηση ολοκλήρου του εύρους των δυνατοτήτων του.

Διαφωνώ πλήρως

Διαφωνώ πολύ

Διαφωνώ λίγο

Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ

Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

29. Κρίνοντας από το είδος των αναγκών που εξυπηρετεί ένας Δήμος και έχοντας επίγνωση του έργου που επιτελεί, θεωρώ ότι η επέκταση της εφαρμογής του Ν.4412/16 στην τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να οδηγήσει τους Δήμους στη σύναψη συμβάσεων μέσα από τις οποίες θα εξασφαλιστεί για τους δημότες το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με την πλέον ορθολογική διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

Διαφωνώ πλήρως
Διαφωνώ πολύ
Διαφωνώ λίγο
Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
Συμφωνώ λίγο
Συμφωνώ πολύ
Συμφωνώ πλήρως

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Government at a Glance 2019-oecd library/CHAPTER 8
- Recommendation of the Council on Public Procurement by Governance and Territorial Development, Directorate Public Governance Committee, 24-10-2015

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- ΕΑΔΗΣΥ Μάρτιος 2016 «Πρόταση για την υιοθέτηση εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις 2016-2020»
- Ετήσια δελτία στατιστικών και απολογιστικών στοιχείων για το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) 2016-2019
- Πρόγραμμα Ελλάδα – ΟΟΣΑ: Παροχή Τεχνικής Βοήθειας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς- Αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς στους τομείς των δημοσίων συμβάσεων, της υγείας και της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης (2015)
- Ράικος, Δ.(2014), Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη
- Υπουργείο Οικονομικών -Ειδική Γραμματεία Συμπράξεων Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα Εγχειρίδιο για την υλοποίηση έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, Αθήνα, Ιούνιος 2006

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

(Ευρωπαϊκή νομοθεσία - Εθνική νομοθεσία)

- Αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»
- ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM(2015) 614 final «Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία»
- ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM/2014/0440 final «Πράσινο σχέδιο δράσης για τις ΜΜΕ»
- ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM(2019) 640 final «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»
- ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ COM(2017) 572 final «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη»
- Πρόταση ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τις δημόσιες συμβάσεις([2017/2278\(INI\)](#))
- Δήμητρα Ταχμιτζόγλου (2017)- Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής «Ν.4412/2016 -Νέος Νόμος Προμηθειών και Εφαρμογή

του στον Τομέα της Υγείας- Μελέτη Περίπτωσης 2η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου»

➤ ΕΑΔΗΣΥ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ:(δυνάμει της περίπτωσης ια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011) - Απόφαση Τ.Ο.2 /2018 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων)- ΘΕΜΑ: “Συμβάσεις καινοτομίας”

➤ Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ Έγγραφο αρ.2282/25-4-18 ΘΕΜΑ: «Ενημέρωση για το Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών eCertis

➤ Ν.4412/2016 ΦΕΚ Α 147/8.8.16) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)»

➤ Ν.2286/1995 (ΦΕΚ Α19) «Προμήθειες του Δημοσίου Τομέα και Ρυθμίσεις Συναφών Θεμάτων»

➤ Ν.3389/2005 (ΦΕΚ Α232) « Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα»

➤ Ν. 2690/99 Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας

➤ Ν. 2513/97 « Κύρωση της συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων»

➤ Ν.4013/11 «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων – Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πτωχευτικός κώδικας)– Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις.

➤ Ν. 2190/1994 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης»

➤ Ν.3855/10, «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Α΄ 95)

➤ Ν.4342/2015 (Α΄ 143) Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 «Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 «Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας» και άλλες διατάξεις

Ν.2628/1998 «Σύσταση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία "Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους(Ο.Δ.-ΔΗ.Χ.)" και άλλες διατάξεις.»

➤ Ν.2642/1998 «Μητρώο επιχειρήσεων ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων και άλλες διατάξεις.»

➤ Ν.3606/2007 «Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις.»

➤ Ν. 4514/2018 «Αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και άλλες διατάξεις.»

- Ν. 2932/2001 «Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στις θαλάσσιες ενδομεταφορές... και άλλες διατάξεις»
- ΟΔΗΓΙΑ COM 2004-327 ΕΕ «Σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το κοινοτικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και των συμβάσεων παραχώρησης»
- ΟΔΗΓΙΑ(2010) 2020 – ΕΥΡΩΠΗ 2020-Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη
- ΟΔΗΓΙΑ C(2018) 3051«Κατευθυντήριες γραμμές για τις δημόσιες συμβάσεις καινοτομίας»
- ΟΔΗΓΙΑ COM(2015) 614 « Το κλείσιμο του κύκλου – Ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία»
- ΟΔΗΓΙΑ (COM 2014) 38 /3-2-2014 έκθεση της επιτροπής προς το συμβούλιο και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ANNEX 8, Παράρτημα για την Ελλάδα
- 2003/361/ΕΚ Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων
- ΟΔΗΓΙΑ(2017)0572 :«Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη»
- ΟΔΗΓΙΑ(2017)6654 : σύσταση της Επιτροπής (ΕΕ) 2017/1805, της 3ης Οκτωβρίου 2017, για την επαγγελματοποίηση του τομέα των δημοσίων συμβάσεων – Δημιουργία δομής για την επαγγελματοποίηση των δημοσίων συμβάσεων
- ΟΔΗΓΙΑ(2017)0242: έκθεση της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με την επανεξέταση της πρακτικής εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Προμήθειας (ΕΕΕΠ)
- ΟΔΗΓΙΑ 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων
- ΟΔΗΓΙΑ (2017)0590 : έκθεση της Επιτροπής, της 11ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την αξιολόγηση του ευρωπαϊκού προτύπου για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με την οδηγία 2014/55/ΕΕ
- Π.Δ 38/2017 (Α' 63) «Κανονισμός Λειτουργίας ΑΕΠΠ»,
- Π.Δ 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών»,
- Π.Δ . 57/2017 (Α' 88) «Οργανισμός της ΑΕΠΠ» και το
- Π.Δ 58/2017 (Α' 88) «Ειδικός Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης ΑΕΠΠ»
- Π.Δ 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημοσίου τομέα»
- Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Σύσταση (ΕΕ) 2017/1805 της Επιτροπής της 3ης Οκτωβρίου 2017 για την επαγγελματοποίηση του τομέα των δημόσιων συμβάσεων - Δημιουργία δομής για την επαγγελματοποίηση των δημόσιων συμβάσεων
- (2017/2278(INI)) «Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Οκτωβρίου 2018 σχετικά με τη δέσμη στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις»

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

http://www.minagric.gr/greek/agro_pol/OECD.htm

www.oecd.org/governance/procurement/toolbox/principlestools/

[ΣΥΣΤΑΣΗ σχετικά με την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου που αφορά τη σύναψη του πρωτοκόλλου που τροποποιεί τη Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις \(ΣΔΣ\) \(europa.eu\)](#)

[Άρθρο Β. Χατζηγιαννάκη για τα μέτρα αυτοκάθαρσης για την απόδειξη της αξιοπιστίας του οικονομικού φορέα | EC Law - Δικηγορική Εταιρεία Χατζηγιαννάκη \(ec-law.gr\)](#)

https://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/about/index_el.htm

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/169/the-european-economic-area-eea-switzerland-and-the-north>

<http://www.promitheus.gov.gr/> / <http://www.eprocurement.gov.gr>

https://ec.europa.eu/eip/ageing/public-procurement-platform/aha-innovative-solutions/5-happi-project-joint-transnational-eu-tenders_en

https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm

https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_el

<http://www.graspinno.eu/>

<https://www.eaadhsy.gr/index.php>

<http://www.eprocurement.gov.gr/>